

WITTE . . . .
BIBLIOTHEEK

HET KONINKJE

DOOR

MARIE KOENEN

HILVERSUM

N. V. PAUL BRAND'S UITG. BEDRIJF.

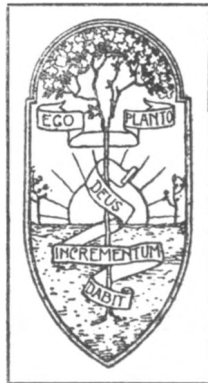
HET KONINKJE

HET KONINKJE

DOOR

MARIE KOENEN

UITGEGEVEN IN 1921 BIJ NAAML. VENNOOTSCHAP
UITGEVERS-MAATSCH. V/H PAUL BRAND, BUSSUM

HET KONINKJE

ECCE VENIT

I

„Heb ik de Saksers niet de jaarlijksche schatting van vijfhonderd runderen kwijtgescholden, en zwoeren ze me niet op hun zwaarden, met heel hun volk, de grenzen van mijn rijk tegen de Wenden te verdedigen?“ Met luchtig handgebaar wil koning Dagobert de plotselinge nieuwe zorgen van zich afweren.

Maar bisschop Goëric, in den laten middag uit Metz aangekomen en door zijn vriend Pepijn van Landen zooeven tot den koning geleid, schudt het hoofd.

„Te goedgeloovig, Heer, hebt ge vertrouwd op hun woord. Om een kudde runderen voert een barbaarsch volk geen oorlog voor u. Bisschop Cunibert heeft de twee Thuringer ruiters, die hem de tijding over de nieuwe plundertochten van Samon en zijn benden brachten, naar mij doorgezonden, onder geleide van Radolf den Keulschen hertogzoon. Ze hebben mij vergezeld op mijn haastigen tocht naar uw hof. Indien ge het verlangt, kunt ge uit hun eigen mond de kwade mare hooren: door Thuringen dringen de heidenen naar uw overrijnsche landen op,

en geen Saksers laten zich zien om hen tegen te houden. Die blijven rustig in hun mark, bij hof en hoeve, en bij het vee dat ge hun houden liet!"

„Honden!" gromt Dagobert. „Het ontbreekt nog maar dat ze zich met de Wenden en Friezen vereenigen. En wat dan met de Christenkerken, die Arnulf en ik op de grenzen bouwden?"

„God behoude ze tot een sterken toren tegen Zijn vijanden," mompelt Pepijn, die bleef staan achter den zetel, waarin Goëric zich op Dagoberts wenk heeft neergelaten.

„Over Gods huis op de grens van Thuringen en Saksen kunt ge voorloopig gerust zijn", neemt Goëric weer het woord. „De twee Thuringers hebben me juist verteld, dat al wie in de beide landen gedoopt is, in de schutse van die kerk wil wonen. Zoo vormt zich daar midden in die wildernis een kleine Christenwereld, zelfs door de heidenen Heiligenstad genoemd, en geschuwd als betooverden grond, die vasthoudt wie er waagt de voeten te zetten. Ze voelen en vreezen de aantrekkingskracht van Gods tegenwoordigheid, naar het lijkt. En dit is een verblijdend teeken."

„Ge verwijt mij goedgeloovigheid, bisschop Goëric, en ziet zelf verblijdende teekenen in volksgefabel?"

„Ik geloof in de macht van Christus, die moet overwinnen, koning.”

„Hoe dikwijls reeds scheen alles voor Christus gewonnen en bevestigd, om toch weer ineen te storten,” klaagt Dagobert.

„Misschien om na elke instorting reiner en vaster te verrijzen. Om de wakers en strijders te louteren en te sterken,” overweegt de bisschop.

Ze zwijgen nadenkend.

De zilveren hanglamp werpt door de lage diepe zaal een droomig schijnsel, dat wegschemert in de wandtapijten. In den lichtkring staat, dicht naast 's konings rustbank, de bronzen lezenaar verlaten. Het verguldsel op den leeren band van het dichtgeslagen boek gloort mat in dien schijn.

Otton, Dagoberts jonge voorlezer, heeft zich teruggetrokken tegen den diepen achterwand, terzijde van de roerlooze paleiswachters bij het voorhang. In den hoek naast hem zitten twee slaven neergehurkt bij de bronzen reukschalen, waaruit de ijle geurwadem door het licht waart.

Weggewischt in de schaduw, leunt Otton tegen de plooiën van het muurbehang, en terwijl hij de groep bij 's konings rustbed gadeslaat, herhalen zijn gedachten Fortunatus' Kruishymne, waarmee hij zoeven Dagobert boeide.

Dat elk om 's Konings standaard dring:
Waar aan 't geheim des Kruises blonk,
Waar 't Leven aan gestorven hing
En stervend ons het leven schonk.

De weken door, dat hij den ongedurigen Dagobert nu reeds avond na avond meesleepte door de verzen, beurtelings het land en het levensverhaal der Merovingers bezingend, heeft hij gestreefd naar de stijging tot de hymnen, die hij van Fortunatus' zonnig vervloeiend leven en lied de hoogste verrukking weet. Verteld heeft hij over Radegonde, de Thuringische koningsdochter, die den Merovinger, haar meester en gemaal ontliiep en een heilige werd. Over de abdij van het Heilig Kruis, die ze te Poitiers stichtte, en waar haar invloed den dichter bracht tot het priesterschap en de hymnen. Morgen zou hij dat Pange Lingua lezen, van avond alleen het Vexilla Regis, lezen en overwegen, ieder woord bemijmeren, en voor het Latijnsche het zijne zoeken in Dagoberts eigen landstaal. Waarom nu juist de onderbreking? Meegesleept waren ze beiden door dat lied van het Kruis in een vergetelheid van tijd en wereld.

O Crux, ave, spes unica. Otton alleen kan begrijpen hoe Goërics tijding den koning stoorde, maar ook, waarom juist

Goërics laatste woorden zoo diepen indruk op hem maakten.

„Van het Hout regeert een God”, hoort hij hem mompelen. Maar onderwijl heeft hij niet bewogen uit zijn gemakkelijke houding tusschen de zijden kussens van het ligbed. De hand onder het hoofd, ziet hij, langs de tengere gestalte en het scherpe geestige gelaat van den bisschop heen, vragend naar Pepijn, dien hij zoo dikwijls raadpleegde, en wiens raad hij meestal weer in den wind sloeg. Tegen dat verbond met de Saksers heeft Pepijn hem natuurlijk gewaarschuwd. Maar die eeuwige oorlog met de heidenen stond hem zoo tegen, toen reeds.

„Wat wenschen we liever dan heel de wereld voor Christus . . . Maar Gods vrede verlang ik ook voor mij,” zucht hij. „Waarom altijd weer die marskramer-koning Samon met zijn benden! Het lijkt de baarlijke duivel, die uit de hel opduikt om mijn rust te verstoren. Voor het derde jaar nu! Twee keer was al meer dan genoeg!”

„Ge denkt aan de Austrasiërs, Heer”, waagt Pepijn voorzichtig.

„Ik denk aan alles, wat me ooit plaagde en hinderde. En bij God, het was niet weinig”, wreevelt Dagobert.

De twee ouderen, die de onberekenbaar wisselende luimen van hun koning maar al

te goed kennen, buigen het hoofd, als beschaamd over hem, en zwijgen weer.

„Die Samon alleen reeds geeft me de handen vol”, windt Dagobert zich nog meer op. „Het was een onzalig uur, toen de heidensche Wenden met hun mantels van dierenpels hem tot koning kozen, een Austrasisch koopman, die hen vechtlustig en eierzuchtig geholpen had tegen de nog woestere Avaren. Natuurlijk heeft hij niet genoeg aan zijn rijk van wilde bosschen en zijn vestingen van palen en graszoden. Onze vruchtbare overrijnsche gouwen begeert hij, en wie weet: heel Austrasië . . . Of ik ook aan de Austrasiërs denk? Wat een wonder! Genoeg heb ik ondervonden, dat ze in staat zijn den vreemden overweldiger binnen te halen en op mijn troon te zetten” . . .

„Die er leeg staat” zegt Pepijn nadrukkelijk en veelbeduidend, als Dagobert in zijn woordenvloed blijft steken, getroffen door zijn eigen plotselinge nieuwe verbeelding: Samon in zijn plaats!

Dagobert lacht smalend: „Samon koning van de Austrasiërs, de barbaren hun landgenooten, vrijuit en ongestoord weer het heidendom . . . Hadden ze dan wat ze wenschen, zij die mij de gehoorzaamheid tot twee keeren toe opzegden?”

„Wil hen niet te streng beoordeelen”, stilt

de bisschop. „Ge moet bedenken, dat Chlotarius, uw vader, u als knaap tot hen zond. Ge zijt in het paleis van Metz, in hun midden, een man geworden, en ze hoopten alles van u. Denk u hun bittere teleurstelling, toen ge van hen heengingt. Ze voelden het als een smaad, dat ge Neustrië de voorkeur gaf boven hen. Dat ge hier in uw paleis Reully, hier bij Parijs in het hart van Neustrië, uw vast verblijf koost, ze kunnen het niet verkroppen.”

„Ik weet het”, wuift Dagobert, weer met dat zorgeloze en tegelijk verveelde handgebaar. „Ze zijn dwaas. Elk zou er op zijn eigen grond koning willen zijn, en toch kunnen ze met hun allen een koning niet missen”.

„Neen . . . Wel zijn ze trotsch en vrijheidlievend. Ze willen een volk op zich zelf zijn, geen afhankelijk gewest. Krachtige natuurmenschen als ze voor het meerendeel nog bleven, haten ze de Romeinsche verfijning der Neustriërs, die u juist bekoort. Ze willen niet hun minderen zijn, omdat ze zich in hun stoere kracht boven hen voelen. Tevreeden zoudt ge ze stellen, wanneer ge van Austrasië uit, Neustrië regeerde. Want ze houden van u, nazaat van hun vereerden koning Clovis!”

„Houden ze van mij! Hebben ze dat ge-

toond, toen ze in Thuringen, vóór den beslissenden slag tegen Samon drie jaar geleden, hun tenten oprolden en heentrokken? En den tweeden keer, toen ik hen met geweld van wapenen moest dwingen me te volgen in den strijd! Dat oproer bij Metz, verleden jaar, ligt me te versch in het geheugen. Ge moet me niet wijsmaken, dat ze van me houden”.

„En toch verzeker ik u, Heer, dat ze ondanks alles zouden jubelen, wanneer ge weer voorgoed in Metz zoudt komen. Ge hebt ze uw overmacht laten voelen, de opstandelingen verslagen, de krijgsgevangenen als slaven verkocht . . . maar alles zou vergeven zijn, als ge weer werkelijk hun koning zoudt worden op hun eigen Austrasischen troon”.

Dagobert luistert met gerimpeld voorhoofd en verduisterde oogen. Pepijn, die den eeuwigen tweestrijd tusschen goed en kwaad in het hart van den dertigjarigen vorst zoo voortdurend meelijdt, zijn vallen en opstaan, weet hoe het weelderige hof van Neustrië hem vasthoudt, dit rijke paleis van Reuilly, dagen en nachten doorgonsd van feest na feest. En toch, onwillens overreed door het overtuigende beweren, weifelt de koning: „Wat moet ik toch doen?”

Hebben de twee ouderen op deze ver-

zuchting gewacht? Bij Pepijns stillen wenk, haalt de bisschop uit de plooien der witte pij, die zijn reisgewaad is, een gezegelden brief te voorschijn.

„Arnulf, ons aller vereerde vader, de heilige kluizenaar van Remiremont, zendt u dezen met zijn zegen en groet”.

Verrast neemt Dagobert het dichtgevouwen perkament, breekt het zegel en leest de korte regels. Een glimlach klaart over zijn gelaat, dat ondanks de moede trekken nog blank en jong is, omgolfd door de lange blonde haren en den vollen baard, dien hij als koning dragen moet.

„Lees”, zegt hij opgewekt, „als immer hoor ik de stem Gods in vader Arnulfs woorden”.

„De stem Gods en ongetwijfeld ook de stem van het volk,” beaamt Pepijn, na de regels eerbiedig te hebben gespeld. „Geef ons een eigen Koning”.

„Dien hij bij name noemt: Siegbert, mijn driejarig kind!”

„Wien zou na u de troon van Austrasië beter toekomen dan uw eerstgeboren zoon?” zegt Pepijn. En Dagobert, die door den laster van zijn Gallo-Romeinsche hovelingen, Pepijn lang verdacht heeft zelf te streven naar de koningsmacht in Austrasië, vraagt met lichten argwaan:

„Dus ge gelooft zelf ook, dat die trotsche Franken, zooals ge ze noemt, tevreden zouden zijn met een koning van drie jaar?”

„Tevreden, misschien juist omdat ze trotsch zijn, en evenmin overheerscht willen worden als overgelaten aan hun lot. Hoe hebben ze u niet toegejubeld, toen ge tot hen kwaamt als een onmondige knaap! En hoe goed ging alles, zoolang ge in hun midden waart.”

Er is een bedroefde ontroering in Pepijns stem, en hem vorschend aanziende, vraagt Dagobert:

„Zeg me, Pepijn, als ik hun werkelijk mijn kleinen Siegbert afstond, zoudt ge dan met bisschop Goëric in Metz zijn raadsman en opvoeder willen zijn, zooals ge er dit met Arnulf voor mij waart?”

„Koning, ik ben aan uw kind gehecht, dat ik, door uw herwonnen gunst en vertrouwen, zelf tot Amandus' doop mocht brengen in Orleans. De driedubbele vredeftichting, die de jonggeborene bracht tusschen u en uw broeder Cunibert, tusschen u en Amandus, tusschen u en mij, doet mij hem liefhebben en vereeren als een uitverkorene, die tot groote dingen is bestemd. Bevoorrecht, wie waken mag over zijn jeugd! Maar toch, koning, in gehoorzamen eerbied, liever zou ik u niet verlaten.”

„Omdat ge mij zonder u niet in staat oordeelt te regeeren!” raadt Dagobert in half spijtige, half deemoedige zelfkennis. „En zeker met recht!” geeft hij groothartig toe. „Neeen neen — ik heb u dikwijls verdacht en gegriefd — maar ik zou u niet kunnen of willen missen . . . Komaan, we mogen niet dralen met een besluit over Siegbert, koning Siegbert den derden. Vader Arnulfs raad, ik erken het, is me een heilig gebod. En daarenboven: de gedachte lacht me toe. Wanneer de eendracht tusschen Neustrië en Austrasië zoo verzekerd kon worden . . .”

„Een noodzaak tegen de Noordsche barbaren,” vult bisschop Goëric aan.

„Dan wil ik me zelfs niet langer bedenken! Pepijn, ontbied hem hier met zijn gevolg, den toekomstigen koning van Austrasië”.

Voor het eerst heeft Dagobert zich uit de kussens opgericht, levendig Pepijn nopend zoo gauw mogelijk te gaan en te keeren. En nu zijn bode haastig is heengegaan, staat hij daar toevend onder de lamp, schitterend, ondanks zijn moede oogen en zijn ingevallen borst. Want zijn toga is van purperen zijde met goud bestikt, een flonkerend juweel gespt de wijde scharlaken chlamys op den schouder vast, edelsteenen stralen in zijn gouden hoofdband.

Bisschop Goëric, roerloos in zijn zetel, ziet

peinzend naar hem. „Wispelturig, lichtzinnig, zorgeloos, maar toch goedhartig en beminnelijk”, somt hij in gedachten Dagoberts hoedanigheden op. „Mislukt door zijn zwakheid, ondanks Arnulf en Pepijn, heeft hij meer kwaad dan goed gesticht. Kerken opgericht in zijn vrome jeugd, om ze in zijn losbandige Neustrische jaren van hun goederen te berooven. Niet alleen de schatkist, maar door schattingen en belastingen put hij thans ook zijn volk uit. Alles voor zijn weeldeleven, aan dat van Salomon gelijk.

„En Pepijn, zijn zedenmeester, heeft zich moeten wapenen tegen Dagoberts sluipmoordenaars. Amandus, de Aquitaansche Apostel, werd verbannen, omdat hij Dagobert zijn gedrag verweet. En het hemeltergend leven van overdaad en zonden hield hij vol, tot het hem neersloeg.

„Ziek was hij toen Siegbert werd geboren, en de wroeging leek hem zoo te kwellen, dat hij den doop van zijn zoon te baat nam om openlijk belijdenis te doen van zijn inkeer.

„Sinds poogt hij een Christen-koning te zijn in de omgeving, die hij zich schiep als een wellustig Romeinsch keizer. Zijn lichaamsverval dwingt hem weliswaar tot een monniksleven, zelfs hier. En enkel door Pepijn, die voor hem leeft en denkt en doet, lijkt er weer wil en kracht in hem, een schijn

van de grootheid die Gallië eenmaal van hem hoopte. Neen, aan Dagobert danken we het waarlijk niet, dat het Christendom tóch leeft in zijn landen, hoe armtierig en schuchter dan ook! Moest het niet een alles overheerschende bloei zijn, honderdtwintig jaar na Clovis' dood? Wat hebben ze volbracht, de nazaten van dien „oudsten zoon der Kerk", die zich op Kerstdag met drieduizend van zijn Franken te Reims liet doopen; die de kettersche Bourgondiërs en West-Gothen overwon? De ééne, die de roemrijke taak van den voorvader voltooide, bleef uit. Treurig verschrompelde wat deze won. Dagobert, de hoop der Christenen, werd hun tot een aanfluiting... Nu bidt Arnulf op zijn eenzamen berg en wekt in ons de hoop op Siegbert:... Gods genade moge in dezen jongsten Merovinger niet Dagobert, maar Clovis laten herleven'...

Somber staart Goëric den koning na, terwijl deze in zijn ongeduldig wachten de diepte der zaal indrentelt, waar hij zijn voorlezer toespreekt.

„Waar zijn we gebleven met den schoonen zang, die je tranen kostte?" vraagt hij luchtig.

Regnavit a ligno Deus, herhaalt Otton met nadruk. Hij weet immers, hoe juist déze woorden het hart raakten van den verfienden zwakkeling, die in wellust en in

weelde zich uitleefde, tot hij niet meer regeeren kon.

Dagobert is echter weer over dien ernst heen, wil alleen wat tijdverdrijf.

„Je staat daar wel als een sluike schaduw. Maar ik weet zeker, dat je alles hebt afge-
luisterd. En dat is ditmaal meer, dan voor
je ooren bestemd was. Maar, jonge wijsgeer,
ik hecht zoowaar aan je uitspraken: wat
dunkt je van deze nieuwe plannen?”

„Mij dunkt,” zegt Otton vrijmoedig, „dat
de koning er nooit betere en wijzere had.”

„Aldus jij vindt den koning wijs, die zijn
koninkrijken wegschenkt?”

„'t Hangt er van af, welke koning en welke
koninkrijken.”

„Met andere woorden: zoo een als Dago-
bert, die zijn Austrasië niet meer waard is”.

„Koning, let wel, ge spreekt met uw eigen
stem uw eigen gedachten.”

„En jij, knaap, was je even mismaakt en
leelijk, als nu schoon en welgebouwd, ik
maakte je tot den hofnar, die me ontbreekt”.

Otton, de negentienjarige, bloost bij den
vreemdsoortigen lof, die hem grieft. Is dit
nu het einde van den lang voorbereiden
hymne-avond, waarvan hij zoo'n edele vol-
doening hoopte?

In de tegenoverliggende zaal diepte wordt
in dit oogenblik het voorhang opengeplooid,

en aanstonds heeft Dagobert zich afgewend.

Terwijl het schijnsel der wastoortsen de breede gang achter hen blijft verlichten, schrijdt een kleine groep van vrouwen binnen, gevolgd door Pepijn en diens twintigjarige zoon Grimoald.

Otton is meteen Dagobert en zijn gepraat vergeten voor de vreugde, die hem doorschokt bij het binnentreden van de ééne, onder allen voor hem de eenige: Begga, Pepijns achttienjarige dochter!

't Duizelt hem; heel de zaal lijkt weg te zinken, en de afstand tusschen hem en haar wordt een lichtende ruimte. Hij moet de handen tot vuisten nijpen, de tanden opeen klemmen om stil te blijven. Geen stap, geen beweging, geen kreet. Alleen naar háár zien . . . Begga! Van wie hij droomt de dagen om, de nachten door, tot hij het uitzingen moet in verzen, dat hij haar liefheeft . . . Begga hier aan haar moeders zijde en tusschen haar zusters, stralend in prille blanke blondheid, midden in de duisterige plechtigheid dezer koningskamer, de lente, de Meimorgen zelf.

Itta, Pepijns vrouwe, de waardige Aquitaansche matrone, draagt tusschen haar drie dochters, het prinsje Siegbert, half verborgen in de plooien van haar donkerpaars overkleed.

Geertrudis, nog een kind, aan haar linkerzijde, rechts de negentienjarige Valdrade, donker en fijn en rank, gelijken haar zoo, dat haar eigen herbloeide jeugd deze moeder in haar dochters schijnt te vergezellen. Alleen Begga is anders, de ontluikende forsche Frankische vrouw, met heur haren van zonnezij, haar kinderblize, zonnig blauwe oogen.

„Brengt ge mij heel uw gezin, Pepijn?” lacht Dagobert goedmoedig na zijn hoofsch en groet aan de vrouwen.

„Prins Siegbert is de lieveling van mijn dochters, Heer,” verklaart Itta's diepe stem. „En Koningin Nantilde vertrouwt hem graag aan haar toe. Doch daar geen van drieën zich waardig keurde den koningszoon in haar armen naar zijn vader te dragen, heeft hun moeder die eer voor zich genomen.”

„In beter hoede kon hij waarlijk niet zijn”, zegt Dagobert welgemeend. Maar op zijn woorden slaat niemand meer acht. Aller oogen zien maar het ééne meer: het blonde kindje op Itta's arm, dat nu recht zit en verwonderd kijkt. 't Is of er licht van hem uitstraalt.

„Koning van Austrasië”, lacht zijn vader. Maar schrikkend van die stem, wendt het kind zich af, de armpjes om Itta's hals, het hoofdje neergeknakt op haar schouder.

„Wil dit zeggen, dat hij de kroon wei-

gert?" vraagt Dagobert aldoor even vroolijk.
„Wat dunkt u, heer Goëric?"

Ook de bisschop staat in den kring om Itta en het prinsje. „Het koningschap is geen kortswijl en een kroon geen speelgoed. Dat schijnt hij te weten", antwoordt de bisschop ernstig. „Maar hoe zullen de Austrasiërs jubelen als ze hem zien! Een kind is als een bloem, iedereen moet het liefhebben. En zeker dezen kleinen prins, die op het kind Jezus zelf lijkt".

Itta springen de tranen uit de oogen. Ze begint te begrijpen, dat Siegbert weggevoerd zal worden uit haar armen. Maar ook Dagobert is ontroerd door de woorden van den bisschop.

„Boodschap aan Austrasië, dat ik hun mijn zoon tot koning geef, met zóóveel hartzeer om zijn gemis, dat ze 't van mij mogen aanvaarden als een offer, ter verzoening voor alles wat ik hen misdaan mocht hebben", zegt hij mild. „Met groot gevolg zal ik hem laten wegtijgen uit Neustrië naar zijn eigen koningsstad. Bisschop Goëric, Cunibert van Keulen en Amandus zullen bij Arnulfs raad zijn voogden zijn, zooals Arnulf en Pepijn het voor mij waren. Aan uw zoon, Pepijn, en aan twee van Arnulfs zonen zullen we de eerste eereambten van zijn hof geven. Leeraars en opvoeders, en het eerst zijn

bajulus, zullen we met voorzichtigheid voor hem kiezen. En daar hij in zijn prille kinderjaren niet zonder vrouwelijke zorg kan blijven, verzoek ik u, Pepijn, een uwer dochters aan te wijzen om hem te Metz vooreerst te koesteren en te verwennen, zooals ze het hier haar speelpop deed”.

Dagobert ziet beurtelings Valdrade en Begga aan. Valdrade, de oudste der twee, klemt Geertrudis’ teer handje vaster in de hare, en lijkt verschrikt door het plotselinge voorstel. Begga echter kijkt met schitterende oogen op, geestkrachtig aanstonds vragend:

„Laat mij ’t zijn, heer Dagobert”.

„Zoo ééne, dan heeft Begga een eigen ernstigen levensplicht noodig”, overweegt Pepijn.

„Van onze drie dochters, is zij zeker de aangewezenen”, stemt vrouwe Itta in, ontroerd trachtend de wezenlijkheid van al dit onverwachte te beseffen.

„Siegbert houdt immers het meest van mij,” bepleit Begga zelf lachend haar wensch. „Zie maar” en ze lokt hem met uitgestrekte handen, dat hij schatert en springt op Itta’s arm.

„Siegbert heeft gekozen”, lacht Dagobert, blij beziggehouden door dit gespeel.

„Begga zal dus meegaan naar Metz”, besluit Pepijn bondig. „En ook Grimoald.

Maar, koning, hoe 't mij verblijdt dat mijn zoon Reuilly voor Metz zal verlaten, één dringend verzoek moet ik u doen: laat hem ginds wat hij hier is, een beginnende onder de antrustionen, tot hij zich een eereambt aan Siegberts hof door eigen verdiensten moge waardig maken."

„Een bescheiden verlangen, Pepijn. Maar ge zijt een wijze opvoeder, ik weet het. Toegestemd dus. En ge zult me ook verder helpen Siegberts hofhouding samen te stellen".

„Enkel uit Austrasiërs, koning! Daarom, draag dit Adalgiseel op of een der andere grooten van Metz".

„Hooft ge, heer Goëric? Pepijns beleid heeft als immer het goede voor. Keer naar Metz terug, en bereid alles in overleg met Adalgiseel, wien we het majordomusschap zullen opdragen. En zeg den Austrasiërs, dat hun nieuwe koning hun zal gebracht worden door zijn eigen vader. Kan ik méér doen, heer Goëric?"

„God zegene uw vredelievendheid," prijst de bisschop.

Maar Dagobert neemt zijn zoontje uit Itta's armen in de zijne en kust hem bijna plechtig op het voorhoofd. „Pepijn heeft goed gezegd: tot groote dingen lijkt dit kind geroepen. Verzoening heeft het gebracht tusschen vriend en vriend, tusschen broeder en broeder,

tusschen boetprediker en zondaar, en thans tusschen koning en volk. Smeek dat Gods zegen over hem blijve, heer Goëric."

En de bisschop heft de rechterhand met den grooten glinsterenden ring en zegent het prinsje:

Benedicat te omnipotens Deus,
Pater et Filius, et Spiritus Sanctus.

Amen, antwoorden Itta en haar dochters, en de anderen mompelen het na.

Maar het kindje op zijn vaders arm heeft den edelsteen en de paarden in den ring zien schitteren en grijpt er naar, zoodat de bisschop zijn vinger wel moet laten in de gisende knuistjes.

„Zoo staan koning en bisschop gevangen in de macht van Austrasië's nieuwen heerscher," schertst Dagobert.

Grimoald, die aldoor achteraf bleef, keert in dit oogenblik wars en geërgerd de groep om het prinsje den rug toe.

„Een eereambt me waardig maken, en alle anderen me weer vóór! Het laatste verzinsel van vader om me vooral klein te houden. Nooit iets anders dan achteruitzetting. Voor wat zien ze me aan?"...

Wrok vertroebelt als zoo dikwijls weer zijn innerlijk, haat die op wraak zint.

Neen, bij zijn eer, hij laat niet over zich

beschikken. Toch zich stil houden? Braaf toekijken? . . . Hij kon het niet. Hij moest wel, met gebalde vuisten, weg van die mensen, allemaal te laf om zich zelf te zijn . . . Zieënd van opstandigheid, is hij de zaaldiepte in geslenterd, en ontdekt daar Otton. En zijn smeulende woede laait eensklaps op tegen dien éénen. Ze kennen elkaar van jongsaf. Eerzuchtig heeft Grimoald op de hofschool geijverd met dien zoon van den, door Eloy vrijgekochten, lerschen slaaf, die hier te Reully in aanzien kwam. En nooit heeft hij Otton kunnen vergeven, het altijd weer van hem te winnen in aanleg en verstand en de gunst der leeraren.

„Voorlezer van den koning,” bijt hij hem bitter toe, „fortuinzoeker op den goeden weg, zie nu, dat de koning je aanstelt tot den bajulus dien hij zoekt voor den zuigeling-koning. Dan kun je hem leeren praten.”

Eer Otton, opgeschrikt, een antwoord weet, heeft Pepijns zoon zich met een minachtenden grijns reeds afgewend, en dreuntelt onverstoord weer terug naar de groep, die zich aan 't ontwarren is.

't Ziedt en duizelt in Otton. „En toch blijven als een schaduw zonder leven?” Terwijl alles in hem ineens stort en dooreenwoelt, en zich weer opricht om hem omhoog te stuwen. „Wat gaat er om?”

Hij hoort den koning, die weer alleen met Pepijn en Goëric achterbleef, vragen naar Ego, zijn majordomus, en naar den grootrefrendaris Audoëen. Ook de Keulsche Radolf en de Thuringers dienen ontboden.

Hoe het langer uit te houden binnen deze muren? Weg moet hij van allen en alles. Om dien innerlijken storm te bezweren. Om te weten, te weten . . . De koning zal hem niet missen, en voor de Kruishymne is immers toch alles verloren hier . . .

Schichtig glijdt Otton langs de twee slaven en de paleiswachters heen.

II

„Fortuinzoeker” . . . Aldoor dat ééne hoonende, hitsende woord van Grimoald, en de eigen woedende terugbeet, te laat nu en in de leegte: „Laffe uitbouter van je vaders rijkdom en roem, ben je bang, dat ik je vóórkom?” Hij zou zich met de vuist tegen het voorhoofd willen beuken, omdat hij zoeven, verslagen en stom, zich knauwen liet door een, die toch zijn mindere is, tòch, tòch . . .

Hij zal het ondervinden, de nijdiggaard, wat de fortuinzoeker ooit bereikt. Want nu wil hij, nu moet en zal hij: eer en roem boven dien ander uit!

Opgewonden loopt Otton over het breede

leege bordes achter de koningszaal, tot de marmerbalustrade hem tegenhoudt. En daar doorduizelt hem plotseling weer dat eerdere: alles wat het levende bijzijn van Begga in hem opriep: een jubel eerst, maar stilaan de groeiende angst om de eigen duistere geringheid bij de stralende hoogheid van dat zonnekind . . . Pepijns dochter! Hij, de zoon van een vrijgekochte.

Eerst in dit oogenblik flitst het hem fel door de gedachten, dat Pepijns dochter ook de zuster is van dien Grimoald. „Toch zijn mindere”, boven wien hij omhoog wil . . . „Tot zijn vader me Begga waardig acht!” De ingeving verrast hem, zoodat hij met een glimlach van meelijden om deze nieuwe dwaasheid, toch ineens stiller overweegt: „'t Zou zijn: Grimoalds bitterste straf in mijn hoogste geluk,” en zijn verbeelding blijft spelen met die onmogelijkheid.

Hij weet zelf niet, dat hij heeft stilgestaan en naar de sterren staart. De kalmte, die langzaam in hem neerdaalt, verruimt zijn borst. Het is hem alsof hij groeit en forscher wordt. „Een onmogelijkheid? Waarom eigenlijk? Als hij het wil? Neen, neen, niet als fortuinzoeker, maar door eigen kracht en moed! Geen droomer meer zijn, maar een durver” . . . Het dringt hem de bordestrappen af, den duisteren terrastuin in, waar Octobers

eerste gevallen bladeren onder zijn voeten ritselen. Even luistert hij naar het geklater der fonteinen, die in den avond onzichtbaar, als in weemoedig herinneren, zingen van verloren zomergeluk. Hij ziet de schimmige vormen van rozenboompjes en laurierboschjes, en ruikt dor loover, welkende bloemen, nevelnatte aarde.

„Beginnen moet ik met uit Reuilly weg te gaan,” zegt hij zich plotseling. En in jongen overmoed lacht hij hardop bij de aanstonds volgende nieuwe gedachte: „Grimoald zelf gaf me, zonder het te bedoelen, den beste raad: als bajulus van den kleinen koning mee naar Metz!” Het doet hem opnieuw stilstaan, verwonderd zinnend. Meteen slaat hij in een jubel de armen op: „Mee naar Metz! In Begga's bijzijn leven. Voor Siegbert onmisbaar worden. Steeds meer in aanzien komen. Boven Grimoald uit, dat spijt en afgunst hem verteren. En hij toch lijdelijk moet aanzien, dat zijn zuster me tot bruid wordt gegeven door zijn vader. Want zal Pepijn me niet eeren en liefhebben, als ik volbreng wat hij zijn zoon vanavond zeker vergeefs oplegde: door eigen verdiensten een eereambt — en dan het hoogste — waardig worden aan Siegberts hof . . .”

Koortsig warrelen verbeeldingen en plannen door zijn verhit hoofd. Tot hij blind tast

in den witten nevel, die in den lageren tuin drijft en hem tegenhoudt, als een geheimzinnige muur zonder vorm of vastheid, maar toch ondoordringbaar. Het roept hem tot de werkelijkheid terug. Zich omwendend ontwaart hij daar omhoog het paleis voor zich, dat schaduwig onder de sterren een duisterdreigend steengevaarte lijkt, ontzaglijk en log in zijn donkerte. Hij voelt zich bij dien aanblik klein en huiverig. Hij, dolende dwaas. Waar durfden zijn gedachten toch verwijlen? Gaat hij Grimoalds smaad tot waarheid maken? Toch een fortuinzoeker?... Och, hij was immer tot nu gelukkig met zijn boeken en zijn droomen, een uur geleden nog met de Kruishymne bij den koning.

Heel deze nieuwe onrust, wie heeft ze gewekt in zijn hart? Grimoald?... of meer nog, dat bijzijn van Begga, haar levend bewegen, haar stem en lach? Wat is dit voor een verwarring van liefde en haat in hem, die hem drijft en dringt en laat snakken naar iets, heel ver en heel hoog... het levensgeluk? Maar immers allen, die daar binnen het paleis leven, zoeken dat. Meer en beter, iets anders, willen ze één voor één. Waarom hij niet? Van Dagobert af, die onbevredigd in goed en kwaad, eeuwig tusschen twee werelden wankelt, tot zelfs Begga, het zonnekind, die zoo blij een

nieuwe toekomst aangreep, ondanks haar prinsessenleven hier. Neen, hij behoeft zich niet te schamen over dit nieuwe verlangen. De menschenkinderen, ballingen uit het paradijs, zijn nu eenmaal gelukzoekers. En onder de velen, die hij daar binnen, de dagen door, om zich heen ziet krioelen, weet hij er waarlijk maar heel enkelen, die volkomen rustig of gelaten lijken: Pepijn in zijn zwaarmoedigheid; Audoën in zijn stroeven ernst; Eloy, alleen Eloy ten volle! Eloy, van wien vrede en geluk schijnen uit te stralen waar hij gaat of staat, licht en schoonheid naar alles waarheen hij de handen strekt.

Weer doen zijn eigen gedachten Otton verwonderd opzien. Eloy? . . . Schijnt het niet een inspraak van de Voorzienigheid, die hem juist in dit oogenblik laat denken aan zijn edelsten vriend, zijn beschermer? Aan Eloy immers dankt hij alles. Zijn gelukkige jongensjaren, de opvoeding onder de zonen der rijksgrooten op de paleisschool, en het laatst zijn voorlezersschap bij Dagobert. Want Eloy heeft allen invloed bij den koning. En zal hem ook nu, bij al dit nieuwe, kunnen helpen. De eenige waarlijk, die het kan! Overleg is onnoodig: naar Eloy moet hij gaan. Dat is het begin! Eloy gewonnen, en metéén is het onmogelijke reeds half verwezenlijkt. „Wacht maar, wacht, Grimoald . . . Heb ik

maar eenmaal den voet gezet op den nieuwen levensweg . . .”

Aan den zijkant langs de keukens is hij, haastig en doelvast nu, het paleis weer binnengekomen.

Geuren van gebraad en gebak walmen aan, terwijl hij in de donkere gangen den voetstap dempt, dicht langs den muur van ruwe steenbrokken schuivend, om aanstonds de opening der zijgang niet te missen. De keukendamp laat hem denken aan 's konings avondmaal straks in de ronde halle. Zoo menigmaal heeft hij in deze laatste maanden, met zijn negensnarig palster daar een plaats gezocht tusschen de musicijnen, die achter het gulden traliewerk der galerij hun harpen en vedels laten samenklinken met den zang van fluiten en pijpen, tot een droomig ruischende muziek. Daar zat hij op zijn vouwstoeltje met het instrument op de knieën, wel iederen keer wanneer hij van de paleisknappen had opgevangen, dat koningin Nantilde zou aanzitten aan den vrouwendisch. Begga was immers sinds dezen zomer onder haar gevolg! Met popelend hart wachtte hij, turend door het gouden lofwerk om haar te zien naderen. Zelden maar verscheen ze in de schare van Nantildes edelvrouwen. Nu eerst begrijpt hij waarom: Siegbert hield haar gevangen!

Ottons oogen klaren in het donker op tot een lach: „neen, op Begga's liefde voor koning Siegbert zal hij nooit afgunstig zijn.” Tegelijk beseft hij verheugd, hoe in dit laatste uur alles voor hem veranderd is. Voor vaag gemijmer thans de levende werkelijkheid. Sinds hij Begga zóó dicht in zijn nabijheid zag en hoorde, dat het geheim van haar uiterlijk en innerlijk leven voor hem openging. Sinds Grimoald bijna gelijktijdig zijn wil wakker schudde. Eloy zal beslissen wat nu verder . . . Alles durft hij aan!

Tastend heeft hij het poortje van de torentrap gevonden en ontgrendeld. Hij kent de wentelende steenen treden en het nauwe portaal, waar links de ingang is tot Eloy's werkplaats. Reeds grijpt hij naar de klink. Maar verwonderd hoort hij geroes van veel stemmen dooreen. Talmend op den drempel van het diepe, laaggezolderde vertrek, ziet hij in nevelig rosgouden licht een groep van vreemde gedaanten zich dringen om Eloy, die in ruwe pij, het geeselloord om de lenden, zijn koperen lantaarn heft en goedig knikt bij het gemompel en gefrazel van zijn zonderlinge gasten.

„God loone het u, edele heer”, overstemt er een het verwarde gestamel. „Zoo zijn er niet veel, die de hongerigen spijzen. Beter smaakt het den koning niet dan ons”.

„Kom de volgende week weer dezen dag, op hetzelfde uur,“ zegt Eloy nadrukkelijk, terwijl hij met de lantaarn naar de deur wil om hen uitgeleide te doen. In een kluwen lijken ze aan hem vastgeklampt, met hun verzuchtenden of luiden bijval om zijn belofte: „Elke week voortaan“.

Otton begint te onderscheiden. 't Is de bultenaar en de kreupele, de drie blinden, de stomme, en nog zes anderen, ouder of jonger, allen gelijk in hun grondkleurige lompen: al de bedelaars die dagelijks om en bij het paleis neerhurken, om een aalmoes.

Maar naderend met zijn twaalf gasten, heft Eloy de lantaarn, dat het schijnsel Otton in de oogen valt. „Zie ik goed? De zoon van Wer? Dan heb een oogenblik geduld tot mijn vrienden veilig buiten zijn. Ga binnen en zit neer.“

Otton hoort het voetgeschuifel de trappen af, het stommelen en tasten.

In de diepe, laag gewelfde werkplaats, waar hij van knaap af zoo thuis is, staat in den rechter voorhoek een tafel, die er nooit stond, een ontredderde disch tusschen de weggeschoven banken; nappen en schotels leeg, met kleverige resten van een maal, dat opgeschept werd uit de groote koperen pannen en terrienen in het midden.

Bij de vuurplaat, waar in de verkoolde houtblokken nog wat roode gensters wakkeren, staat Otton te wachten. Hij ziet op den lezenaar naast Eloy's zetel het Evangelieboek openliggen, en raadt dat de meester er zijn gasten uit voorgelezen of verhaald heeft.

Onwillekeurig blikte Otton in het boek. Het ligt open bij Lucas, zeventiende hoofdstuk. Hij leest er Jezus' woorden:

„Het koninkrijk Gods komt zonder opzien te baren. Men zal niet zeggen: kijk hier of kijk daar. Want zie, het koninkrijk Gods is in uw midden.”

Ofschoon hij de opwekkende woorden als een goed voorteeken voelt, laat hij de beduidenis niet dieper tot zich doordringen. Want hij heeft zich zelf geboden: „Dat ik me vooral niet laat afleiden, door wat ik hier zie of hoor. Alleen denken aan het eenig doel.”

Eloy komt terug. Zijn lantaarn is uitgedoofd. Hij isforsch en blozend, half de veertig, een sterke man. Vast en helder is zijn blik, wijs en doordringend; de trekken om zijn mond echter lijken bijna moederlijk van goedaardigheid.

„Mijn lieve jonge vriend, welkom. Lang heb ik je gemist”, groet hij den wachtende.

„'k Had eerder moeten komen!” zegt Otton in oprecht zelfverwijt. Want be-

schaamd herdenkt hij, hoe zijn vader nooit ophield hem dank en eerbied in te prenten voor Eloy. En hoeveel reden was daartoe!

Krijgsgevangen door de Saksers en in slavernij geraakt, was zijn vader een rampzalige uitgestootene, toen Eloy ook hem als zoovelenvrijkocht, hem opnam in zijn edel-smidse en den kunstenaar in hem wekte, den meester bijna evenwaardig. Een kind was Otton nog, toen zijn vader als een welgesteld en waardig man zijn moeder en hem kwam halen in het lersche dorp, waar ze leefden van de goedheid der kloosterlingen. En nog — wat zou er van hem geworden zijn, zonder Eloy, zelfs hier in het paleis, toen hij er op zijn twaalfde jaar wees werd? . . .

„Mijn tweede vader,“ vult Otton met ver-teederde stem zijn zeggen en denken aan.

„Zeker lokte de zomer je naar de bosschen en heb je in de maanavonden van September langs de Seine gedwaald? Ik weet immers wel hoe dichtelijk je bent aangelegd. Een erfenis die je dankt aan je vaderland, ler van mijn hart.“

„Meester, ge weet altijd weer de snaren aan te slaan, dat ze het eigen diepe geluid geven. Gelukkig ja, voel ik me ler, al heb ik ook maar een flauwe kinderheugenis aan mijn ouders eiland. Misschien ben of word

ik een dichter. Tenminste als dichten droomen is, tot het hart 't moet uitsnikken van benauwing."

„Stil aan, nazaat der barden! Toen je het laatst hier zijt geweest, stoeide je met mijn jongste leerlingen, als was je zelf nog een kind. Vanavond stuurde ik ze vroeg slapen, om vrij te kunnen spreken met mijn nieuwe vertrouwelingen. Misschien was het beter dat Wil en Tillon, en hun onlangs aangeworven makker Lotar, hier waren... Om je uit te lachen bij je gepraat over je benauwde hart."

Otton, aldoor zoekend naar een inleiding tot zijn doel, verwenscht zijn gewefel: „De boeken maken me wijs, sinds ik door uw voorspraak bij den koning lees en elk woord zijn waarde moet geven," klaagt hij. Op het laag bankje zit hij, met de knieën omhoog onder den rood beranden, bruin wollen lijfrok. Het blond hoofd neigt achterwaarts, terwijl hij, om Eloys' doordringenden blik te weerstaan, afleidend vraagt:

„En gij, meester, altijd bezig met uw edel handwerk?"

Met vaag gebaar wijst Eloy hem naar de werkbank in den diepen achterhoek.

„Behalve aan honderd kleinooden voor kerk en paleis, werken we aldoor nog aan het gouden baldakijn voor het graf van Sint-Martinus te Tours. Gelukkig heb ik goede

helpers, al is geen hunner een kunstenaar als je vader, die me al te vroeg ontviel."

„Mijn vader zat het edelsmeden in het Iersche bloed, zooals mij misschien het dichten. 't Allerbeste was geweest, als ik vaders werk bij u had kunnen voortzetten, meester, en smeden tot dichten maken. Ge weet hoe ik hem teleurstelde, toen ik de boeken verkoos boven heel dien wirwar van smeltkroezen en vijzels, ponzen, mokers, hamertjes en vijlen . . . En toch hield ik en hou ik er van. Zeker om den luister, die flonkert op en om uw werkbank. Ik vind uw leven een geluk. Aldoor dingen van schoonheid te scheppen, met edelsteenen te spelen, dichterdroomen in goud te kunnen beelden, tusschen schatten te leven, alom dank en eerbied te wekken, de vriendschap van koningen . . . Neen, neen, ik zwijg niet, al doet ge nog zoo dreigend met die hand, al kijkt ge nog zoo donker. Laat ook mij u eens zeggen, hoe uw roem klinkt tot ver over de grenzen van de drie koninkrijken, sinds ge Dagoberts troon hebt geschapen. De roem van uw kunst en de roem van uw deugd. Want iedereen weet, hoe ge uit 't goud dat de schatbewaarder u bracht voor één troon, er twee hebt gesmeed, even weidsch en prachtig."

„Deugd?" gromt Eloy ontstemd. „Moest

ik dan een dief zijn, en wat overschoot van dien kwistigen goudovervloed voor me zelf houden? Me dunkt, jongeman, je praat en vleit, alsof je in de leer was bij 's konings hovelingen."

„In zooverre bij hen in de leer," grijpt Otton toe, „dat ik tegenwoordig de ooren evengoed kan spitsen als zij, en u daarom kan vertellen, dat die tweede troon wel spoedig verhuizen zal van dit paleis naar een ander. De verdubbeling was wel een voorbeduidenis."

„Wat bedoel je?" vraagt Eloy verwonderd om den plotsen nadruk in Ottons stem.

„Vader Arnulf heeft gesproken, en prins Siegbert zal koning van Austrasië worden, en met groot gevolg naar het paleis van Metz tijgen."

„De wijsheid Gods is in de uitspraken van den Heilige van Remiremont... Gelukkig, dat Dagobert dit beseft, zooals wij, die aanstonds inzien bij deze tijding, dat het de eenige raad is om Austrasië voor de Merovingers te behouden."

Maar angstig dat het gesprek in Eloy's beschouwingen zal afdwalen, onderbreekt Otton den gedachtenloop, met zijn kort en dringend: „Ge moet me alweer helpen, meester."

„k Zag dus wel goed, al aanstonds, dat

er iets bizonders met je was... Is dit de benauwenis van je hart?" lacht Eloy, aanmoedigend zich naderschikkend.

Otton verwenscht den blos, die warm zijn gelaat overgloeit bij Eloy's vroolijke vraag. Maar hij beheerscht tenminste zijn stem, en begint schijnbaar kalm: „De koning denkt reeds over de samenstelling van Siegberts gevolg...”

„Ik Mag lijden, dat er een groote schare van de hier verdwaalde jonge Austrasische edelingen mee trekt naar het rustig en ernstig hof van Metz, weg uit dit Reuilly vol verleiding. Otton, ook voor jou was 't beter. Geloof me. Het wufte hofleven hier kon je gevaarlijk worden.”

„Maar dat is het juist, meester! Ik zou mee willen! En nu moet ge hooren: Dagobert sprak over Siegberts bajulus, dien hij met voorzichtigheid wil kiezen. En meteen meende ik... wat dunkt u, als ik...?”

Otton verwacht in zijn woorden, blijft steken. Eloy peilt hem met zijn nadenkenden blik, begint dan vorschend: „Er woekert meer dan één verderfelijke kwaal hier in Reuilly. Ook hoovaardij is een kwade kancker. Daarom... ik zou de eerste roerselen van je wensch willen kennen.”

Een oogenblik aarzelt Otton. Dan ineens waagt hij: „Neen, neen — dit weet ik zeker

— niet uit eerezucht. 't Is alleen zelfverdediging, juist tegen dat verleidende leven hier! Ik ga ten onder, als ik niet wegkom uit Reuilly."

Maar ontstellend door zijn eigen listigheid, die den vromen meester wil aangrijpen in zijn zorg voor het zieleheil van den beschermeling, hort hij opnieuw verward.

„De vraag blijft, wie is de beste opvoeder: de voorzichtige oude wijsgeer, die vermaant en tegenhoudt, of de bezielde jongere, die den leerling meesleept in zijn vervoeringen," overweegt Eloy. Maar tegelijk worden ze beiden opgeschrikt. Het poortje knarst open en in de lage nis schemert de gedaante van een man in wijden kapmantel, schaduwig tegen den achtergrond van ruwe wandsteenen, dien de goudglans van een toorts verheldert.

Een oogenblik blijft de binnentredende de twee zwijgers talmend aanzien... „Eloy, ik wil u alleen!"

Bij die stem weet Otton, dat het geen begoocheling is: Dagobert is gekomen.

Eloy lijkt niet verwonderd. Rustig gaat hij den koning te gemoet. Eenige schreden van hem af, staat hij stil, en de armen over de borst kruisend, groet hij: *Pax tecum*.

Otton sluipt achter om den disch der bedelaars, dicht langs den muur, naar den uitgang,

waar hij nog even omziet. „Ik kom mijn doen en laten weer eens bij u opbiechten, en raad vragen,” hoort hij den koning zeggen, die den mantel heeft afgeworpen en weer straalt van purper en goud. Eloy in zijn armelijke pij wacht hem, in zijn kalme kracht toch de meerdere van dezen vorst, die schuchter schijnt te worden onder dien klaren vasten blik.

Nu Otton de deur achter zich heeft dichtgetrokken, ziet hij in 't langsgaan met verstrooiden groet naar den fakkeldrager, een der lijfwachten, pal tegen de muurronding. De gloed der toorts verzweemt naar de laagte van de trap, tot er nog dieper als zwevend stofgoud door het blauwig duister naar het grondeloos zwart neerzigt.

Eerst in de nachtdonkere benedengang ontwaakt Otton tot een hevig-smartende spijt. . . . Waarom heeft hij Eloy niet aanstonds ronduit en uitdrukkelijk gevraagd: „Spreek voor mij ten beste, de eerste maal dat de koning u weer, als zoo dikwijls in zijn slapeloze nachten, bij zich laat roepen, of wanneer hij u bezoekt hier in uw werkplaats.” Dan was in dit uur wellicht zijn pleit beslist. Terwijl hij nu, verstrikt in twijfel en onoprechtheid, steken bleef en vastzit, en natuurlijk alles verloor.

Zonder meer een anderen weg te weten,

gaat hij de smalle trap op naar het verdiep boven de aangebouwde houten wapenhal, waar, tusschen binten en balken der groote zolderzaal, de lage bedden zijn gespreid van 's konings nutrici, de vroolijk rumoerende bende der jonge paleisknapen, die aan het hof den krijgsdienst leeren of de lessen volgen der scola palatina. Op den uitstek van een schoorbalk staat vóór en achter een aarden olielampje, dat flikkerend, schaduw laat spelen over peluw en dekens der leegwachtende sponden. Want stilstaande op de bovenste trede ziet Otton, dat slechts hier en daar een knaap, ziek of moe, in het dek ligt gerold.

Hij is gewoon de bedden zoo te overzien bij zijn komst, als helper van den diaken die het toezicht heeft over deze slaapzaal.

Zonder de kleeren af te leggen, laat Otton zich neer op het polster naast de kist met zijn armelijk bezit, wat boeken, zijn snaartuig, een paar afgedragen lijfrokken en wambuizen, en ook zijn eenig feestgewaad van witte wol met groen en gouden randen.

Wat is er nog van hem over? Een kort uur geleden voelde hij moed en kracht om de zon te gemoet te vliegen... en nu ligt hij vleugellam neergeworpen. Als voortaan zijn stem dof van treurnis zal zijn, en zijn bezieling versmoort in neerslachtigheid, zal de

koning een anderen lector nemen. En voor hem, die roem en geluk zoo maar veroveren wilde, zal er niets overschieten dan heen te gaan, eenzamer en armer dan geen!

Metz? Begga? Grimoald? Verdwazing alles samen, zóó dwaas, dat hij het beschaamd met listen en leugens poogde te verbergen voor de helderziendheid van dien strengen zielsrechter, Eloy. Waartoe is hij gekomen, hij die alle onoprechtheid steeds zoo verfoeide?

„Opbiechten”, herhaalt hij Dagoberts woord, terwijl hij bezint dat het hem mischien nóg zijn gemoedsrust zou teruggeven, zoo hij Eloy alles vertelt van zijn verdwazing. En dan toch maar weg hier! Zwervend liefde en wrok en vermetelee eierzucht vergeten . . . Goed! Hij zal gaan! 't Best vanavond nog. Hier niet blijven op zijn bed als een laffe doemiet. Als hij weet dat Dagoberts avondmaal is begonnen, en Eloy dus weer alleen zal zijn, dan maar terug de torentrap op! Opbiechten. Afscheid nemen. Zijn bundel pakken en den nacht in, balling door eigen wet en wil . . . Waarheen anders dan naar het land van zijn ouders heimwee en van de eigen kinderdroomen: Ierland! . . . Reeds blinkt het nieuwe doel op en troost hem . . .

Hij is weer beneden in de gangen, dichter de koningszalen en de ronde hal naderend,

om te weten of Dagobert er terugkeerde. Maar het is er nog een druk geroes van stemmen, van gaan en komen. Tafeldienaars loopen af en aan, hovelingen staan in groepjes te praten, reeds ingewijd en vervuld van het nieuws: „Austrasië een eigen koning!” Tusschen allen door zwermen de paleisjonkers, zoetjes op hun kalfsleeren muilen. Ze kijken met uitgestreken gezichten, maar zijn vol van heimelijke grappen en potsen. Alles wacht nog op het teeken van den senechal, dat de komst van den koning moet aankondigen.

Vreezend herkend of aangesproken te worden, gaat Otton terug om de verlaten gangen in te dolen, die langs de zalen der kanselarij naar de nieuwe paleiskerk leiden.

Hier en daar twinkelt de vlam van een lampje. Hij dempt de voetstappen en zou den adem willen inhouden, om te weten of Gods tegenwoordigheid, die hij vooral als kind in iedere kerk voelde, ook tot hier doordringt.

Steeds schuwer sluipt hij over den marmervloer van het open bordes, dat de kapel tot voorplein dient, en te weerszijden met trappen afdaald naar de lanen, die de tuinen omringen. De kilte van den Octoberavond waait aan. Even zoekt hij naar de sterren.

Dan is hij binnen de kerk. Alleen over het

hooge altaar schijnt de Godslamp. Bij de enkele waslichten hier en daar op een uitstek der koorbanken, zitten kapelaan of monnik, schaduwen in de diepe zetels, hun avondgetijden te lezen.

Achterin, op een der harde bidbankjes der catechumenen, is Otton neergeknield achter het houten hek met de twee lezenaars, waar onder de Mis de diakens epistel en evangelie komen voorlezen voor de nieuwelingen, die den doop verlangen.

Zonder voorgedachte begint hij het De profundis te prevelen. Maar den zin overwegend, verdoolt hij opnieuw in zijn gemijmer, tot hij er zich plotseling aan ontrukkt en de armen openstrekt: „Christus, ge ziet het: als een verworping klaag ik tot U, ik die U in mijn jammerlijke verwarring geheel vergeten was. Maar wie anders dan Gij, kan me kracht en klaarheid geven? Verdoold ben ik en als in netten verstrikt. Red me. Laat me weten wie ik ben, wat ik moet, wat Gij wilt van me.”

Nu wellen de woorden mild en steeds overvloediger uit zijn hart. Er is van hem niets meer over, dan alleen deze deinende glanzingen van tot licht verijlende gedachten. „Laat mijn gebeden zijn, o Heer, als een reukwerk voor Uw aangezicht en het heffen mijner handen als een avondoffer”.

Hij voelt zich thuis gekomen hier, tusschen

de beveiligende wanden, mat glorend van kleurige schilderijen en glinsterig mozaïek. De houten zoldering spant zich strak over de rechthoekige ruimte der basiliek, waar alleen het verhoogde altaar praalt, als Dagoberts troonzaal, rijk met muurtapijten omhangen en flonkerend van goud en gesteenten.

En telkens weer klaagt hij zich aan, om zijn onmacht en verdwazing. Tot zijn gedachten onverhoeds zich weer wentelen en ineenweven om de werkelijkheid der laatste uren, zoo scherp belijnd en doorzichtig alsof het gebeuren zich opnieuw voltrekt, maar verhelderd tot zijn ware en eeuwige betekenis.

En het middelpunt van dit alles vóór hem is niet meer Begga, maar het prinsje op Dagoberts arm, lichtend als de morgenster. Heiligen zien naar hem uit. Volken wachten zijn opgang. Terwijl ringsom aller gelaat in ontroerde hoop is geheven naar dit kind, aller leven bezielde is door zijn bijzijn. Ze zegenen hem, prijzen hem een uitverkorene, weten en verwachten wonderen van hem, allen vrede, alle verzoening... Twee alleen die in het eigene gevangen blijven: Grimoald en hij zelf, die niet zien, niet hopen. Onwaardig dat een straal van die morgenster tot hen doordrong? Duisternis liet hij, Otton, bij haar

licht in zijn hart sluipen. En al zijn levensdagen moet hij God danken, die zijn zondigen toeleg verijdelde en hem tijdig nog het inzicht gaf van zijn nietswaardigheid.

Zoo schouwend naar wat zich voltrokken heeft, en zich steeds nietiger en treuriger voelend, ziet hij uit een zijdeur Eloy komen met een gulden reliekhouder in de handen, ziet hem neerknielen voor de altaartrap, het kleinood hooger heffend, het hoofd diep gebogen. Eerst na een lange wijl staat hij weer op, en met dat flonkerend gouden torentje steeds voorzichtig in de handen, verdwijnt hij door de deur der gerwekamer. Otton moet zich wel oprichten en hem volgen de sacristie in. Want hij voelt, dat God hem het goede oogenblik aanwijst om alles te belijden aan dien goeden, wijzen vader van hem.

Er is daarbinnen niemand dan de meester, die tusschen de deuren der diepe kast staat en den nieuwen reliekhouder schikt tusschen de andere kerkeschatten, in het halfduister kleurend met weifelige glanzingen.

Bij het gerucht van den binnenkomende wendt Eloy zich om, en nog eer Otton hem kon groeten, hoort hij die diepe innige stem: „'t Lijkt dat mijn wil om je te zoeken, je oproept naar me. Ik moet je een slaaploozen nacht bezorgen. Neen, neen, schrik niet. Geluk drijft evengoed als leed den sluimer

uit onze oogen. En gelukkig mag je zijn: je wensch wordt vervuld. Je zult in Metz de eerste leeraar wezen van den kleinen koning."

Verbijsterd staart Otton hem aan. Maar als de beteekenis van de woorden tot hem doordringt, ontstelt hij nog dieper.

„Toch mee?" stamelt hij onthutst.

„Hoop, zooals ik, dat het voor je tijdelijk en eeuwig heil mag zijn! Het is geen lichte, maar wel de allerschoonste levenstaak, die we voor je kunnen wenschen. Een kind vormen tot een waarachtig koningschap."

„Denkt ge dan waarlijk, dat ik het ooit zal kunnen?"

„Je zult het kunnen, als je begint met je zelf te vormen tot een man Gods."

„Tot een man als gij! Ik? aan me zelf overgelaten"... 't Lijkt Otton almaar of hij duizelt in donkerte.

„Er zijn beteren dan ik, die je tot voorbeeld moet nemen. En die graag de raadgevers en helpers zullen zijn van Siegberts bajulus: Arnulf, Amandus, de bisschoppen van Metz en Keulen, Pepijn."

„Een onwaardige als ik"...

„Hun evenwaardig ooit, als je doet zooals zij: volg Christus na. Dat is het geheim van hun zielskracht, die de eenige innerlijke kracht is van Dagoberts koninkrijken".

„Leer me Christus volgen, gij alleen, wijs gij me, red me,” bijna zou hij schreien. Het beseffen aldoor van Eloy's bevreemding om zijn verslagenheid benauwt hem nog meer. Radeloos wil hij toch zelf overwinnen. Opbiechten. „Vreemd, meester,” zoekt hij haperend. „Alles wordt me ineenmaal gegeven, wat me een uur geleden nog het begin leek van het levensgeluk. Maar nu ik het in zijn volle beteekenis zie, en tegelijk me zelf in mijn nietigheid, maakt het me zóó bang. Ik heb, nadat ik wegging van u, veel nagedacht” . . .

„En den moed verloren, jonge dichter? Komaan, verdrijf dan die gedachten zoo gauw mogelijk. Laat me 't je liever zeggen: de koning heeft groote verwachtingen van je. Zooals ik. Zooals je vroegere leeraren . . . Zou ik je hebben voorgesproken, als ik niet overtuigd wist, dat je het waard bent? Je weg ligt open! Geen twijfel nu! Kleinmoedigheid misstaat je. Ontzag voor je nieuwen levensplicht mag je hebben, geen afschrik. Alles is, ik herhaal het, Hem te zoeken, die al je sterkte zal zijn: Christus! Vind in Hem je bezieling terug”.

„Als ge wist, meester . . . zoo onvast is mijn wil” . . .

„Dat is je jeugd, mijn zoon. Onvolwassenheid. Met den dag wordt dat beter, en zeker

nu je het levensdoel voor je zult zien . . . .
Maar goed, goed . . . als je zoo angstig bent,
zal ik je al aanstonds ginds een steun be-
zorgen, een toevlucht . . . Ik geef je een brief
mee voor meer vriend, vader Fedolius, den
abt van Colombaans klooster bij Metz. Hij
zal alles en meer voor je worden, wat ik hier
voor je zou willen zijn . . . Maar ook iets
anders geef ik je mee! Schrik niet, een las-
tigen knaap, dien je zelf beschermen moet . . .
Dien Lotar, mijn nieuwen leerling, die veel
te beweeglijk is om het edelsmeden ooit te
leeren. En die hier weg moet uit Reuilly, hoe
eer hoe beter. Dat zul je inzien als je hem
leert kennen. Een liefdewerk doen we aan
hem, zoo we hem veilig in Metz overplanten!
Ik kocht hem vrij van mijn Gallo-Romein-
schen gastheer te Tours. 't Is een kind der
Allemannen, maar al te geestig en al te lenig,
schijnt hij wel Grieksch of Joodsch bloed in
zijn aderen te hebben. Oefen aan hem je
geduld en je liefde! Laat hem de lijfknecht
zijn, dien je als waardigheidsbekleeder aan
een koningshof toch moet kiezen."

„Mijn eerste discipel zal hij worden, mees-
ter", leeft Otton op. „En aldoor zal hij me
u herinneren! Ik zal pogen iets aan hem te
doen, van alles wat gij mij deedt. Zooveel
goeds . . . Aldoor en nog. Vrijgekocht hebt
ge mijn vader van de slavernij; maar mij, ik

voel het in dit oogenblik, hebt ge verlost van erger, van mezelf! Voor ik ga, zal ik u alles vertellen, als ge me tenminste wilt aanhoo- ren, meester" . . .

„Ik heb meer biechten aangehoord, mijn zoon, zonder helaas priester te zijn. Maar verdiep je van nu af niet te veel in wat voorbij is, bereid je hoopvol tot de toekomst! Bid en overweeg. En kom Lotar bij me halen, voor je vertrekt . . . Man Gods!"

Met een opwekkenden schouderlag heeft Eloy afscheid genomen. De gerwekamer lijkt zoo hol en duister na zijn heengaan. Onwil- lekeurig zoekend naar schuiling en steun, laat Otton zich neer op een der zware kisten aan den muur, tusschen de standaards met de glanzende kazuifels en koorkappen.

„Tóch Siegberts bajulus!" Alle gestalten en gebeurtenissen van dezen dag woelen in zijn denken dooreen, met oplichtende en weer verduisterende toekomstbeelden. Ter- wijl hij zoekt en zoekt om nogeens, zooals straks, in verklaard herinneren het konings- kind te zien, waaraan hij zijn leven moet wijden. Want dit weet hij als eenige vastheid in al deze wisselvallige ontroeringen: rein van harte moet hij Siegbert naderen, zonder ooit meer een bijbedoeling . . .

Zijn blik, die het lichtend visioen van den kleinen koning niet weervindt, blijft rusten

op het houten kruis boven den bidstoel aan den ruwen steenen wand; in zijn gedachten herleven de woorden van de Kruishymne:

O Crux, ave, spes unica,
Hoc Passionis tempore ;
Piis adauge gratiam
Reisque dele crimina.

't Is het eenige gebed, dat hij vindt, en dat hij weer en over blijft prevelen.

Nog met dit *Vexilla Regis* tot overweging, strekt hij zich, laat in den nacht, op het polster tusschen de slapende paleisknappen. Almaar het eigen bidden beluisterend. Want wat, zoo hij zou denken aan het eigene, aan Grimoald, aan Begga? . . . Geeselen en kruisigen wil hij zijn geest, in zelfverloochening zich louteren voor Austrasiës morgenster . . .

III

Dezen zesden nacht sedert hun vertrek uit Reuilly brachten ze door in Audoëens jachthuis, op een gerooide plek midden in de bosschen. Koning Dagobert met zijn gevolg, die hen meer dan twee dagreizen vóór kwam, was er eergisteren voorbijgedraafd, echter niet zonder er door een zijner leuden de komst van zijn zoon te laten aankondigen. Dus verwittigd, hadden de schalken en sla-

ven gezorgd voor een warm blokkenvuur in de sala, een overvloedig maal en zacht gespreide bedden. En het verblijf was er rustiger geweest dan in de vorige villa's die ze aandeden, waar zoo kort te voren de koning en de zijnen zelf hadden overnacht, hofmeester en dienaarschap in afwachting van de nakomers radeloos achterlatend, bij uitgeputte voorraden in een ontredderd huis.

Na den verkwikkenden slaap zijn ze dezen ochtend vroeg op weg getogen, ten deele reeds uitgedost voor den intocht binnen Metz, dat ze vóór den noen hopen te bereiken.

Siegberts ossenkar, — de oude Austrasische, die geen dienst meer deed, sedert Parijs aan Dagobert den pralenden nieuwen troonwagen schonk, — vordert langzaam tusschen de groep van drijvers en lansdragers te voet, gevolgd door een tros van tweespinnige reis- en vrachtkarren en bestapelde lastdieren.

De honderdmannen, die eerst den stoet sloten, hebben zich bij de heen en weer galoppeerende voorrijders gevoegd, om de ongeduldige paarden meer ruimte te gunnen. Alleen het noodwendige en betamelijke geleide bleef er over van den schitterenden rusterstoet: Neustriës rijksgrooten, hertogen, graven en prelaten om Dagobert geschaard,

die Siegberts uittocht openden. Eenmaal buiten Parijs op de breede Romeinsche heirbaan, waren de onstuimige strijdrossen niet meer te breidelen. De koning stelde de trage achterhoede onder bevel en bescherming van Arnulfs oudsten zoon, Ansegis, die zich den hofkapelaan Remigius tot gezel koos. En als de stormwind zelf, joegen hij en de zijnen voort, dwars door Novembers paarsen doom en neerdwarrelende dorre bladeren.

Voor den drom, rond en achter den dicht overhuifden wagen met de zes sleepvoetende witte ossen, was het een verademing los te komen van die voorhoede, waarnaar ze in sidderend en zwijgend ontzag opzagen. Ze merkten al gauw, dat de eenige van 'skonings leuden, die bij hen achterbleef, een stil en goedig man was, welgevallig luisterend naar hun kwinkslagen, het roepen en zingen, dat weldra het gebolder der wielen, het klossen der gespleten hoeven, het paardengetrappel en het gerinkel der tuigbellen overstemde. 't Is tot een vroolijke vertrouwelijkerheid geworden, een feeststemming die allen verbroedert.

Stap voor stap gaat het verder.

Waggelend is de wagen uit den zandigen boschweg op de effen, harde heirbaan teruggeschokt — en nu rolt hij zachter en gelijkmatig. Onder de grijslinnen huive, die de

purperzijden gordijnen van den omhang de reize lang tegen stof en regen moest dekken, begint zijn binnenruimte stilaan op te klaren.

„Het lijkt wel of uw bidden verhoord is, Aya. De zon gaat door de nevels breken,“ zegt Begga, zich wendend naar de schaduwige gedaante, die tegen het houten achterbeschot zit neergehurkt.

„Jonkvrouw,“ prevelt een stille diepe stem, „de uren verstrijken en nog eerder dan we meenen, zullen we Metz naderen. Vergeet niet wat ge vanmorgen naliet.“

En uit de vouwen van haar schoot en mantel, beurt de dienaarssse het ivoren schrijn met den schat van Begga's kleinooden.

„Ja,“ stemt Begga in. „Ik vond dezen ochtend te armelijk door kilte en mist, om me zelve te durven opsieren met al die schittering. Alleen reeds dit wit-satijnen pronkkleed, dat ge me opdrongt, leek me in den grauwen schemer een valsch licht uit te schijnen. Maar nu ook de zon Siegberts feest gaat opluisteren, lust het me met haar te wedijveren, glans tegen glans, alles voor onzen kleinen koning. Reik me de parel-snoeren, Aya, en Eloy's gemme en armbanden, met de emeralden tusschen het ragge filigraan. Ge weet, hoe het diepe flonker-groen van die edelsteen me lief is. 't Zal vandaag de eenige kleur zijn bij al het wit.

Groen en goud zijn ook de randen op den staatsiemantel van donzig wit samijt, dien moeder me gaf. Haal hem aanstonds vast uit de kiste, Aya, en plooi ook den sluier uit. Halverwegen zullen we rust houden, om alles tot de inkomste te bereiden. Heer Ansegis beloofde dat. En dan is er geen tijd te verliezen. Want ook Siegbert moeten we uitdossen in zijn koningstooi."

Begga is ineens zoo levendig en luchtig aan 't bewegen en praten, dat de twee vrouwen, die binnen den wagen haar eenige gezellinnen zijn — Meroflede naast haar, met Siegbert op den schoot, en Aya achterin, — haar verrast en bewonderend aanzien. Veelal heeft ze droomig zitten zwijgen, uur na uur, huiverig weggedoken in kap en plooiën van haar wijden grijzen mantel. Er was zooveel om over na te denken bij het treuzelend schommelen van den wagen. Het gesprek met haar moeder, den avond voor het afscheid, dat haar den diepen ernst van haar als in spel aanvaarde taak liet inzien, de vermaningen tot bedachtzaamheid en zelfbedwang, waarbij ze voor het eerst, ontdaan, begreep hoe ze tot nu enkel maar had geleefd, door de opwellingen en schokken van haar gevoel te volgen. Zeker, haar hart zou in alles wel de beste raadgever blijven, stelde Itta haar weer gerust. Maar het verstand, geheel overgege-

ven aan de wijsheid Gods, moest met voorzichtigheid waken. Geen dag mocht ze daarom overslaan te lezen in de Heilige Schriften, en vooral moest ze geregeld de psalmen Davids overwegen. Om er haar beter aan te herinneren en er haar nog meer van te laten houden, schonk de moeder haar het dierbare in goudleer gebonden getijdenboek met de kleurige aanvangsletters, dat ze van haar zielsleider Amandus ten geschenke had gekregen. En dit was voor Begga een even plechtig en ontroerend oogenblik als toen koningin Nantilde den volgenden morgen, het laatste uur in Reuilly, haar schreiend Siegbert in de armen gaf. „U vertrouwt ik hem toe, Begga!” Wat werd haar leven ineens vol en veelbeteekenend, wat al plichten en verantwoordelijkheid, nu ze het zelfstandig ging bestieren voor het eerst! Ze werd stil door die gedachte, ernstig als nooit. Toch waren de tranen bij het afscheid van moeder en zusters er geen van angst! Ze zei zelfs bij haar laatsten kus op moeders voorhoofd: „Hoe moeilijker alles is, hoe moediger zal ik zijn.” En toch geloofde ze dit vast, al stroomden haar tranen nog zoo overvloedig het eerste uur na het vertrek, al was haar hart week en wond. Eerst als de stoet zich plechtig en pralend voortbewoog door de straten en over de bruggen van Parijs, begon de vreugde om

de reis en om het nieuwe leven het te winnen van haar verdriet. Toen na korten tijd haar vader haar kwam groeten, wyl de koning wenschte zich van den stoet af te scheiden en vooruit te rijden, herinnerde zijn veelzeggende blik en zijn bemoedigend woord haar dan ook vooral aan de eigen laatste belofte aan haar moeder, en blijgemoed lachte ze hem haar „tot spoedig weerzien” toe. Ze zag in dat oogenblik ook Grimoald verdwijnen in Dagoberts gevolg. Afgeleid begon ze over hem te denken, omdat het haar verraste, hem hier ineens te zien door andere oogen. Of was hij een ander dan tot nu? Vorstelijk zat hij op in zijn scharlaken mantel, waaronder het pantser blonk, goud als het scapeel dat zijn donker hoofd overhelmden. Ze werd voor het eerst gewaar, dat hij geen knaap meer was, maar een trotsch en eigendunkelijk man; geen Frank, maar voluit een Romein . . . En ze vroeg zich af, waarom ze hem eigenlijk tot nu toch zoo weinig kende? Had ze in de beweeglijkheid van het eigen meisjesleven nooit acht op hem geslagen, of hield hij zich zelf steeds afgezonderd en was zijn wezen gegroeid en vervreemd tot iets ondoorgrondelijks voor haar? Maar voortmijmerend en heel hun jeugdleven in Reuilly overschouwend met den ophelderenden blik, die eerst kent en keurt wat voorbij is, zag ze

in, dat haar ouders oudste kind en eenige zoon in hun gezin steeds een vreemde was geweest, die zich onttrok aan hun innig samenleven en het eigene zocht bij vrienden, van wie hij toch niet hield. Zou het samen-zijn in Metz hem en haar misschien dichter bijeen gaan brengen? Terwijl ze 't zich afvroeg, schrok ze voor het eerste terug van de eenzaamheid die haar ginds wachtte, die ze nu immers reeds voelde, hier in den koningswagen. De twee dienstvrouwen zouden haar niet begrijpen, al wilde ze wel aldoor vertellen over wat haar vervulde, zooals tot nu levenslang aan haar moeder en zusters. En wie anders zou ze in Metz vinden?

Juist toen het eigen denken en zwijgen haar te drukkend ging benauwen, was Siegbert wakker geworden op den schoot van Meroflede, de Frankische uit het Moezeldal, die zijn voedster was geweest.

Siegbert, die hunkerde naar spel en lach. Gul en innig aldoor nieuw tijdverdrijf voor hem verzinnend, vergat ze zich zelf, totdat hij opnieuw moest slapen gaan. Dan drong het verdrietig gemijmer zich weer aan haar op, en zelfs de herinneringen uit haar kinderjaren konden haar niet troosten, omdat die feestelijk-zonnige tijd nu immers voorgoed voorbij was. En ze gaf zich over aan een weemoed, die bij den langen duur der reis

tot een duistere bedruktheid zou zijn geworden — zónder Siegbert!

Nu voor 't eerst echter is het niet Siegbert, die haar opwekte uit haar neerslachtigheid. De opklarende morgen en het montere besef van het naderend einde der eentonige reis in den dommeligen wagen, geven haar den eigen jongen levenslust terug, alsof ook in haar hart de zon door de nevelen kwam breken.

Het koninkje slaapt. Maar terwijl Begga en Aya praten, begint het te woelen in de doeken en dekens, waarin Meroflede hem wikkelde. Twee blanke knuistjes werken zich los en de groote diep-blauwe kinderoogen kijken verwonderd en zoekend.

Begga, die het ritselige parelsnoer in drie wijde ringen om haar hals heeft gewonden en de armbanden dichtschakelde, laat de emeralden gemme achteloos terugvallen in het blanke schrijn, dat Aya geduldig houdt opgeheven. „Nu heb ik geen tijd meer”, en ze keert zich naar het prinsje, dat uit Mero-fledes armen in de hare wil.

„Hij weet al, dat ik hem weer zal laten uitkijken!” lacht ze voldaan. Maar Meroflede prevelt afgunstig, dat ze hem nu reeds verwende.

„Zeg gij, Aya, of het een koning niet toe-

komt zijn eigen land en volk te zien'', verdedigt Begga zich schertsend.

Aya begint de andere te verhalen, hoe zij, zooals Meroflede nu den koningszoon, Begga zelve als tweejarig kind op haar schoot liet spelen en slapen, toen Pepijn zijn gezin van het geboortehuis te Landen naar Metz geleidde.

En daarop Meroflede in heimwee aan 't vragen, of ze op die verre reis het landgoed van Pappolus aan den Moezeloever zag, waar ze als kind en als jonge vrouw onder de hoorigen woonde... Hun heer werd later bisschop, en stond zijn heuvelweiden en bosschen af aan den heiligen man Colombanus, die er een klooster stichtte.

Begga, blij om deze eindelijk oplevende vertrouwelijkheid harer twee gezellinnen, kan toch niet verder toeluisteren.

Siegbert heeft zijn voetjes, in de met gouddraad en parels bestikte leeren slofjes, op haar schoot geplant, en ze moet wel, bij zijn reiken en dringen, een tip van het dubbele omhang optillen. Terwijl haar fijne vingers het gordijn openplooien, rinkelen de kleine gouden belletjes langs den zoom, en tegelijk stroomt door de gleuve de goud-en-blauwe herfstmorgen den wagen vol feestelijke zonnigheid.

Het verschijnen van Siegberts blond kopje

boven den wagenrand, lijkt daar buiten op den weg de eendere levenwekkende uitwerking te hebben als de zon binnen den wagen. De volgers dringen aan langs de rechtsche raderen en de voorgangers keeren er terug.

Als Siegbert er de handjes naar uitstrekt, heffen ze het rond bronzen schild, om het hem te laten betasten; of ze zwaaien hun speer in snellende ringen tegen het licht, dat het hem schijnen zou of er een schitterende zon in duizelende vaart om-en-om wentelde. Als hij overbuigend wijst naar de ossen, laten de statig stappende drijvers met hun spitse staven de wijde gulden belketen dansen, dat de gouden klokjes luider en aanhoudend zouden rinkelen.

De een roept den ander. „Zie . . . zie toch!”, en één voor één roepen ze Siegbert, gelukkig omdat hij luistert en kijkt, omdat hij zoo'n mooi blond kind is, speelsch en vol leven als alle kinderen. Ondanks zijn ontijdig koningschap.

Maar Ansegis heeft zijn paard omgewend en wachtend aan den wegrand, groet hij Siegbert en Begga met een zwaai van het breed zwaard. Eenvoudige Germaan in zijn leeren wambuis, toch hoog en stoer, den donker wollen mantel wijd uitgesplooid over het zadel, overschouwt hij den stoet en telt de bagagewagens van den tros.

Aandachtig ziet Begga naar hem, om te weten, of hij werkelijk zooveel op zijn vader Arnulf lijkt, als iedereen zegt. Ver terug moet ze zoeken in haar vroegste kinderjaren, toen Arnulf vóór zijn bisschopswijding, het ouderlijk huis te Metz in- en uitging als haar vaders beste vriend. Dan was zijn oudste zoon, Ansegis, reeds een jongeling, met dezelfde goedig-grove gelaatstrekken van nu, dezelfde trouwe oogen en zwijgend gesloten lippen, die toezag naar het spel van Pepijns kinderen met de eendere rustige tevredenheid, waarmee hij nu opnieuw naar haar en Siegbert blikte.

„Zoodra de torens van Metz in het zicht komen bij de laatste wegbocht, zullen we rust houden, de ijlboden vooruitzenden, en wagens, paarden en ons zelve bereiden tot den luisterrijken intocht. Zoo wil het koning Dagobert”.

De woorden, die hij zoeven tot de honderdmannen sprak, herhaalt hij bijna plichtmatig voor Begga. Reeds zien de drijvers en voetknechten uit naar de verte en wijzen elkaar over de groene dalvlakte de bruin-en-paarse herfstheuvels, wier wijde halve ring de koningsstad omsluit. Aanstonds zal ze opdagen, wanneer de heirbaan, die achter de bosschen aldoor bleef stijgen over den heuvelrug heen, weer langzaam neerglooiend

haar laatste breede wending gaat nemen.

Er is ruimte en stilte om den wagen gekomen, en nu ook Ansegis bij de voorrijders is teruggekeerd, waagt Otton eindelijk, wat hij dezen nacht heeft bezonnen, toen hij slapeloos het hoofd in den arm verborg.

Hij wenkt Lotar, die parmant en hupsch tusschen de reiszakken op den muilezel naast den zijnen troont. En gretig naar afwisseling, is de vijftienjarige knaap reeds met een vee-renden sprong op den grond. Met hun beiden gespen ze een der zakken los, en Otton haalt er zijn palster uit, op Lotars nieuwsgierig vragen alleen antwoordend: „Wacht maar”. De lippen tot fluiten spitsend, stapt Lotar tusschen de twee lastdieren in, links en rechts den arm door den teugel stekend. Otton voelt hoe zijn slimme oogen hem spottend-benieuwd nakijken. Want telkens opnieuw heeft Lotar hem met stijgende bevreemding gevraagd, waarom ook hij niet zooals iedereen Siegbert ging zien, als Pepijns dochter het koninkje weer liet uitkijken over den wagenrand. Dan weerde hij het lastige vragen met een onverstaanbaar gegrom of een ongeduldigen schouderchok, opnieuw voelend en zich verwijtend dat hij van den beschermeling, door Eloy hem toevertrouwd, nooit zal kunnen houden zooals hij zou willen. En dadelijk ook weer zich inspannend om zijn

tegenzin te overwinnen, zocht hij dan naar een milder toon tusschen hen, hem wijzend op de wisselingen van het landschap of hem verhalend van zijn jongensjaren, en van de scola in Reuilly, die Lotar juist zóó in Metz zal zien herleven. Maar leek het hem te gelukken Lotar bezig te houden, zijn eigen gedachten werden door dat gepraat niet afgeleid. Hij, die onder de toebereidselen tot de reis de laatste dagen in Reuilly, al biddend en al lezend in de Heilige Boeken, zoo zeker meende het reeds gewonnen te hebben van het eigen-ik, om nog maar alleen „rein van harte en zonder bijbedoeling” aan Siegbert te denken! Reeds in het eerste uur van de reis stormde alles weer los in hem. Sinds hij Begga daar zag in den koningswagen, schooner dan ooit in haar ernstigen schroom. En Grimoald, uittartend trotsch, de meest schitterende tusschen de antrustionnen . . . Bang voor liefde, bang voor haat, bang vooral voor de duister broeiende onrust in zijn binnenste, bleef hij afgezonderd; star en norsch vóór de achterhoede der paleisdienaren bij de karren; ver genoeg achter de voorgangers; eenzaam met Lotar, die spijtig en stekelig, telkens merken liet, hoe zoo'n eenzelve, sombere meester hem verveelt.

Dezen nacht eindelijk, den laatsten van de

reis, heeft hij, wanhopig om zijn lafheid, zich zelf streng bevolen, hart en geest te beheerschen en te doen, wat hij zonder Begga en zijn onrust, zeker reeds den eersten dag zou hebben gedaan: Siegbert naderen en hem begroeten met een groet, dien zoo'n klein kind verstaat. Om alvast iets te winnen van het kinderhart, dat ooit vertrouwwol in liefde zich aan zijn liefde moet overgeven. Want hoe zou hij anders ooit zijn taak van leeren en vormen, kunnen vervullen aan den koningszoon? Zoo twijfelloos weet hij alles, wat noodwendig is voor zijn nieuwen plicht: de lijnen waarlangs zijn bedoelingen en zijn lessen voor Siegbert zich bewegen zullen, hebben zich in die eerste uren reeds vast en duidelijk voor hem afgeteekend. En hij zal ze ook volgen, al moet hij zich zelf met zweepslagen dwingen, — bloodaard, die schuw is voor den blik van een meisje!

Het moet nu! Gaan zal hij, en het speeltuig meenemen. Omdat hij het koninkje een lied wil laten hooren bij het snarenspeel, den Kerstzang, dien de cantor verleden jaar door de scholieren in de paleiskerk liet zingen. Dit heeft hij tot zijn uitredding gevonden: muziek, dat het kind luisteren zou en kijken en hem zien, blij om de mooie klanken, blij om den lach van den zanger . . . En tegelijk het speeltuig tot een houvast in zijn wankele

zwakheid, een schild tegen Begga's verwondering. Het lied dus, om er zich in te geven en te verschuilen meteen.

Hij zoekt opnieuw naar de woorden, terwijl hij nu ineens haastig van Lotar en hun muilezels wegstapt. Vanmorgen heeft hij het staatsiekleed aangetrokken, niet denkend aan den intocht, maar alleen aan den gang dien hij nu doet: die het begin van zijn levenswerk moet zijn, en het eind van alle lafhartige ongewisheid. Maar de woorden van het lied duizelen weg, daar hij met schrik bezint dat de mantel, dien hij over de schouders openwerpt, vaal is van het stof en het slijk der wegen. Zal hij voor Begga niet een bedelaar lijken? . . . Maar hij kan niet meer terug. Lotars spot bespiedt hem. Juist wijst Begga het prinsje naar de groote zwarte vogels, die opvleugelen uit het winterkoren, als Otton naast den wagen komt.

Schichtig nijgt hij het hoofd ten groet, en voorttredend blijft hij zoo, licht gebogen, den blik neergewend, terwijl zijn hand in de snaren grijpt. Welluidend tinkelt en toont het zilverig geluid naar het kind en het jongemeisje, beiden even verrast en roerloos luis-terend.

En overstraald door de klaarte van hun blik, zingt Otton terwijl de snarenklanken óók tot een zang ineenvloeien, niet het

Kerstlied van den cantor, maar de woorden die levend opwellen uit zijn hart, doorsidderd van ontroering, alaan echter vaster en vrijer: „Morgenster, die wonderbaar opging voor mijn oogen in dat uur, toen mijn ware leven begon. Die me doordrong met uw licht, en weer verdween. Sinds moet ik u zoeken door dagen en nachten. Maar ik weet, u eerst te zullen wedervinden als mijn hart is gelouterd. Wanneer zal dat zijn, daar alleen uw aanblik mijn hart zóó kan louteren, dat ik u zien mag, zooals ik u zag! . . . O verlangen, verlangen weemoedig en zalig . . . Niets anders kan ik dan bidden, dat God weer over me laat opgaan uw licht, ster van mijn dage-raad.”

Het is een lied van diep verlangen, dat plots afbreekt met een rauwen snik der snaren.

„Meer!” roept het prinsje, en Begga kijkt verwonderd.

„’t Is een vreemd lied”, zegt ze nadenkend „wie leerde het u?”

„Mijn eigen hart”, prevelt Otton, en eerst nu hij naar haar opziet, voelt hij zijn oogen vol tranen. En onderscheiden kan hij op eenmaal niet meer, of hij zijn lied zong voor Siegbert of voor Begga . . .

Maar voor Pepijns dochter is het twijfel-loos: „Siegbert is onze morgenster.— Ge hebt

goed gezongen, zanger! Zijn licht moge opgaan over de volken en over de heidenen. Nog nimmer hoorde ik zoo'n mooi lied. Maar als uw eigen hart het u leerde, hoe leerde het dan uw hart?"

Haar woorden zijn voor Otton openbaringen, en toch hoort hij haar stem zoo kinderlijk blij en levend, alsof er een leeuwerik in kwinkeleert, die voor het eerst opvliegt naar de lentezon. Opgetogen ziet hij naar haar op, alle bloode bangheid vergeten. Zijn ijle droomen, haar uitspraak heeft ze klaarheid en waarheid gegeven, en bevestigd tot iets wezenlijks en waardevols. Hij is dus geen dwaas! Het kan, het mag, zooals hij mijmert en wil.

„Wie zal de diepste roerselen van zijn ziel kennen, jonkvrouw? Willens of onwillens, dat lied moest ik zingen, nu ik Austrasiës kleinen koning weerzag". En meer en meer zijn vastberadenheid terugvindend, vertelt hij vrijmoediger steeds: „Ik was in Dagoberts zaal dien avond, toen bisschop Goëric zeide: „hij lijkt het Jezus-kind zelf". . . Sinds is zijn licht voor me opgegaan in de begenadigde helderziendheid van één oogenblik, toen ik de heerschappij gelegd zag op zijn schouders, en wist dat zijn naam zal genoemd worden: Vorst des Vredes, Engel van den grooten raad".

„En dus, ge deedt naar het woord van den psalm: Cantate Domino canticum novum, quia mirabilia fecit”, vult Begga hem glimlachend aan.

„Een nieuw lied zong ik, ja... En toch moest ik liever alleen denken aan den moeilijken plicht, die me wacht, ginds in de koningsstad”.

„Wat voor plicht?” vraagt Begga meer en meer verwonderd, ook om den welluidend vervloeienden samenklank van hun stemmen en gedachten; om de eigen blijdschap over dit nieuwe, dat haar toch zoo eigen is, alsof ze het lang geleden reeds droomde en aldoor verwacht heeft. Hoe kan het zijn, dat ze dien knaap vroeger nooit zag, dat ze niet alles en alles van hem weet? „Ge zijt geen soldaat, geen leviet, geen paleisknaap, geen scholier, dunkt me”.

„Door de voorspraak van mijn eerwaardigen vriend Eloy, stelde de koning mij aan tot bajulus van koning Siegbert”.

„Uw vriend Eloy! Maar Eloy is ook mijn vriend. En gij dus die bajulus, over wien ik hoorde?... Ook ik moet Siegbert helpen opvoeden”.

„Zoo is ons levensdoel één!” lacht Otton onbevangen. Is het de jubel van zijn uitroep, die Begga doet blozen? Beiden zouden ze in een onverhoedsche verlegenheid verwarren.

Maar bij de voorrijders schalt een hoorn. En aanstonds stremmen de drijvers de leidsels, de wagen schokt en staat stil, en Begga laat met een lieven groet, tegelijk bedeesd en vertrouwelijk, haastig het omhang neervallen.

Even hoort Otton het schreiend stemmetje van Siegbert, nogeens roepend om „meer”; — maar het is reeds gesust of gaat te loor, zooals de eigen verrukking over al dit onverwachte en overmatige geluk, in het vreugdig geroes en geroep van de mannen rondom, blij om de rust en het einde der reis. Gedrang woelt langs den wagen naar het weiland, waar de schalken reeds de tenten opslaan en houtvuren stoken, om het tweede vroegmaal te warmen.

Met zijn speeltuig aan het hart, is Otton weggedwaald, de rustende groepen vooruit de heirbaan op, waar hij de herauten ziet wegdraven de stad te gemoet.

Licht wemelt hem in de oogen en zijn hart is wijd als de ruimte van hemel en vallei en verre heuvels daar vóór hem. Bevrijd uit knellende banden voelt hij zich, opgeheven alsof hij op vleugels zweeft. Lasten en boeien zijn van hem afgevallen: zijn lied, het eigen lied heeft hem verlost van angst en onmacht, van allen twijfel!

Nu is hij opgestaan tot het nieuwe leven, een begenadigde! Hij, die al zijn droomen tot

liederen zal weven, en al zijn liederen zal winden en slingeren om de harten van die twee uitverkorenen, langs sterrenstraten recht neergedaald uit het hemelrijk. — Begga en Siegbert!

Maar neen, neen . . . tóch zijn ze onderscheiden voor zijn vereering. Nooit zal hij voor Begga méér willen zijn dan haar ootmoedige knecht, haar zanger, de bedelaar om haar lach! Maar voor Siegbert, de speelman die zijn speelgenoot, de speelgenoot die zijn hartevriend wordt!

Scherp vestigt hij den blik op de kerken van Metz, daar in het verschiet, en telt ze, het palster zóó dicht tegen zich aanklemmend, dat het hem pijn doet. Want de werkelijkheid wil hij, de vastheid. Om sterk te blijven en onversaagd. Om van zelfoverwinning tot zelfoverwinning zich waarlijk te vormen tot den man Gods, zooals Eloy het wil. En zonder bedenkingen meer, wendt hij zich naar Ansegis en den kapelaan, die hij daar bij de tenten ziet. Eindelijk zal hij zich bij hen voegen en hun zeggen, wat hij sinds den aanvang van den tocht uitstelde: dat hij koning Siegberts bajulus zal zijn. En hun spreken over de school, die zoo gauw mogelijk weer dient opgericht in het paleis van Metz, opdat ze reeds tot bloei zal zijn gekomen, als Siegbert haar lessen gaat volgen.

IV

Aan de eene zijde bespoeld door de rivier, zóó vol schepen dat ze een haven lijkt, aan den anderen kant door haar zijarm, de snelle Seille, ligt het Maartveld op het breede schiereiland van haar samenloop. De zuidkant is overschaduwde en als gesteund door de getorende wallen en poorten van Metz en het koningspaleis, dat, op zijn heuvel, stad en dal beheerschend, als een ontzaglijk rotsgevaarte duistert. Maar naar links en rechts over het water wijdt de ruimte van omgeploegde velden tusschen verre, in de morgenzon vernevelde heuvelzoomen, en naar voren is het verschiet der dalverbreeding. Een grondelooze oneindigheid schijnt daar geheimzinnig te schemeren achter den zonnedoom, waarin het purper en bruin van verre bergen en bosschen verwaast en de wijd-slingerende Moezel als een stroom van louter goudlicht vloeit.

Omwemeld door de menigte op de stadsmuren, op de schepen, over heel de vlakte achter de zware ijzeren ketens, die het van boomstam tot boomstam omheinen, ligt het Maartveld in de stralende wijden van morgenhemel en verten tòch besloten: een vierkant perk, weer afgepaald in regelmatige vakken, waar ordelijk als op een schaakbord

nu elk der groepen en enkelingen een vaste plaats heeft gevonden.

Een storm van gejubel en opdringend woe-len begint te bedaren, nu Dagobert neerzit op den hoogen troonstoel, als omstroemd door zijn soepel glanzigen mantel van satij-nen wit en azuren strepen, waaronder de brokaten toga glinstert, overstoven met het sterrengruis van edelsteen. Onder den dubbelen diadeem golft de blonde haren-vacht, wier glans één met den luister van zijn gewaad en de glorie van den lichten morgen, hem laat lijken op een zonnegod. Hoog praalt hij boven de schouders en hoof-den uit van de vier mannen, die aan zijn zijden op het verhoog den troon lijken te schragen: links Egon en Audoëen, de Neustri-sche majordomus en grootrefrendaris, in hun purperen toga en chlamys als Romeinsche senatoren, rechts de bisschoppen van Metz, Keulen en Trier, Paulus van Verdun, Joan-nes Agnus van Maastricht, met mijter en kromstaf, in koorkappen zwaar van goud-borduursel.

Maar de herauten op de vóórhoeken van het met tapijten belegde troonperk, steken de bazuinen, en drie keeren schettert waar-schuwend en beheerschend hun gebod tot stilte.

Het uitstervend joelen en krioelen wordt

roerloos luisteren, nu Egon vóór den troon treedt, den staf heft, en luid en langzaam zijn stem laat galmen:

„Volk van Austrasië, de verheven en goedertieren koning Dagobert groet u in naam van God. Aanvaardt ge den vrede, dien hij u biedt?”

Uit de dichte haag der Austrasische leuden, die het troonverhoog aan drie zijden omsluiten, grof gespierde en grimmige rosse reuzen, treedt de ééne gekozene naar voren, Adelgiseel, aan wien straks het Metzzer majordomusschap zal worden opgedragen, en in de verbeidende stilte antwoordt hij nadrukkelijk en plechtig:

„Wij groeten in naam van God den verheven en goedertieren koning Dagobert, en bieden hem vrede”.

Dagobert heeft de gouden, met juweelen lelie geknopte koningslans geheven, een lichtstraal in zijn vrouwelijk fijne hand. In spanning heft aller blik zich mét zijn gebaar, maar enkel voor de eerste rijen der omstanders is zijn matte stem verstaanbaar.

„Laat ons loven den Koning der koningen, den Heer der heirscharen, door wien ik u heden, naar uw wensch, tot nieuwen koning geef mijn zoon Siegbert”.

Maar eer de woorden verzworven zijn in het wijde ijle zonlicht, boven de star-toege-

wende gezichten der menigte, en Dagobert de koningslans in de uitgestrekte hand weer naast zijn voet heeft neergelaten, schallen de klaroenen het uit, dat Dagobert het eenige verwachte en alles zeggende heeft uitgesproken, en het nieuwe gejubel stormt los, heënvlagend naar de verste rijen en vandaar weer aanzwellend en de voorste opnieuw opstuwend tot rauw vreugdgeloei, gedragen door rinkelend bonzen en daveren. Want naar oude zede, slaan de honderdmannen, in dubbele gelederen binnen de omheining geschaard, de zwaarden op hun met ijzer beslagen houten schilden of heffen ze op tot klankborden voor hun gejubel. De schitterend opgetuigde paarden der antrustionen, die vóór de voetknechten in enkele rij de binnenste omhaging vormen, steigeren. De zijden feestvanen aan hun speren flapperen kleurig open.

Alleen het midden van het Maartveld blijft in deze woelende zee van jubel een kolk van diepe verbeidende stilte. De groepen in de perken, naar haar rang en stand tusschen de steenen merkpalen geschaard, de graven en markgraven, de hertogen, de domestici; de bisschoppen en abten, de priesters volgens hun waardigheid en wijding; de rijen der grooten rond den troon; de gezanten uit de bevriende rijken Aquitanië, Lombardije en van

Byzantiums keizer Heraclius; de vrouwen en dochters der leuden in haar feesttooi, wisselkleurig en glanzend achter het met tapijten behangen beschot van het eigen verhoog; Dagobert zelf, als onaardsch in zijn verblindende praal: ze schouwen allen uit naar de ééne groep, die vóór de getorende houten poort van den ingang stand hield: Siegberts koningswagen.

Weggewischt in het waas van haar sluier en de lichtende blankheid van haar gewaad, houdt de jonkvrouw het kind op haar knieën recht opgetild, dat zijn goudbrokaten manteltje hem omstolpt als een klok en zijn oogen groot en stil van verbazing kijken naar alles wat rondom schittert en kleurt en beweegt.

Grimoald op zijn glimmend zwart ros tusschen de antrustionen, heeft zijn blik over volk en veld laten dolen, tot ook hem de groep bij den ingang alleen nog boeit.

„Ik gun die twee brave Arnolfingen hun plaats naast de houten wielen!” denkt hij, Ansegis en Cludolf daar naast den lagen wagen ziende, als wakers ernstig en plichtbewust. „Straks krijgen ze hun eere-ambt tot loon, en dat gun ik hun evenzeer. Wat zijn dat voor mannen, die tot dienen geboren lijken? En wat is mijn vader, die tot koning geboren, zich zelf tot een dienaar maakt, zijn dochter leent tot stoel en stut van Dago-

berts kind, en zijn zoon kortwiekt, dat hij in tamme nederigheid op hem zou lijken?"

De wrevel, die sinds den éénen avond in Reuilly en heel de reis over in hem giste, is tot ziedende verbittering geworden.

Heel de plechtigheid, de plichtplegingen van dit ontijdige Maartveld, ziet hij als een vertooning, een opzettelijk loos spel: het schaakbord met de figuren naar afspraak opgesteld, die zich aanstonds zielloos laten hanteeren.

„Verblind door den uitwendigen luister van het koningschap, laten de Austrasiërs zich paaïen met hun koninkje van drie jaar!" smaalt en spot zijn innerlijke ergernis. „Dit zijn de trotschaards, die vrij en onafhankelijk willen zijn. Onnoozelen, die zeker wanen, eigenmachtig te kunnen regeeren, met hun koninkje tot symbool en sieraad alleen! Alsof Siegbert niet door Dagobert beheerscht zal worden; zooals Dagobert zelf door Pepijn; zooals Pepijn door Arnulf; zooals Arnulf door Goëric, Cunibert en hun medebisschoppen in Trier, Maastricht en Verdun, allen gemijterd op dit Maartveld aanwezig, die hem inlichten en raadgeven . . .

„Is hij, Grimoald, hier dan de eenige die alles doorziet? Moet hij de grooten van Austrasië de oogen openen? dat ze zich los maken van de Merovingers, vrij van de bis-

schoppen, en zelf hun rijk besturen tot ze noodwendig den rijkste en machtigste onder hen tot hun koning moeten kiezen, — hem, Grimoald! Te afgunstig zouden ze zijn, om hem dat te gunnen . . . En toch — dienaar van de Merovingers kan en wil hij niet worden — 't is het sterke nieuwe besef van dit uur — en al evenmin een werktuig van de heerschzuchtige bisschoppen! Genoeg, dat ze zijn vader tot hun slachtoffer maakten, een vleugellamme vrome . . . Zelf de koning worden, ondanks allen en alles, — dat is zijn recht naar geboorte en waarde! Al zal hij voorloopig wel niet méér kunnen dan zich ergeren. Opnieuw en het meest altijd weer over zijn vader, die daar het popje, dat tegenpartelt en schreit, op het schild beurt, door de twee Arnolfingen op hun schouders geheven.

„In een oogwenk is die schildverheffing geschied; de gebruikelijke ommegang over het Maartveld blijft achterwege. Haastig is de ceremonie en alleen voor de leus! Want het spel met het koninkje, dat nauwelijks alleen staan of loopen kan, moest eens belachelijk worden!”

't Is voorbij! Clodulf en Ansegis staan weer deemoedig op hun oude plaats naast de wagenwielen, en Pepijn heeft den nieuwen heerscher van Austrasië overgereikt aan

Begga, die hem in haar armen sluit, nu hij luid schreiend van schrik zich verbergt aan haar schouder, verscholen in de beschutting van haar witten mantel.

Onderwijl schallen de bazuinen opnieuw. Dagobert is van zijn troon gedaald en voorafgegaan door de herauten, door zijn degen-drager, den majordomus en den refrendaris, schrijdt hij, gevolgd door de bisschoppen, op den ossenwagen toe, die hem tegemoet rolt. Austrasië's koningslans en troon moet hij overgeven aan Siegbert.

Weer is het Pepijn, die het kind van Begga overneemt, het voorhoudt aan zijn vader, en hem het handje laat leggen om de lans, die hij tegelijk met het koninkje zoo de troontreden op draagt. En daar boven vóór den troonstoel toont hij Siegbert aan zijn volk. In zijn donker gewaad is hij achter het stralend uitgedoste kind als een schaduw, en nu het gejubel als één galm de ruimten doordavert, heft hij Siegbert boven zijn hoofd, dat hij neerbuigt met geloken oogen.

„Altijd die ootmoed!” laait in Grimoald de drift. En verachtelijk zegt hij zich zelf, dat zijn vader onmogelijk een heerscher zou kunnen zijn, al had het hem alleen wat doortastend overleg gekost om het worden. Tegelijk vaster zijn eigen meerderheid voelend, die zekerheid van zijn bestemming:

hem de roem van een nieuw koningschap!...

Maar reeds schrijden de reliekdiragers vóór den troon, waarop Pepijn den kleinen koning neerzette, terwijl hij nu neergezonken op zijn linker knie, verborgen achter de leuning, hem blijft vasthouden. In den veiligen greep dier sterke stille handen, zit het kind weer gerustgesteld te kijken, naar alles wat rondom beweegt en schittert. Twee abten in glinsterige dalmatiek torsen op hun schouders, de handen om de draagbaarstaken, den gulden schrijn, die flonkert van edelsteenen en kristallen. Om hen heen zwaaien akolieten wierookvaten, dragen levieten wastoortsen en walmende flambouwen.

En terwijl Adelgiseel van de ontrolde breve de namen roept der nieuwe waardigheidsbekleeders aan Siegberts hof, treden deze één voor één uit de rijen en groepen, en met de hand op de reliekkiste zweren ze den eed van trouw.

De bisschoppen komen eerst, Cunibert en Goëric, die Siegberts voogden zullen zijn met Amandus, uit de rij der prelaten, abten en kapelanen, die hem volgen. Na hen de twee Arnolfingen, als grootrefrendaris en kanselier. Dan de hertogen, de graven; de marschalken en conetabels, bestierders der koninklijke stallen; de senechalen, meesters over de lagere dienaren; de mapparius, die

den koning aan tafel de dwale moet reiken bij de handwassching; de hofschenker, de degendrager, de schatbewaarders, de camerari, en achter hen, het laatste, en tot vernieuwe ergernis van Grimoald, de bajulus van het koninkje, Otton, ernstig en rustig.

Zoo is in statige rij heel het palatium voorbijgetogen.

Eerst thans moeten de antrustionen volgen. Afgestegen laten ze hun paard in de hoede van den lijfknecht, die pal naast den stijgbeugel stond. En ook Grimoald voegt zich in hun rij en stapt met wijde schreden, schijnbaar kalm en plechtig als de anderen, op het schrijn toe.

„Hier gaat dan, die zelf zijn eereambt moet veroveren”, smaalt zijn gistende ergernis, „de onwaardige, die zijn vader verwenscht om zijn vrome wijsheid . . . Geduld! Eenmaal zal Austrasië en misschien de heele wereld den klein-gehouden zoon van dien braven man dankbaar zijn, dat hij zich niet liet vertrappen om een heilige te worden! Maar de eer van het rijke geslacht wist op te voeren tot den koningsroem . . . Hij, Grimoald, zal toonen te beseffen, wat het beteekent erfgenaam te zijn van het grootste deel van Tungria, Haspengouw, Luichgau, Taxandria, Lommegau, Ardennen, Condroz, Brabant en Henegouw . . . Goed, hij zal hier

doen zooals de overigen en de hand leggen op het schrijn. Niet echter tot den eed van trouw aan het stumperig wicht der uitgeleefde Merovingers, maar om te zweren bij zijn eer, dat hij niet zal rusten vóór hij zelf als koning zal heerschen op den troon van Austrasië''...

Tot vaste woorden gevormd, herhaalt zijn gedachte dien eed, terwijl hij de hand strekt op het gulden deksel der kiste en zijn lippen onverstaanbaar prevelen.

Als hij, het hoofd woelig vol voornemens, berekeningen en overleg, weer te paard zit, is de omgang langs het reliekschrijn geëindigd.

Reeds staat Adelgiseel voor den troon, en laat zich den met goud beslagen majordomusstaf reiken, den schitterenden zijden bandelier omhangen door Siegberts handjes, die Pepijn bestuurt. Dan treedt hij als nieuw bevestigd hofmeier, Siegberts eerste minister, zelf op het schrijn toe en zweert den eed van trouw.

En weer overschallen de bazuinen het roezen en joelen van het volk: Siegberts majordomus is op de hoogste troontrede gestegen en leest met luide stem den heirban.

Want er is tot den oorlog tegen te Wenden besloten, die Thuringen verwoesten en den Rijn over willen. Koning Siegbert van Austrasië roept naar recht en wet, alle vrij-

geborenen ten strijde, terwijl hij hun den Keulschen hertog Radolf tot aanvoerder geeft. Na zes dagen zal het leger zich verzamelen buiten de muren van Metz aan de Noorderpoort, om in te schepen en langs Moezel en Rijn zich te vereenigen met de troepen uit Trier, Coblenz, Keulen, Maas-tricht en Tongeren.

De bazuinen, die met het besluit van den heirban, het einde der plechtigheid verkondigen, hebben ditmaal alleen tot echo een ontrust mompelen der duizenden. Tegelijk woelt en dringt die menschenzee weer op, wemelt het op wallen en schepen, van stuwende, zich ophijschende en halzenrekkende kijkers.

Want binnen het Maartveld beweegt de ossenwagen voort, scharen zich de groepen in den stoet, die in wijden ring het veld rondtijt, naar den uitgang.

Dan ligt de breede laan naar de stadspoort als een gleuve open, dwars door de menschenzee.

Een overrijnsch honderdschap gaat vooraf, ruige reuzen te voet, de lange rosse haren in tressen gevlochten, sommigen gehelmd met de gehoornde dierenhuid, tot eenige kleedij de beerenvacht, die hun borst en armen bloot laat, de korte leeren broek en

de sandalen met riemen vastgewonden om de gespierde kuiten; bijlen tot wapen.

Hen volgt een groep van Neustrische antrustionen met helm en pantser, goudblinkend, de romeinsche mantels wijd-uit over zadel en ros, de lansen recht. Dan de herauten te voet, de reliekdragers omringd door de levieten met de wierookvaten en de toortsen. Achter hen de ossen, de hoornen verguld, de hoeven verzilverd, het tuig van corduaansch leder met gouden slingerranden ingelegd. En op den wagen, van wiens ruwe logheid alleen de wielen onbedekt bleven, in de nis van de opengereefde purperen gordijnen, zit de jonkvrouw met het kind, dat recht op haar schoot staat, met het handje speelsch om de gouden lelielans, die zij naast haar voet houdt geplant.

„Waarom beginnen met den heirban?”
Het mompelen onder het volk duurt voort, een onzeker gezwatel in de menschenhagen, die wachten langs den weg. „Kunnen de grooten van Austrasië niet zonder strijd, en is het leven van koningen enkel oorlog?”
't Zijn vooral de vrije ambachtslieden van Metz, die morren. Geen hunner ontkomt aan den heirban: ze zijn die bloedschatting aan den koning schuldig, zoolang ze strijdbaar zijn. Maar wat oorspronkelijk een eer en een eereplicht was voor hun voorvaders, een

winstbejag voor de armer stedelingen en de berooide Gallo-Romeinen onder hen, het is door de jaren een kwellende dwang geworden. Zij, de kerkebouwers, de kunstenaars, die het laatst de nieuwe Sint-Pietersbasiliek buiten de poorten zoo rijk mochten versieren met marmer, koper en mozaïeken! „Morgen zal bisschop Goëric, bijgestaan door de andere Austrasische bisschoppen de kerk wijden, die wij voor hem bouwden. Beter om de koningsverheffing van een kind te vieren, dan een heirban”, beweren ze met drukke woorden en gebaren.

Zij, ze walgen van oorlog, na de bloedige jaren onder koningin Brunehilde, en na dat oproer vóór de muren van Metz, waarbij zooveel stedelingen vielen, of krijgsgevangen en slaaf werden gemaakt door Dagoberts Neustriërs . . . „Zoo maar goedschiks beitel en troffel, aanbeeld en schaaftank weer achterlaten, om op te trekken tegen die hondsche heidenen, juist nu het tegen den winter gaat? Een dure prijs, dien Austrasië moet betalen voor zijn nieuwen koning” . . .

„’t Gaat om het Christendom”, oppert een oude vader, wiens hoofd aldoor bevend schudt. „Als de barbaren Christus hier voor den tweeden keer verjagen . . . wat dan? Drie eeuwen zijn er noodig geweest, eer Hij

na den ondergang der Romeinen weer terugkwam”.

„Is Christus wel waarlijk weer in Australië?” vraagt de diepe zware stem van een der kolonen, die zich tot nu toe zwijgend achteraf hield. „Mijn hoeve ligt ver, tusschen bosschen en heiden, — maar ik weet zeker, dat al de oude goden daar nog voortleven”.

„Omdat de oude heidenen er het land bevolken”, weet de wijze ouderling, den getaanden boschreus argwanend aanziende.

„Is het waar, dat ze daarbuiten allemaal nog naar de heilige boomen en bronnen loopen, en de heidensche feesten vieren... zelfs zij die zich lieten doopen?” dringen er eenigen dichter op den hoevenaar aan, om wien de geur van grond en gras en de ruimte der velden lijkt te waaien.

„Wodan is niet dood”, verkondigt hij kortaf en barsch. Maar in de stilte, die plotseling volgt, terwijl heel de dicht saamgekluwde groep geboeid naar hem opblijkt als wachtend op openbaring en verklaring van geheimzinnigheden, gaat een nieuwe stem op:

„Christus heeft gezegd, dat zijn rijk toebehoort aan de kinderen. Koning Siegbert zal het ons brengen! Zie!”

’t Is een der monniken van Colombaans klooster op de oeverheuvelds, die tusschen

slaven en laten zwijgend naar de stedelingen stond te luisteren. Zijn jubelroep vaagt ineens alle bedenkingen weg. Er is niets meer dan, op den wagen, die nadert met zijn geklinkel van gouden klokjes en rinkelbellen, het kind, waarnaar die witte priester hen wijst, terwijl zijn handen zich heffen in vervoering, tot toewuiven en tot zegenen. „Ecce venit”.

En het murmelt en ruischt door de scharen. „Zie, hij komt”. Zij allen, de nederige werkers van stad en land, de stillen en ongetelden, die zich het laagste wergeld waard weten en wier leven slechts dienen en gehoorzamen is, ze voelen hoe er iets wonders aan hen voorbijgaat. Het verandert hun hart. Warm en week van tranen wordt het, terwijl het kind naar hen kijkt, en zij verteederd blijven prevelen: „Zie toch...” Is er een weerschijn van het eeuwig licht aan hen voorbijgegaan? Ze zijn gelukkiger dan ze eerst waren.

„We moeten hem zijn rijk bewaren”, mompelt de jonge wever, die straks het hardst tegen den oorlog uitvoer.

„Heel-en-gaaf moet hij dat later vinden Met alle kloosters en kerken”.

Meer zeggen ze elkaar niet. Maar elk voelt in zich den moed en het verlangen tot groote zelfopofferende daden, een diepe liefde voor

het eigen land, dat groot en roemrijk zal worden, later onder den koning, die een Godsgezant is, een engel uit 's hemels hoven . . . . Ze hopen, ze droomen, en van elkander voelen ze zich broeders in overgegeven liefde en trouw, als ze door hun tranen heen elkaar aanzien met stralende oogen, en alles weten waarvoor geen woorden zijn.

Pal op zijn plaats heeft Grimoald heel den stoet aan zich laten voorbijtrekken, het veld af. Dan eerst voegt hij zich bij de ruitergroep, die de bijldragers der achterhoede voorafgaat. Hij wachtte om zich te kunnen aansluiten bij den gezant van Aquitanië, met wien hij straks gesproken heeft in de zuilengalerij van het paleis, tot het hoorngeschal, dat den opgang naar het Maartveld aankondigde, hen onderbrak.

„Ge meent dus, dat Dagobert niet zou weten, wat er in Aquitanië gemompeld wordt, sinds Charibert en zijn zoon zoo kort na elkaar stierven?” vat Grimoald het gesprek weer op.

„Wie zou hem dat verteld hebben, als ieder rechtgeaard man de schouders optrekt bij zoo'n laster?”

„De Merovingers schrikken anders voor geen moord of misdaad terug”, mompelt

Grimoald, zóó veelzeggend, dat de andere hem vorschend aanziet. „Wat weet ge?”

„Ik weet alleen, dat heel deze vertooning schijn was, volksbedrog, een spel met onnoozelen. Ondanks Austrasiës grooten, die zoo vrij en eigenmachtig willen zijn, is en blijft Dagobert in zijn paleis te Reuilly koning van Austrasië, en als gij niet waakt, zal hij het straks opnieuw van Aquitanië zijn.”

„Bereidwillig heeft hij anders na zijn vaders dood, de macht over Aquitanië aan zijn halfbroer Charibert overgelaten”.

„Ge ziet voor hoelang. Hij heeft den wijze en groothartige gespeeld, om op het oogenblik, dat hij als eenige Merovinger zou overblijven, zeker te zijn van den steun der Aquitaansche grooten. Daarom ook liet hij de Austrasiërs zoo lang aan hun lot over: enkel om ze ten slotte beter te kunnen knechten”.

„k Zag hem eerder aan voor een zwakkeling dan voor een listigaard”.

„Juist de zwakkeling zoekt list”.

Grimoald is begonnen met zijn toeleg uit te voeren. O, langzamer dan stap voor stap zal 't gaan. Druppel voor druppel slechts kan hij zijn bedoelingen laten doordringen in deze wereld om hem heen. En hij kan nog niet weten, wie hij moet gebruiken en van wie zich ontdoen. Veel zal de tijd hem leeren. Maar dat de Merovingers ten onder moeten,

is vast en zeker. Met den wrakken Dagobert speelt hij dat klaar! Hij doorgrondt hem in zijn uitputting en innerlijke vermolming, kent tegelijk zijn overgevoelige kleinzeerigheid. Weerstandsvermogen heeft zoo'n dorre boom niet meer. Hij ligt omver na een paar handige, heimelijke stooten. De eerste daarvan is hij prachtig aan 't voorbereiden: de waarschuwing van Pepijns zoon heeft indruk gemaakt op den Aquitaanschen gezant, en zal, van den een tot den ander, toenemend in venijn, Dagoberts leven vergiftigen en te niet-doen.

Dan is het bleeke popje op Begga's schoot de laatste. Geen nood. Als de tijd gekomen is, zal hij daar gemakkelijk raad mee schaffen. Even goed als met de bisschoppen en met de leuden. Een schitterend spel gaat hij spelen, heel alleen, met het koningschap tot inzet! Zonder een spier te vertrekken, heimelijk maar rusteloos, iedereen gebruikend, zonderdat een mensch ter wereld het minste vermoeden heeft. Zoo zal het leven eerst inhoud en belang krijgen, boven alle verveling en ergernis uit, zijn vernuft de taak hebben waarnaar het hunkerde. Winnen zal hij wat hij wil, — mits hij zich door niets laat terugschrikken. God? . . . och wat, goed voor vrouwen! Mannen gaan er aan ten onder. Zijn vader is er hem het levend voor-

beeld van. Met God en Zijn gebod heeft hij wel afgerekend. Al handhaaft hij voor den schijn zijn Christendom! Voor de Neustriërs is het een tijdverdrijf zooals muziek en jacht, voor hem een veilige vermomming. Het lot moet hij zegenen, dat hem de jonge Gallo-Romeinen van Parijs en Reuilly tot vrienden gaf, en tot eenige innerlijke religie hun leer: „Jupiter is dood, en Christus, die zich door de barbaren liet verdrijven, bleek een machteloos verzinsel. Er is niets dan het leven. Laat ons het genieten”.

Genieten? Dat is voor hem zelfverwezenlijking in eer en macht. De eerste moet hij zijn, de alles-beheerschende . . . . Austrasië zal hem gauw te eng worden. Neustrië en Aquitanië wint hij van zelf; de drie koninkrijken tot de kern van een vernieuwd wereldrijk na dat der Romeinen. Met Grimoald tot eersten keizer, alleenheerscher over volk en priesters en grooten . . .

Zijn verbeelding steigert steeds overmoediger, maar strak en stram ziet hij met zijn koele, trotsche oogen neer op het gewoel in de straten, dat zich na hun doortocht sluit tot een zee. 't Is hem of die machtig aanzwellende menschevloed hem voortstuwet en opheffet in de glorieuze verwezenlijking van zijn bestemming. Straks zullen ze

alles volvoeren wat hij wil of wenscht, sidderend voor zijn grootheid, allen zijn slaven! Zóó zal zijn pracht hen verblinden, dat ze op zijn wenk alles zullen verpletteren wat hem weerstreeft. . . . „de Verschrikkelijke” zullen ze hem noemen, en toch hem eeren als de eerste ware koning van Groot-Gallië!
„Merkt ge wel hoe verslagen het volk is?” richt hij zich weer tot den Aquitaniër, elk woord berekenend, scherp en kalm. „Alsof ze nog eerder dan de leuden inzien, dat Austrasië zich opnieuw door zijn vooze Merovingers liet begoochelen”.

V

Werkeloos bij haar weefstoel, de handen in den schoot, het hoofd tegen het getouw geleund, zonder lust of rust, zit Begga wachtend te luisteren.

Siegbert is na den noen, moegespeeld ingesluimerd op den schoot van Meroflede, die ginds in den hoek der diepe laaggewelfde bovenzaal, loom in den zetel leunend, zelf dommelt met telkens neerknikkend hoofd.

't Is doodstil. Tot dezen zijvleugel van het groote paleis dringt zelfs geen weergalm door van het feest dat, voor den zesden dag nu, nog voortduurt. Van verre zijn de voetstappen hoorbaar, die eindelijk naderen met hol gerucht door de leege gang. Begga leeft

op, en in haar ongeduld staat ze reeds op den drempel, als Pepijn daar waarlijk ten langen leste tóch is gekomen! „Vader!”

Ze grijpt zijn handen, en zou het hoofd aan zijn schouder willen verbergen, in een drang om het uit te snikken. Maar ze houdt in. Hij is niet alleen. Grimoald staat achter hem. 't Is of diens laatdunkende blik haar verstart in de bedenking: „ik moet me beheerschen”.

Hem bijna schuchter groetend, plooit ze het voorhang open, om haar bezoekers binnen te nooden. Pepijn heeft haar treurigheid en terugschrikken bemerkt en begint gemoeidelijk: „Ik wilde mijn zoon en dochter bijeen hebben voor dit afscheid”. En alleen reeds de klank van zijn vertrouwde stem lijkt Begga's eigen jongen lach weer te wekken. Vroolijk wijst ze, met voorgewend plechtig handgebaar: „Zoo kunnen mijn vader en broer tegelijk zien, hoe ik hier mijn heemstee heb gebouwd, mijn eigen veilig nest in deze sombere spelonken”.

„Noemt ge zoo het Gulden Huis van Metz?” bestraft Pepijn, die den ongewonen, verdrietigen onderton hoort in haar scherts.

„Begga schijnt zich alleen thuis te voelen in een cel”, minacht Grimoald, het van de zaal afgezonderd hokje rondblikkend, waar ze hen binnenleidde. De steenen vloer is er

met biezen gedekt, en tusschen de fulpen gordijnen die het omhangen, zijn spinnewiel, weefgetouw en borduurraam de voornaamste meubelen. De schraagtafel is beladen met schrijfgerei en kleine schrijnen van kunstig bewerkt leder en ivoor. Er tusschen ligt een boek open met zware zwarte letters naast de kleurige, doorgoude initiaal, die het halve perkamentblad dekt.

Begga heeft haar vader den hoogerugden zetel naast de tafel toegeschoven, zelf laat ze zich neer op een vouwstoeltje aan zijn knieën, Grimoald den schemel naast haar toewijzend. Maar hij blijft staan met de armen overeen, en zoekt omhoog in den zaalwand boven de gordijnstangen uit, naar de nisvenstertjes met het matte glas, als om te weten waarom het licht over hun hoofden zoo druilig en kil is.

„Vader”, zegt Begga, dichter schuilend aan zijn stoel en ineens weer heel ernstig, „ik kan het waarlijk niet helpen, dat het Gulden Huis me een graf lijkt! Ge weet hoe heerlijk uw drie dochters 't hadden in moeders kamer . . . Maar het alleenzijn moet wenen, nietwaar?”

„'t Gaat nooit zonder schok of pijn, een nieuw leven te beginnen, Begga. Zoo blijmoedig hebt ge het zelf gewild! Nu geen tranen”.

„Ja, ik mag nu geen kind meer zijn. Bedachtzaam. Kloek. Trouw. Zeg me nogeens vader, alles wat moeder me voorhield”.

„Wat moeder u zei, kan ik raden. Maar wat ik hier aan mijn kinderen te zeggen heb, is meer dan een herhaling van haar woorden. Zijn we alleen, Begga?”

Ze wijst hem door het nog half opengeschoven voorhang naar Meroflede en Siegbert in de zaal diepte, vergoelijkend: „Onschuldige toehoorders”.

Maar Grimoald schuift het violen-blauwe gordijn dicht, en blijft daar staan als een ingedrongen vreemde wachter in deze besloten stemmige cel. Pepijn en Begga zien beiden, dat hij niet meer het Romeinsche pantser onder zijn mantel draagt, maar een leeren kolder, als wil hij zich reeds aanpassen aan de zede der Austrasische leuden. Tevreden knikt de vader, zonder te zeggen wat hem verheugt, en met de handen op de zetel-leuning begint hij rustig:

„k Heb op dit oogenblik gewacht, om met u beiden te spreken . . . Neen, Grimoald, wordt niet ongeduldig bij mijn eerste woord”.

„Vader, ik ben ten volle bereid aandachtig toe te hooren”, en nog strakker verstrammend, verwijt Grimoald zich, dat hem dan tóch nog een onbeheerschte beweging, een blik of gelaatsuitdrukking ontgaan kon.

„Goed dan, goed! Maar ik vraag niet alleen je aandacht, maar ook je eerbied. Want wat ik zeggen ga, is het diepste leven van mijn hart. Ik weet niet of ge een van beiden dat leven begrepen hebt in zijn streven. 't Was dit: met Gods bijstand en te Zijner eer de Gallische en Germaansche landen tot een innerlijke en uitwendige eenheid te brengen, en zoo een hecht en onschendbaar rijk te vestigen, het ware Christenrijk, eindelijk zegepalend en zegenrijk oprijzend uit de woelingen der tijden. Och, Arnulf en ik, hoe hebben we er na Brunehildes tijd van gedroomd! En hoe waanden we de verwezenlijking nabij, toen Dagobert ons als zestienjarige, veelbelovende en ontvankelijke knaap werd toevertrouwd. Onnoodig u te zeggen, dat Dagobert niet de groote sterke Christenkoning is geworden, die de wereld en de kerk aldoor nog verbeiden, en we hoeven ons al evenmin te verdiepen in de redenen hiervan. Ik moet mijn beschouwingen tot me zelf beperken. Zie dan, dat ik in mijn levensdoel heb gefaald. En hoe het eenige wat me te doen overblijft, is: te waken over den zwakkeling”.

„Ge leent hem uw verstand en uw wil”, kan Grimoald zich niet weerhouden af te keuren „en laat van u zelf niets overblijven”.

Pepijn ziet hem na dit mompelen naden-

kend aan. „Misschien is er iets waars in die bewering, zoon. Maar wanneer ik dit niet mijn onontkoombare plicht voelde, zou het me toch een noodzaak zijn, als de opgelegde straf Gods voor mijn vermetele hoop, die zeker hoovaardigheid was. Ik heb me een werktuig in Gods hand geloofd: door mijn stille kracht en invloed zou dat Christenrijk worden! Maar het koningshart dat ik vormen en bezielen wilde, liet ik me ontglijden. Omdat ik niet sterk genoeg was? niet wijs en liefdevol genoeg? Misschien had ik me streng en ijzerhard moeten te weer stellen, toen Dagobert in Neustrië wilde blijven. Zeker is, dat ik verkeerd deed met overreden en smeeken, en op dit oogenblik nog niet inzie, hoe ik wel overmacht op hem had kunnen hebben en handhaven. Ik ben te kort geschoten! En mijn bedoelingen, die eenmaal heel het menschedom omvatten, zijn ten slotte aangewezen tot dezen éénen mensch. Ik moet hem, zooals me zelf, voor God behouden. Dat kost me al mijn gedachten en dagen. Maar niettegenstaande alles, — mijn hoop op het Christenrijk is niet dood! Dit begreep ik aan mijn vreugde, toen ik u beiden zoo onvoorziens geroepen zag tot den dienst van Dagoberts zoon.

„Reeds tevoren zag ik in alles wat de geboorte en de eerste levensjaren van Sieg-

bert begeleidde, wonderlijke aanwijzingen, dat hij een der geroepenen is, die uitverkoren zullen worden. En ik begreep, dien avond in Dagoberts zaal, hoe God in Zijn goedertierenheid me toelaat, aan u, mijn kinderen, het levenswerk over te dragen, dat ik zelf moest prijsgeven”.

„Wat wilt ge, dat we doen, vader?” vraagt Begga stil, als Pepijn ontroerd blijft zwijgen.

„In zelfheiliging u waardig maken, Siegbert door voorbeeld, door leering en daad te vormen tot den waarachtigen Christenkoning, die met het zwaard geheven naast den Paus van Rome staat, om het Godsrijk te verdedigen tegen alle aanvallen”.

Begga staart met stralend opgewenden blik haar vader aan, meegesleept door zijn vervoering. En tegelijk moet ze, voor het eerst na al het woelige bedrijf der feestdagen en haar eigen klagend heimwee, weer denken, verrast en helderziende, aan het lied van den zanger naast den wagen en hun gesprek, dat er een nazang van leek . . . „Morgenster, die wonderbaar opging voor mijn oogen, in dat uur toen mijn ware leven begon”, — zingt het door haar gedachten, terwijl ze met verheerlijkt gelaat prevelt: „O, ik wil, vader, ik zal met Gods hulp, alles wat ik kan, wat ik mag kunnen”.

Dankbaar legt Pepijn haar de hand op het

blonde hoofd. „Met Gods hulp, tot het kleine en tot het groote! Doe inderdaad elken dag wat ge kunt, Begga. En vergeet tot uw be-moediging niet, dat Arnulf bidt op den Heiligen Berg. Ook hij moest, helaas, de mislukking van zijn levenswerk inzien. Toen verhief hij zijn leven tot één boetedoening en één gebed, één durend *Adveniat regnum tuum*, van zijn hoogte behoedend en zegenend over Austrasië heen. En in het klein, heel in het klein, Begga, is ook mijn leven een offer ter verhooring. Niet vergeefs. Ge ziet dat: na de bitterste beproeving, daagt de nieuwe hoop”.

Begga heeft haar vaders hand genomen en heft ze aan de lippen: „Nu begrijp ik, waarom ik zóóveel van u houd”, liefkoost haar stem.

Maar alsof ze beiden bij dit woord weer tot de bezinning der werkelijkheid komen, zien ze naar den stram-zwijgenden Grimoald op, die norsch en verveeld op hen neerblijkt.

„Maar gij, zoon? Ik hoor u niet?” Opnieuw en duisterder is er zorgelijke bevreemding in Pepijns blik. 't Beklemt Begga met een ongewisse beangstiging.

Moeilijk zoekt Grimoald een nietszeggend woord, schouderophalend: „Natuurlijk zal ik doen, wat er te doen valt”.

„Geestdrift is zoo'n machtige bondgenoot

voor de jeugd", wil Pepijn tegen die dompe onverschilligheid in.

„Maar vader, waar moet ik geestdrift vandaan halen? Dat Begga in vervoering komt voor haar taak, is verklaarbaar. Maar ik? Eerst zorgt ge, dat ik vooral niets zal betee-kenen aan dit hof”.

„Om u gelegenheid te geven, door eigen verdiensten misschien eenmaal hier het hoogste eereambt waardig te worden”.

„En dat zál ik. Ge zult zien, dat zal ik!” stoot Grimoald driftig uit. . . „Maar eer ge me gebrek aan geestdrift verwijt, bedenk dat ik straks willens of onwillens me onder Radolfs aanvoering moet stellen en mee ten oorlog trekken. En nog, vader”, ontsnapt hem opnieuw meer en meer zijn voorgewende kalmte „hoe ik onder uw spreken aldoor bejammeren moest, dat ge zelf de Christenkoning niet zijt geworden, dien ge van Dagobert wilde maken”.

„De Christenkoning? ik?” ontstelt Pepijn door dat vermete-tele verwijt, zijn zoon met opvlammende oogen aanziende. Maar Begga wil haar broers straffe taal vergoelijken door er met haar instemming een mildere betekenis aan te geven:

„Ja, vader, ja . . . . gij! Een ware koning zoudt ge kunnen zijn”, en het is haar, of ze hem nu-eerst ziet in zijn eigenlijke wezen.

Opgetogen blik ze hem aan.

Pepijn schudt verdrietig het hoofd. „Zeg dit nooit meer, Begga. Ik, die God moet danken het weinige te mogen doen, wat ik alleen nog kan en moet. Grimoald, geef niet toe aan zulke gedachten! Het moet de roem van Karlomans nazaten blijven, trouwe dienaars der Merovingers te zijn. Meer niet!”

Verholen heft Begga den blik naar Grimoald, om hem met een treurig teeder hoofdschudden eerbiedigende deernis te vragen voor den veel-beproefde. Ten antwoord tintelt weer dat vlijmend spotlachje in Grimoalds koelen blik. Maar de fijne lippen blijven gesloten. Eigendunkelijk staat hij daar. De meerdere. Begga voelt wars, hoe haar cel vol is alleen van hem! Een uitkomst, dat hij met Radolf ten oorlog moet”, denkt ze, bitter als nooit, „hij zou me allerminst tot troost zijn in mijn eenzaamheid.”

Pepijn wordt het lange zwijgen gewaar en heft zich op.

„Nu moet ik me voorbereiden tot de terugreis naar Reuilly. Vóór den avond hoopt Dagobert het jachthuis van Audoëen nog te bereiken.”

„Is dit nu het laatste, vader?” schrikt Begga tot de pijn van het naderend afscheid. „En dan?”

„Dan is uw tijd gekomen! Bewaar, wat ik

u zei, in uw hart, en doe wat ge beloofde. Ik hoop op u."

„Uw hoop zal mijn kracht zijn," zegt ze, hem omarmend.

„God is onze kracht," verbetert Pepijn haar.

„Zelfheiliging," prevelt ze, en tegelijk beveelt ze zich zelf: „Begin niet met te schreien." Ze wil haar tranen bedwingen, maar moet het hoofd afwenden.

„Kom, Grimoald. We gaan samen onzen laatsten gang naar de troonzaal. Het feest loopt nu haast ten einde voor Metz. Ge weet dat Radolf het leger verzamelt aan de Noorderpoort, en wij door de poort van Scarpone langs de breede heirbaan zuidwaarts zullen wegrijden. Opnieuw een druk gewoel binnen paleis en stad deze laatste uren, en dan" . . .

„De verlatenheid," vult Begga zuchtend aan.

„De ernst van het leven," wekt Pepijn haar op. Ze blikken elkaar diep aan, voelen in dit oogenblik zelf hun gelijkenis, die ieder een aanstonds ziet als vader en dochter samen zijn: het Germaansche, het stoere, maar ook het week-gevoelige, het diep-droomerige, dat den vader in zijn levensduur zwaarmoedig liet worden, en dat de dochter in deze dagen voor het eerst aantastte. Hun oogen zijn van een zelfde vloeiend blauw en innerlijken

glans; het eendere wat lage maar breede voorhoofd is diep doorgroefd bij den grijzenden man, stralend blank en zonnig door het harenblond omschenen bij het meisje.

„Ik ben van u”, fluistert ze, bij zijn stillen kus op haar voorhoofd. En dan reikt ze Grimoald de hand, die ze vluchtig aan zijn lippen brengt, terwijl ze weer een goedigen lach voor hem vindt: „ik wensch je de zegepraal, Pepijns zoon, en heldenroem.”

„Ik wensch je zoo weinig mogelijk verveling bij je uitverkoren koning,” hekelt haar broer.

Ze heft het gordijn. Ze durft haar vader niet meer aanzien. Ze glimlacht nog, zonder antwoord voor Grimoalds scherpe ophitsing, die haar vreemd doorhuivert. En ze moet weer denken aan den wonderen innigen samenklank, dien ze voelde in haar kort gesprek met den onbekende onderweg. Wat is toch ineens die afkeer voor Grimoald in haar? Neen, ze mag er niet aan toegeven. Beter nog onverschilligheid zooals tot nu . . .

Pepijn drukt nog eens haar handen, met een veelzeggend: „Ik vertrouw in je.” In een trillenden tranenlach buigt ze de lippen nog eens naar zijn zachte sterke vingers.

Plichtmatig alsof hij Pepijns lijfwachter was, stapt Grimoald achter zijn vader cel en zaal uit. Hun voetstappen sterven weg.

God zij dank: ze is niet ineengezonken aan haar vaders voeten, ze heeft zijn knieën niet omgrepen om hem tegen te houden, hier bij haar in dit spelonkachtige paleis.

De handen opgeheven tegen het diep bonzend hart, staart Begga naar haar spinnewiel en weefstoel, naar het open psalmenboek op haar tafeltje. Oneigen lijken haar die toch zoo vertrouwde dingen, in een leegte zooals ze nooit ergens zag of voelde. Ze durft een lange wijl niet bewegen en houdt den adem in, alsof bij de geringste verroering van leven hier alles zou ineensorten, om haar tòch neer te slaan, krimpens en kreunens op haar knieën. En ze wil niet. Ze mag niet. „Zelfheiliging”, duizelt het door haar stormige gedachten, en dan weer klaagt de spijt, dat Grimoald voor haar dit laatste samenzijn moest vertroebelen.

Neen, neen, ze staat recht, ze schreit niet, ze kreunt of zucht niet. En aan Grimoald wil ze niet meer denken. Ze zal . . . ach neen, het is te duister om nog te gaan weven. Spinnen dan? Bij het regelmatig klapperen der trede en het gonzen van het wiel zich rustig wiegen? . . . Dan ineens werpt ze het hoofd krachtig op, zichzelf bemeeljend om haar verwardheid: Siegbert is er immers! Alsof ze niet naar hem moet gaan! Om in volle overgave in zijn kinderhart het allereerste van de

liefde te wekken, die toch de grootste macht van den Christen-koning moet worden.

Meteen treedt ze op de tafel toe, om voor moeders getijdenboek neer te knielen. Ze heft het, zooals het openligt, aan haar lippen, en herleest dan langzaam wat ze vanmorgen las, om dezen bang voorzienen dag te beginnen.

„O God, mijn God, tot U waak ik op bij het morgenlicht.

„Naar U dorst mijn ziel, hoe menigmaal naar U mijn vleesch.

„In een land, eenzaam en ongebaand en waterloos, zoo verschijn ik in het heiligdom voor U, om Uwe macht en Uwe heerlijkheid te aanschouwen.

„Want beter is Uw goedertierenheid dan leven; mijne lippen prijzen U.

„Zoo zal ik U loven in mijn leven en in Uwen naam mijn handen heffen.”

Verwonderd voelt ze, hoe de woorden, die dezen ochtend niet meer dan schoone klanken voor haar waren, nu innig en diep haar doorschokken. Ze moet opzien. „In Uwen naam!” Ze gaat geheven en gedrongen door haar vervoering, wijd het voorhang van haar cel wegschuivend, in het besef dat ze in dit oogenblik de beslotenheid van haar leven opent voor de wijden en verten van haar plicht.

Niet meer als een kind, dat eigen voldoening en tijdverdrijf zoekt, maar als een sterkwillende en helder-wetende buigt ze zich over Siegbert heen.

Hij is nog niet lang wakker, en leunt nardroomend aan Merofledes knieën.

Ze heft hem op, en lokt met kus en lachend woord zijn lach, die zich als door veel ernst en weemoedigheid moet heenbreken.

„Wij, die toch alles van je hopen, kleine koning,“ liefkoost Begga, hem warmer omvangend, „laten we je hier zoo in donker en stilte alleen? . . . arme lieveling . . . Muziek moest hij hooren, Meroflede, en liederen, almaar liederen. Kwam onze lieve zanger maar weer, koninkje, onze vrind van één oogenblik!“

„Hij woont hier in het paleis,“ weet Meroflede oplevend, „zou hij niet komen, als ge hem ontbieden liet voor Siegbert?“

„Hem laten roepen?“ weifelt Begga, verast door deze nieuwe mogelijkheid.

Maar ze luistert ineens afgeleid. Er is gerucht bij den zaalingang. Het voorhang wordt opgelicht. Het bevreemdt haar in den binnentredende Ansegis te herkennen, Arnulfs zoon. Maar ze begrijpt dat hij talmend wacht op haar wenk tot nadertreden, en noodt hem binnen met minzamen groet.

„Jonkvrouw,” zegt hij „verontschuldig mijn gehaaste en misschien storende komst. Maar de majordomus zendt me als bode tot u en Siegbert. Koning Dagobert gaf den wensch te kennen, om, vóór zijn vertrek, te midden van de Austrasische grooten afscheid te nemen van zijn zoon.”

„Dank zij den bode, die me op het goede oogenblik welkome tijding brengt. Met dit afscheid gaan wij hier onze taak voor Siegbert beginnen, heer Ansegis.”

„Door ons blijmoedig aanvaard . . . Maar niet blijmoedig afgestaan door Dagobert.”

„Wat meent ge?”

„Somber als nooit zit hij neer. Het afscheid lijkt hem bij voorbaat te kwellen. Of het moest zijn, dat de Aquitaansche laster, die hier sinds het Maartveld omspookt, tot hem doordrong?”

„Heer Ansegis, zelfs wij in onze vereenzaming hoorden dien schandpraat. Aya, mijn dienaars, ving het op van de slaven in de keukens, waar het ook reeds lijkt om te werken. 't Moest afgewend van Dagobert! Een man, die zóó veel van zijn kind houdt, kan een ander kind niet deren.”

„Dat is ons aller overtuiging, jonkvrouw. Maar Dagobert is overgevoelig, en helaas zonder weerstand tegen zijn eigen stemmingen. Ineengedoken bleef hij zonder woord

of lach, uur na uur, tot hij ten slotte dien wensch uitte, nog eens zijn zoon te zien als Austrasië's koning, te midden van zijn getrouwen."

„Hij zal herleven als zijn zoon komt! Gaat er niet naar aller hart licht en hoop van Siegbert uit! Zorg, heer Ansegis, dat we aanstonds plechtig geleide krijgen. Lijfwacht en gevolg moeten Austrasië's koning vergezellen. Hij gaat zijn eersten koningsplicht vervullen, dien der liefde: zijn vader troosten."

„Dan moet ik me haasten, Siegberts hofstoet te verzamelen." Goedig glimlacht Ansegis om Begga's lieven gril.

„En daarna, heer Ansegis," valt haar bij, „daarna moet de bajulus met zijn palster hier bij Siegbert komen. Kent ge hem? Weet ge waar hij is? Maar dat kunt ge misschien wel vragen. Wilt ge hem dan laten roepen? 't Is hier zonder muziek zoo doodsch en somber voor een kind. Ge zendt hem ons, nietwaar?"

„Uw opdracht is mij een plicht," mompelt Ansegis, even blij als verlegen om haar vrouwelijk beschikken over hem. Hij gaat, overbluft berekenend hoe, binnen zoo korten tijd mogelijk, alles volgens haar wenschen gereed te krijgen. Nooit voelde hij zijn hart zoo licht, zijn voeten zoo los en vlug.... Begga heeft hem bevolen!

Binnen wendt Begga zich levendig tot

Meroflede: „In den koningsdos moet Siegbert, gekleed als op het Maartveld. Heerlijk, dat hij zijn koningschap zóó mag inwijden!” En tot het kind prevelt ze teeder: „Vader gaat hij goeden dag kussen en laten lachen, en dan . . . dan mag hij zelf lachen en dansen! Als de zanger komt en zingt van de Morgenster, en meer, veel meer” . . . .

VI

Zoals de vlosse goudzoomige wolken voor de zon, drijven Ottons gedachten uiteen en blijft enkel de blijdschap, nu hij daar bij den oever der Moezelkreek, den roerloozen vischer gewaarwordt. Want onmiddellijk heeft hij in deze witte gedaante den abt Fedolius herkend, die gedoken in de ruime plooiën van kraag en pij, aandachtig neertuurt in het spiegelend water, dat de stroom in zijn winterbedding achterliet.

Drentelend en mijmerend door het lenteland, langs een ongebaanden omweg de heuvels af en de rivierweien door, was Otton eigenlijk het doel van zijn wandeling vergeten: Fedolius' kluis! Maar nu stemt het hem feestelijk in den eersten mensch, dien hij hier in het prille groene landschap ziet, zijn nieuwen vriend te herkennen. Met groote waadpassen gaat hij dwars door den bloei der veldkers op hem toe, en reeds wil hij een

lachenden groet roepen, als de oude visscher het hoofd heft en hem stilte gebiedt met zijn blik.

Otton begrijpt aanstonds, dat hij den visch zou verschrikken, die juist in het aas wil bijten. Genoeglijk toekijkend blijft hij wachten. Maar zoodra de abt den hengel opslaat en zijn spartelende voorn in de zon glinstert, is hij naast hem.

„Het duurde me te lang, om u te zeggen, hoe blij ik ben u hier te vinden.”

Vader Fedolius kijkt hem met een lichten hoodknik onderzoekend aan, klaart dan verast op . . . . „Is dit niet de bode van Eloy?”

„Die op St.-Martinus' sterfdag voor het eerst bij u kwam met dien brief. En nog eens daags na Kerstmis,” helpt Otton hem herinneren.

„Me dunkt,” zegt de oude effen-af, „als je zoo blij bent me weer te zien, had je eerder kunnen terugkomen.”

„Sneeuw, dooi, modder, de Maartsche stormen, en vooral lessen en studie hielden me ginds tegen. Maar dezen eersten echten voorjaarsdag kon ik het niet meer uithouden binnen de muren. En zoovéel heb ik u te vragen!”

„Wat zoo al?” vorscht de oude kinderlijk benieuwd. Hij is bezig het koord om den hengel te slingeren, klaar om kloosterwaarts

te keeren. Zijn gestalte is nog rijzig, en ook het fijn belijnd gelaat met het broos-welvende voorhoofd, laten hem jonger schijnen dan zijn zeventig jaren, vooral nu de glans der zacht-aardige oogen niet meer schuilt achter de strenge frons der wenkbrauwen.

„Wat zou ik u vooreerst te vragen hebben voor een nieuwe school, die zich prachtig begint te bevolken? Kapelaan Remigius en ik kunnen het alleen niet meer af. Leeraren moet ge ons verschaffen.”

„Niet meer of niet minder.”

„Colombaans klooster van de Onnoozele Kinderen heeft geleerde mannen genoeg, en de abt den noodigen invloed om ze den kant van Metz uit te zenden.”

„Colombaans Onnoozele Kinderen zwerfen her en der door de wildernissen van het heidendom.”

„Een koningshof heeft ook apostelen nodig — en de Metzser paleisschool de beste van uw broeders.”

„Knaap, je praat met een zelfbewustzijn en een overtuiging als een ervaren magister.”

„Waar een kind van drie jaar koning is, doet een van twintig zijn best een oude schoolrot te lijken,” lacht Otton, tóch spijtig om zijn eigen bezadigdheid, die hij vanmiddag in de zon voor het eerst wel zwaar voelt

wegen. „Toe, laat mij de vischkaar voor u dragen,” praat hij er overheen.

„'n Hartig hapje voor ons zondagsmaal. Colombaans broeders zijn gauw voldaan.”

Dwars door het licht-paarse waas der ijlgesteelde weibloemen, gaan ze voorzichtig met wijde hooge passen, pij en lijfrok opgeschort, op de heuvels aan. Wisselvallig begrenzen deze de rivierbeemden met bulgende rondingen, donker van oerbosch, dan weer met glijdende glooiingen groen van wuivend winterkoren, of door hagen afgedeeld in boomgaarden, die de nabijheid van landhuis of klooster laten vermoeden.

Vader Fedolius heeft de vischgaard over den schouder, Otton draagt behoedzaam de aarden kaar vol spartelend leven in het water dat ze vult. Hun stemmen klinken steeds vroolijker op in de zon-doortintelde helderheid en telkens blikte de een den ander aan, in welgevallen over elkaars bijzijn.

„Juist als de vorige keeren, moet ik aldoor aan meester Eloy denken, nu ik weer bij u ben,” bekennt Otton.

„Zoo gaat het mij, nu ik jou weer zie.”

„Komt het door zijn brief, dien ik u bracht?”

„Niet onmogelijk. Zoo iemand, dan moet ik wel aan den invloed van brieven gelooven.”

„Vertel, vader.”
„Zeg eerst eens, wat je nog meer te vragen had.”
„Och, antwoorden op ziels- en wereld-raadselen.”
„Geen kleinigheden! . . . Maar natuurlijk: de man, die zich zelf opvoedt om een koning op te voeden, doet niets in het klein . . .”
„Ik zal nooit een lastiger pupil hebben dan me zelf, vader Fedolius,” klaagt Otton.
„Hoe kan het ook, tegelijk het weerbarstige paard en de ruiter te zijn, die het temmen moet.”
„Anders ruiters genoeg voor zulke veulens als jij!”
„Plicht bedoelt ge. Geloof, Gehoorzaamheid.”
„Wilskracht,” somt de abt mee op, „volharding.”
„Maar dit is alles welbeschouwd toch weer het eigen-ik. Een macht van buiten-af zou ik wenschen.”
„Alsof er de eenige, de groote breidelaar niet is.”
„Het leven zelf, meent ge?”
„Geef het een anderen naam.”
„Gods wil.”
„Nu zijn we er! Dat is immers de allereenigste macht, die er wel bedwongen heeft

heel wat weerbarstiger dan jij, met je wensch om gebreideld te worden."

„Een wensch, dien ik meester Eloy dank. Door hem zag ik in, wat ik teugelloos zou zijn. Want deze moeten we ook opsommen: de overmacht van den zielsgroote. Wat is het? Ook zonder de meening ertoe te hebben, kan een man als Eloy wonderen uitwerken in een ziel, die niet de minste bedoeling heeft zich over te geven aan zijn invloed." Otton staart weg in zijn herinnering.

„Het is alweer en alleen de kracht Gods, Zijn uitverkorenen ingestort, van wie ze levenwekkend uitstraalt," verklaart de abt met een glimlach van herkennen en herdenken.

„Gelukkig dan, wie zulken mag naderen!"

Langs het slingerend struikenpad zijn ze op de bovenzijde van den heuvel gekomen, waar de open zonnewijde hen opneemt.

Otton denkt aan Begga, en meent plotse-ling te begrijpen, waarom hij enkel in haar bijzijn zich zoo sterk en rustig voelt, als hij zou moeten zijn bij zijn werk en boeken, waar hij altijd weer in weifelingen verdoelt. Ook Begga een dier uitverkorenen, in wie God leeft? Straalt het allerdiepste van Gods wezen door haar tot hem uit? Een geluk, dat niet meer aardsch is? Zeker, ook bij Begga is hij een ander mensch, een beter, een hoo-

ger wezen; herleeft sterker nog alles wat hem dien avond in Reuilly, na zijn aanraking met Eloy, boven hem zelf verhief.

Hij voelt vader Fedolius' hand warm op zijn schouder. „Een mensch verlangt tastbare wonderen, en ziet de ontastbare niet, te midden waarvan hij daaglijks leeft,” vult de diepe oude stem zijn gemijmer aan. Verrast ziet Otton naar het ernstige en toch zoo goedmoedige gelaat op . . . „Ook gij,” prevelt hij, woorden zoekend. En dan, stil voor zich heen: „Het was een van die zeldzame oogenblikken, vader, en zeker dank ik het u, dat het weer ophelderde voor mijn geest, vluchtig en onvatbaar, helaas, — iets, dat ik niet weet te noemen, maar dat in het leven zeker het allerkostbaarste en allergelukkigste moet zijn. Kent gij het, vader? Weet ge er een naam voor?”

„We noemen dien naam, zoo dikwijls we in het Onze Vader bidden: „Laat toekomen uw rijk.”

„Het Godsrijk?” vraagt Otton verwonderd. „Dát? Hoe meent ge?”

„Hoor eens, mijn zoon,” zegt de abt stilstaande en Ottons oogen doorstralend met zijn opklarenden blik, „wie veel in het Evangelie leest en veel in de wereld heeft rondgezien, weet dat het Godsrijk, waarnaar zooveelen verlangen als naar een beloofd ver

geluksland, er altijd is. Niet uiterlijk nog en tot zegenrijke zichtbaarheid geworden, maar in de verborgen innerlijkheid der uitverkoren zielen, van wie Christus de Eersteling was. Zeldzaam zijn deze, maar ze dragen het om, bewaren en behouden het, en geven het elkaar over. Zoo van ziel tot ziel overgaande moet het zich uitbreiden, zoolang tot het in alle menschen leeft."

„En de aarde een nieuw Paradijs zal zijn?"

„Er staat geschreven, dat het koninkrijk Gods komt zonder opzien te baren," overweegt Fedolius, weer voortstappend. „Men zal niet zeggen, kijk hier of kijk daar. Want zie, het koninkrijk Gods is in uw midden."

Verrast hoort Otton toe, dan bewogen en overtuigd, spreekt hij het stil uit: „Vader, nu weet ik zeker dat er een wonderbare gemeenschap is tusschen meester Eloy en u . . . ik durf haast gelooven: ten opzichte van mij! Hoe haalt ge anders juist de woorden aan, die ik las bij mijn laatsten blik in Eloy's open evangelieboek?"

„Ook Eloy zal over het Godsrijk nadenken, en inzien dat heel ons leven moet strekken om het voor ons zelf te veroveren en te behouden, en het te helpen brengen tot alle harten en naar alle volken."

Langs het doorgroefde karrepad, tusschen de met stronken, bramen en klimop begroei-

de hooge bermen, zijn ze door het palenhek binnen de kloosteromheining gekomen, waar de hutten, uit ruwe dennestammen opgebouwd en met graszoden bedaaft, die Colombaans broeders tot cellen dienen, een schamel gehucht vormen om het smalle houten kerkje.

Vader Fedolius stoot de planken deur van zijn eigen kluis open. De middagzon doorstraalt het enge vertrekje, terwijl ze binnentreden.

„Ge zijt een wijze man”, looft Otton welgemeend, terwijl hij zich neerlaat op het bankje, dat vader Fedolius hem bij de tafel schuift. De kaar, die hij er op zette, staat tusschen hen in.

„Ik ben alleen maar een visscher. Soms een strikkenzetter. Soms kok en keukenmeester van een troepje hongerlijders. Altijd zoo'n beetje de huismoeder. 't Is bitter weinig met me.”

„Ik denk, dat ge een dergenen zijt, die het leven voor Christus verloren om het te vinden.”

„Wat ik bèn, vrind, God moge het weten en me vergeven. Wat ik wàs, weet ik beter. En als ge dat hoort, zult ge opkijken, hoe er uit zoo iemand, een ruige visscher kan groeien als ik. Zie eens hier.”

Hij heeft de klokkende, klotsende visch-

kaar van de tafel in een hoek op den leemen vloer gezet, en zich neerlatend in zijn zetel, begint hij te bladeren in het Evangelieboek op den lezenaar vóór hem.

„Dit is 't. Ik bewaar het tusschen de bladen van Lucas' Evangelie, juist waar staat dat het Godsrijk komt zonder opzien te baren. Het kan komen voor den een met een dor blad, dat neerdwarrelt in zijn hand. Voor den ander met den regendroppeel, die verdampt in een bloemkelk. Voor mij kwam het met deze snipper perkament.”

Fedolius' verrimpelde vingers hebben met teedere streelingen den brief opengevouwen, dien hij uit het boek nam, en leest:

Nam velut aestu
Flantibus austris
Arida gaudent
Imbribus arva,
Sic tua nostras
Missa frequenter
Laetificabit
Pagina mentes . . .

„Zooals de dorre velden, verdroogd door de zuiderzon, verfrischt worden door den weldoenden regen, zoo zal een brief van u, mij telkens weer vreugde brengen . . .

„Zijn dit geen welluidende en heel bijzondere verzen? Welnu, bedenk, dat Colombaan ze me eigenhandig schreef, in den tijd toen hij nog abt van Luxeuil was, en ik nog

op mijn villa bij Trier woonde. Wat een dichter! Geen wonder, dat hij mijn hart won. Met fijnen tastzin wist hij er de zwakke plek van te raken: verzotheid. op geestige gracie.

„Toch had hij maar één nacht onder mijn dak doorgebracht, bij zijn terugkeer van een Thuringische missiereis. Nog vóór het vers, was één avondgesprek genoeg geweest om mij voorgoed aan hem te boeien . . . Och, ik was één der velen, die ge kent: in Neustrië zijn ze inheemsch. Maar ook hier in Austrasië leven ze voort, die Gallo-Romeinen zooals ik er een was, nazaten der keizerlijke senatoren. Van onze ouders en grootouders erfen we een onbegrepen Christendom en tegelijk een verfijnde genotzucht, die zich weerloos en zwak, in de verwildering der barbaarsche overheersching, liet terugzinken tot ongelooft, of liever tot dat nieuwe heidendom, zonder andere goden of god dan het eigen-ik. Het korte aardsche bestaan, dat we als eenige zekerheid bezitten, te beleven in schoonheid en weelde, en schatten te vergaren tot dat doel, aan iets anders had ik nooit gedacht! Wat er vóór of na mij, wat rondom me was, ik telde het alleen voor zover het me dienen kon tot die zelfverwezenlijking. Het woelen en streven der jonge Frankische opkomelingen, het wisselen, het woeden der onderlinge veeten, oorlogen en

moorden van hun koningen, Christenen in naam en barbaren in hun hart, ik blikte er op neer met hooghartige versmading: de levenswijze meerdere. Het ontwikkelingsproces van een nieuwe beschaving, die misschien na eeuwen komen zou tot de hoogten waar ik me voelde, ik verachtte het als troebele modder. En ik begreep de dwazen niet, de vreemdelingen uit het Westen, die zich moe maakten om opnieuw over zee in Gallië het Christendom te prediken, dat er als overal elders zoo klaarblijkelijk had afgedaan. Wat er hier en daar nog van naleefde, beschouwde ik als laatste stuiptrekkingen vóór het uitsterven.

„Laatdunkend wachtte ik den Ierschen zendeling, die me op een doodschen winteravond door mijn deurwachter gastvrijheid liet vragen. En toch, zoodra die donkere forsche Ier mijn kamer binnenkwam, zag ik in hellen schrik zijn grootheid en mijn eigen vooze nietswaardigheid. Ik, die een eigen vlotte en oppervlakkige welsprekendheid had aangekweekt, verwarde me al aanstonds in mijn welkomstgroet. Wat Colombaan zei? Och, hij begon rustig te vertellen over zijn groen eiland dat, voor barbarenoverrompeling en verwildering gespaard, wel de eenige, de kostbare besloten hof was gebleven, waar het Christendom onbelemmerd had kunnen

voortbloeien, zooals het er reeds zoo vroeg, dank Sint Patrick, bloeide.

„In liefde en heimwee sprak hij als een dichter van zijn vaderland en het klooster Beanhor, waar hij opgroeide en priester werd. Toen reeds achttien jaar geleden, had hij het met zijn vriend Gall en twaalf volgelingen verlaten, om aan deze landen in nacht en nood de blijde boodschap van Christus opnieuw te brengen.

„Zoo begon het. Hij sprak, en ik voelde en zag als een openbaring zijn stoere stille Christenkracht en daarnaast mijn eigen verdorvenheid. En zonder voorgedachte, zoodat ik me verwonderde over mijn ongewone woorden, verzuchtte ik: Was ik ook op dat gelukkig eiland geboren, en niet in deze woestenij, waar ik tot vergiftig woekerkruid werd, terwijl gij ginds mocht groeien tot een geweldigen eik.

„Zoo voelde ik me, Otton, een veege zwam aan den voet van een woudreus, wiens wijdspreadende takken en hemelwaarts reikenden top ik zelfs niet onderscheiden kon, alleen maar vermoeden.”

„Eén van hen, die het Godsrijk in zich dragen”, prevelt Otton, als de oude mijmerend blijft zwijgen.

En het helpt. De abt ziet op en gaat voort: „Zegenrijk is reeds hun voorbijgang, elk

woord dat ze spreken en schrijven . . . Lees verder", wijst hij op het perkamentblad.

Gretig buigt Otton zich opnieuw over de verzen:

Non ego posco	Congregat aurum,
Nunc periturae	Quod sapientum
Munera gazae,	Lumina caecat
Non quod avarus	Et velut iquis
Semper agendo	Flamma perurit
	Improba corda.

„Zoo was 't", hervat vader Fedolius levendig: „Hij vroeg me geen schatten ten geschenke, die kunnen vergaan, geen goud dat de gierigaard rusteloos opstapelt, goud dat de oogen van den wijze verblindt, en dat als de stralende vlam, de zondige harten verteert. Hij vroeg me niets, en tòch moest ik hem alles geven: het eigen ik!

„Verschenen en verdwenen, liet hij mijn huis en mijn hart zóó vol van hem, dat ik geen andere gedachte meer had, van avond tot morgen, dan Colombaan.

„Hij had me gesproken over zijn klooster Luxueil in het Bourgondisch gebergte, waarheen hij terugkeerde, hun arme kluisen binnen den verbrokkelden ringmuur van een oud-Romeinsch legerkamp, midden in de bosschen, met de verweerde afgodsbeelden der Romeinen en de heilige boomen der barbaren.

„Ik zond er datzelfde voorjaar een bode heen met een brief en een rijke gift, wanend zoo me zelf gerust te stellen. Dit gedicht was zijn antwoord, en een Evangelieboek.

„Daarin las ik van den rijkaard, en het oog der naald, en mijn schatten begonnen me tot overlast te worden. Maar ik lachte me zelf uit, om dien heimelijken drang in me: „Ga naar Luxueil en blijf er!” Het allerstrengste en armste leven daar! Ik? . . . En mijn rozen-tuinen dan, mijn marmeren gaanderijen en zuilenzalen, mijn stallen? . . .

„En nu, Otton, komt het wonder. Ik mag zelfs niet denken, dat het om mij was, maar toch wérd het voor mij alles-beslissend: Colombaan, tot wien ik zelf niet ging, kwam naar hier.

„Ge weet, dat het koningin Brunehilde — God zij haar ziel genadig — tenslotte toch gelukte, hem uit Luxueil te verdrijven. Dat heb ik u al eerder verteld, hoe ze hem haatte om zijn vermaningen tegen haar wreede heerschzucht. Ook om den roem, grooter dan den haren, die uitging van hem en zijn Iersche stichting midden in het eenzaam gebergte op háár grondgebied, om zijn invloed, vergeleken bij de zon, die van het Oosten naar het Westen alom haar stralen en haar warmte verspreidt.

„Door Brunehildes dwang met zijn Iersche monniken verjaagd, kon Colombaan toch zijn

levensarbeid niet opgeven. Hij trok niet over zee, zooals zij wilde.

„Ondanks zijn heimwee keerde hij bij de haven van Nantes, het schip, dat zeilree lag voor Ierland, den rug toe, en Bourgondië mijddend, kwam hij over Neustrië, hier naar Metz.

„Toen ik hem weerzag, wist ik het onafwendbaar: zijn strengen kloosterregel moest ik volgen, om iets te winnen van zijn kracht en zijn rust.

„Pappolus was toen bisschop in Metz, en het lot der Ieren, die hij vereerde om hun heiligenden arbeid, ging hem zóó ter harte, dat hij hun dezen grond van zijn landgoed schonk tot een nieuw verblijf, Austrasië ten zegen, zooals hij hoopte.

„Ge weet hoe eenzaam en stil het op dezen heuvel is. Maar voor Colombaan was het nog niet afgezonderd genoeg. Hij liet hier de drie jonge Ieren, die hem vergezelden, onder mijn zorg, en trok zelf verder met zijn trouwen vriend Gall, naar het meer van Constanz. Weer heeft hij er tusschen Romeinsche puinen zijn kluis gebouwd. Toen Brunehilde haar kleinzoon Thierry II tot koning van Austrasië verheven zag, heeft hij zich voor haar haat beveiligd, door vandaar verder te tijgen naar Bobio in Lombardije. Nu twee en twintig jaar geleden is hij daar gestorven. En

ondertusschen is onze schamele nederzetting hier tot dit klooster aangegroeid, dat we hebben toegewijd aan de eerste martelaars, de Onnoozele Kinderen. Telkens weer vonden nieuwe jonge Ieren den weg hierheen. Ze hebben mij staande gehouden door hun Colombaanschen geloofsijver en kracht."

„O, vader abt, zoo breedvoerig zijt ge begonnen en zoo kortbondig eindigt ge", verwijt Otton hem met een lach. „Laat mij voortgaan: een onverschrokken Apostel zijt ge geworden in de wouden van Germanje."

„Ik had veel achterstallig werk in te halen, ik die te elfder ure kwam. Van de jongeren, die mij waren toevertrouwd, moest ik alles leeren, wat me kon voorbereiden tot het priesterschap. En gelukkig waren er ook de woeste bosschen om mij eenvoud te leeren, den weekeling in zijden gewaden, die door zuilengalerijen en rozentuinen had gewandeld en gerust had op fulpen kussens. Zeg me eens, mijn zoon, of deze kluis eigenlijk niet al te weelderig is voor een armen kloosterbroeder, deze zetel al te gemakkelijk, en met den hengel in het oevergras te zitten, niet al te genoegelijk? Zooals nu mijn tijd te verpraten en me te verlustigen in mijn herinneringen?"

„Prediker van het rijk Gods in de Moezel-

beemden, als Joannes aan den Jordaan . . .", begint Otton mijmerend te antwoorden.

„Met dit verschil, dat Joannes groote scharen tot zich trok," valt de abt hem in de reden, „terwijl ik toevallig word gevonden door een eenzamen wandelaar."

„Die God dankt voor uw lessen in beemd en kluis, vader. Die meer weet en ziet dan te voren, alsof hij waarlijk in zijn ziel iets mag meedragen van het licht dat is in u, drager van het Godsrijk."

Fedolius schudt het hoofd, en zegt, terwijl hij den jongenman diep in de bezielde oogen ziet: „Help ons roepen: Bereid den weg des Heeren. Begrijp het goed, dat de Romeinsche beschaving alleen vernietigd werd, omdat ze een te uitgeputte en vooze bodem was, waar het Christendom niet kon opbloeien in zijn volle kracht en schoonheid. Na de ineenstorting heeft de wereld braak gelegen, de grond nieuw levenssap vergaard. Heel de verwildering strekte tot vernieuwing. En alle teekenen zijn er, dat de tijd van den waren bloei nadert."

„Ik begrijp," overdenkt Otton, „wonderlijk verdiept zich mijn inzicht. Eerst zag ik den enkeling, in wien het Godsrijk voortleeft, toen de meerderen, daarna hun besloten hoven, zooals gij het noemt: hier uw klooster, ginds Luxeuil en Ierland. En nu

weet ik plotseling, dat heel Austrasië kan worden in het groot, wat elk klooster, iedere kerk, zelfs Ierland in het klein is."

„Het hart van het Godsrijk op aarde," vult de abt aan.

„Als Siegbert de groote Christenkoning wordt, dien Kerk en wereld verwachten!" weet Otton bij hel flitsende ingeving, en zijn eigen woorden schijnen hem de geheimzinnige macht te verklaren, die van het kind uitgaat.

„Dat hij het worde — door jou!" Vader Fedolius stoot het uit, ook in een schok van helderziende vervoering.

„Door mij?" schrikt Otton. Maar tegelijk jubelt het in hem: „Dit is dus de beduidenis van al het wonderlijke, dat me opriep, dat me zoo vreemde verwarringen en glanzende vervoeringen liet beleven!"

„Te weinig kan ik doen," klaagt hij, „ik die alles ineens zou willen."

„Dank God voor den tijd tot voorbereiding, dien je is gegeven. Je hebt immers hard genoeg gewerkt dit eerste halfjaar!"

„Kon ik anders in de doodsche stilte van het paleis? Zoolang het leger wegblijft, is het ontvolkt, alsof het alleen bestaat voor de school, voor mijn studie, voor de liedjes die ik nu en dan mag zingen, om onzen kleinen koning te laten dansen en lachen. Verder

heb ik het nog niet gebracht. Maar het kind kent me, en begint van me te houden."

„Het is al héél veel," knikt de abt goedkeurend.

„Juist vandaag zijn er geruchten van zegerierenden weerkeer na Paschen. Ze zeggen dat voorjaar en zomer één reeks van feesten worden."

„Stoor er je niet aan, en ga rustig voort, zooals je begon."

„Stuur me de alleruitstekendste van uw geleerden . . . voor Siegberts school. Alleen kan ik niets," beseft Otton weer ontmoeidigd.

„Maar alles met God," spreekt de abt nadrukkelijk, en Otton moet al de sterkende woorden van Eloy herdenken.

Beiden zijn ze opgestaan en schouwen ze, zonder spreken meer, door het open deurvak den stralend-blauwen lentehemel in.

Eerst nu een der broeders, de pij opgeschort, de melkimmers aan het juk, over het erf naar den koestal gaat, schrikt de abt: „het wordt tijd voor de vespers."

Verward ziet Otton hem aan: „Eén vraag nog, vader . . . Bid voor Siegbert en voor mij."

Fedolius knikt begrijpend. Otton strekt de hand naar de zijne; maar de abt heft de rechter tot den priesterzegen. Otton voelt het als een wijding, en met een eerbiedigen zwij-

genden groet gaat hij heen, kluis en kloosterhof uit, den heuvel op . . .

Heeft God hem, onwaardige, dan door Fedolius zijn geheime raadsbesluiten geopenbaard? Austrasië het Christenrijk, kern en hart van het rijk Gods op aarde? Alles wat hij doorleefde en voelde deze laatste maanden, drong het hem niet tot dit ééne einde-lijke weten?

In de dalkom aan zijn voeten ziet hij de koningsstad oprijzen binnen de oude Romeinsche wallen: de houten St.-Stefanus- en St.-Jansbasilieken; de oudste, steenen St.-Pieterskerk bij het bouwvallige amphitheater, buiten de muren, en naast Arnulfs Apostelenkerk, de luisterrijke „St.-Pieter de meerdere” met koper bedaaft, door Goëric ingewijd bij Siegberts verheffing. De weidsche Romehal, waar de Galliërs eertijds op de breede marmeren tafel de schatting aan den keizer van het Westen moesten uittellen, lijkt er laag en somber bij. Maar boven alles uit, of heel de stad alleen bestaat om dit te steunen en te bewaken, blokt zwaar en donker het keizerlijk paleis, als een onverwinnelijke vesting uit een eeuw van reuzen... „En binnen dien reuzenburcht, ergens in een verscholen kamer, leeft en lacht het kind, dat Austrasië verheffen en heiligen zal naar Gods wil, door mij!”

Overrompeld door zijn eigen gedachte, zoo vermetele en toch zoo onafwendbare overtuiging, rukt hij zich los van den heuvelrand en slaat een kruis, prevelend: „Spreek Heer, uw dienaar luistert.”

Terwijl hij langzaam door de bloeiende struiken den heuvel afdaalt, speurt hij naar den bloei van de hazelaars en de berkestruiken, naar de zwellende bladknoppen aan het sappige glanzige hout; hij ruikt viooltjes en primula's en den geur van den mullen grond. Vogels sjilpen en fladderen tusschen de takken. Bij de eerste wending van het pad ziet hij weer de Moezel. Veel schepen drijven den stroom af, met rood-en-gele, met witte zeilen en bonte wimpels, slap in de windstilte. Stroom-op worden zwaar beladen barken langzaam stadwaarts geboomd.

Zoo wil hij zien naar al het kleine en bijkomstige, om zich zelf te breidelen, hij die liefst met één gebaar Gods oneindigheid zou willen omvatten en neerhalen in zijn hart . . . alleen toch om ze in Siegberts ziel te kunnen overstorten.

Stilstaande zonder het te weten, ziet hij neer op het groene groeisel tusschen de overjaarsche dorre bladers . . .

„Hoe zal Begga hem aanzien, als hij haar, misschien vanavond nog, vertelt over dit nieuwe, dit allerschoonste ideaal? Haar goed-

keuring en aanmoediging zal hem het teeken zijn, dat hij er zich aan mag en moet overgeven . . .

En plotseling met rukken en sprongen zich voorthaastend het bergpad af, de struiken door, voelt hij opnieuw, geen rust meer te zullen vinden vóór het geluksuur, dat zij hem weer laat roepen om voor Siegbert op het palster te spelen.

VII

Zingt Radolfs roem, den sterken held,
Die Samo verdreef en zijn benden !
Al blaften en beten met gram geweld,
De heidensche honden, de Wenden.
Geslagen, zien ze onzen dag niet meer.
Radolfs roem is der Franken eer . . .

Het galmde door de volle, versierde straten en gonsde open vensters en deuren uit. Metz was na maandenlange verlatenheid uit zijn doffen ernst ontwaakt tot een nieuw lied, dat samenklonk met het trappelen en brieschen der strijdrossen van het zegevierend weerkeerend leger, met den lach en de bralende begroetingen der ruiters, den dreunenden stap der honderdschappen, bij het rammelen en rinken der wapens en het rollen der ossenkarren zwaar van oorlogsbuit.

De Pinksterzon vonkte in de speerpunten

en kaatste gouden gensters uit helmen en pantsers der hoog-opgezeten antrustionen. Het straalde alles tot één luister: stad, straten, de glanzende hemel, en daarin wemelden de toeschouwers, wuivend met loovertakken en kransen, en toog de krijgersstoet, of het ál vervluchtigd tot een ijl-lichtend droomgezicht, zijn beduidenis van triomf en feest verloor in de verblinding van een hooger heil.

Maar het lied doorzong het licht, en almaar weerklonk de jubel: „Radolf, Radolf!” en het werd, of die naam de laatste vastheid bleef in den zoneduizel en hij zelf op zijn hoogen, zwarten hengst, de aanvoerder met purperen mantel en goud-gekamden helm, die het flonkerend staatsiezwaard hief als een koningsschepter, de eenige, van wien alle vreugde uitging en die alle vreugde tot zich trok.

Groene eerebogen waren er opgericht op het paleisplein, en op de breede trappen naar het zuilenterras vóór den ingang stonden scholieren in wit opperkleed en levieten uit Colombaans klooster in hun witte pij, geschaard tot het welkom. De knapen in de voorste rij hielden harp, citer en luit, hieven aan de lippen ivoren fluit, ebben pijpen of zilveren klaroen, en opnieuw klonk bij zoemend rinklen en klaar geschal het lied,

stroof na stroof nu, met het refrein dat Metz
en de menigte gretig weergalmden:

„Radolfs roem” ...

Dicht achter hem had Grimoald in den
ruiterdrom gereden, en veel meer dan den
onverwachten nieuwen heldenzang had hij
niet gehoord, nadat ze door de poort van
Scarpone de stad binnentrokken, voor het
eerst geordend in voeglijke groepen; iets
anders nauwelijks gezien dan Radolfs ver-
waten houding. „Die weet zijn tijd nu ge-
komen! Let op!” waarschuwde Grimoald
zich zelf in waaksche achterdocht.

... „der Franken eer.”

Geërgerd moest hij wel naar die witte zan-
gers kijken en zijn spieblik onderscheidde en
herkende meteen den cantor, die vóór de
rijen, met geheven armen en zacht gebaar,
lied en muziek met maatslag begeleidde.
„Wie anders dan weer die Otton! Dat opge-
schroefde lied natuurlijk een uitvindsel van
zijn eigendunk en roemzucht. Om in het
gevele te komen bij den held van den dag
en tegelijk de gunst te winnen van het volk,
nog Germaansch genoeg om verzot te zijn
op heldenroem en refreindeunen.

„Dien Otton moest hij in het oog houden. Zoo een zou aanhang kunnen krijgen en met Radolf samenspannen . . .”

In breede rijen stonden de antrustionen nu, nog te paard, opgesteld vóór het paleis, waarvan de zware donkerheid als die van heel de stad, ijl wegnevelde tot zonneschemer.

Het eerst afgestegen, klom Radolf, prat en plechtig, als gold het een altaarceremonie, de breede marmertreden op, terwijl in de wazige binnendiepte der arkaden, tegen een achtergrond van woelig verschuivende schaduwgedaanten, iets te voorschijn kwam en naderde, als een ster blank lichtend, laag langs den mat-glorenden vloer. Het koninkje!

Straf en scherp boorden Grimoalds oogen door den goudnevel. Den majordomus onderscheidde hij, beschermend achter het kind aan, dat als verbijsterd dralend alléén daar staan bleef, met een kleinen groenen bladerkrans in de handjes. „Het liep dus al op eigen voeten, het koninkje! En ze hadden hem mooi zijn rol geleerd in deze poppenkraam! Nu was het volmaakt: Metz een kinderkamer met zoete spelletjes en onnoozele deunen. Wacht even, Begga, brave Arnolfingen en godzalige Adelgiseel, die hier een halfjaar het vrij bewind hadt! Nu komen er weer eens mannen, jagers, drinkers, nachtbrakers stad

en paleis volstroomen om er zich te nestelen voorloopig. En hij, Grimoald, kan eindelijk aan het werk!"

Voor het eerst hier binnen de stadspoorten kwam de voldoening om zijn terugkeer weer boven, het eenige toch dat hij al deze maanden door had begeerd. Omdat dán eerst zijn leven waarlijk kon beginnen.

Van November tot Maart was hij weezinnig met het leger meegetrokken van kamp naar kamp, door een wildernis van wouden en woeste heiden, hellingen langs en kloven door, steeds dieper Thuringen in. Kluisen van dennestammen en zoden hadden zij, antrustionen, zich laten bouwen in plaats van tenten; bosschen laten omhakken voor hun vuren in dat winterkwartier, de helft van het leger gebruikend om uit steden en kloosters in het achterland voorraad te halen, meel, mede, wijn. Terwijl ze zelf meer jaagden op evers en herten, dan op de hondsche Wenden. Helden? Een onverhoedsche uitval nu en dan met de overige benden, een woeste jolige jacht op de rosse vossen en hazen van Samo, die gluipers, bang voor de waaksche overmacht. Eerst waren ze overal en nergens, maar stilaan hadden ze zich teruggetrokken, steeds dieper de eigen wouden in, naar hun vestingen, in zesdubbele leemen ringmuren, achter schansen van takken en plaggen.

Austrasiës leger had die nesten bestookt, tot Samo de twee ruig-gepelsde gezanten zond om vrede en een verdrag, dat de honden verkregen, maar moesten betalen met wagens vol van hun eigen roofbuit, in onderaardsche schatkamers verborgen.

Dit was Radolfs zege geweest! En twee maanden deden ze sindsdien reeds over den terugkeer. In Keulen, in Coblenz, in Trier had Radolf zich laten vieren als Austrasiës bevrijder, en haalden de antrustionen en honderdmannen aan drinkgelagen en overdaad de winterschade brassend en brallend in. Grimoald was ervan overtuigd, dat geen van die allen zijn ongeduldig uitzien naar Metz was gewaar geworden, evenmin als zijn steenharde onverschilligheid voor alles wat hem niet baten kon tot zijn levensdoel. Geen stap was hij het nader gekomen in al dezen tijd. Alles had enkel gediend voor dien Radolf! Die nu de machthebber was! Op zijn wenk moest hij met de overigen afstijgen, en volgen, terwijl hij zelf reeds de voorhal binnenschreed. Nu schaarden ze zich in een wijden halven ring om hem en den major-domus, die daar tegenover elkaar stonden met het koninkje tusschen hen in, heel het palatium achter hen in de binnendiepte der voorhal. Ongezien onder de anderen, zag Grimoald keurend naar het kind, dat hem

teer en broos leek, al te bleek, al te wijs. Eén oogenblik was zijn woelende wrevel stil in een bevreemding om dit blanke, dit bloesem-fijne, het onnoembare, dat het nietige wezentje omzweefde, schemer of licht?

Maar Adalgiseel sprak met plechtige stem den lof van het onverschrokken Frankenleger, en noemde uit naam van koning Siegbert, zijn aanvoerder hertog van Thuringen.

Toen hij zich na deze korte toespraak over het kind neerboog, het ophief en zijn handjes bestierde om ze den krans te laten leggen om Radolfs helm, ging er een gemurmel van welgevallen door de rijen tusschen de zuilen der voorhal, dat naar buiten aanzwol tot een jubel: „Radolf! Radolf!”

Het duurde. Het begon telkens weer. Erger dan een steenworp of een zweeps slag kwam die naam aanhoudend Grimoalds somber smeulenden wrok ophitsen.

Nu was het maal begonnen, in het oude triclinium met zijn vloer van uitgesleten marmeren en porfieren platen, de beschilderde diep-roode wanden ziltig beslagen, de vier rijen van ranke pilaren, die de zoldering torsten met het verweerd en bladderend verguldsel. De kleurig doorweven voorhangsels aan de lengtezijde der zaal waren opengeschoven, zoodat tusschen de pijlers van

zaal en zuilenterras de koelte aanwoei uit den besloten binnenhof, waar tusschen de onbesnoeide heestergroepen godinnenbeelden scholen, en lanen van uitgeleefde armtierige linden het door onkruid overwoekerde middengazon omgaven met de fontein, die neeruischte in het bemoste ovale marmerbekken.

De antrustionen hadden hun wapenrusting verwisseld voor karmozijnen en purperen tunica's met glinsterend goudborduursel, en zich op de vouwstoelen geschaard met vieren of zessen aan de kleine tafels, die zoo door de zaal stonden gerangschikt, dat de middenruimte openbleef.

Grimoald schoof aan met het drietal Neustrische Galliërs, die van Reuilly af zijn makkers waren, en die hier hun spotlust scherpten, door schampere opmerkingen, gompeld en gegrinnikt over het barbarendom, dat zijn onderdak had gevonden in dit uitgewoonde keizerpaleis. Dan was het te Reuilly een ander leven geweest! Dat tenminste moesten ze tot Dagoberts eer toegeven! Op ligbedden hadden ze aangelegen aan zijn disch, het hoofd met rozen omkranst. Reukschalen dampden ijl hun zoete bedwelling. Lichtvoetige paleisjonkers hadden hen omzwermd met de gouden waschbekkens vol bloemrokig reukwater. De vloer was er bestrooid met jasmijn en rozebladen. Hier rook

het vunzig naar vocht en schimmel, gruwde de verwaarloozing uit alle nissen en stonden de hoeken volgestapeld met tonnen van het bier, waarmee de barbaren straks de zwijnharsten zouden wegspoelen. Hier hing aan zuilen uit een weidscher en edeler verleden, de tegenwoordige barbaarschheid ten toon in hun gekleurde, met ossenhuid benagelde houten schilden, hun oeroshorens en plomp wapentuig. Alleen de goud omrande schedels van overwonnen vijanden hadden ze toch opgeruimd! De Austrasische leuden zelf, met hun afhangelende rosse knevels en vlos ros halflang haar, zaten bijeen, eigengereid en afgezonderd, den wit wollen wijdmouwigen mantel opengeplooid over het strakke leeren wambuis, den skramasax in den gordel, de gestreepte wijde hosen omkruist door de riemen van hun harige vellen schoenen. Geen ander sieraad droegen ze dan de gouden spang, die hun mantelplooiën boven de borst bijeenhield, of het breede kleurige lint van den linker schouder neer, teeken van hun waardigheid in 's konings dienst. Op het verhoog, in de zaaldiepte drie marmertreden op, hadden ze hun harpenaars en pijpers neergezet, grof en ros als zij zelf en als de tafeldienaars, slaven in linnenkleed, die gebakken riviervisschen aanboden op de schalen van agaat, door koningin Brunehilde

indertijd uit Bourgondië meegevoerd in haar schatkisten vol Romeinsche weelde.

Juist had de opperschenker uit de groote aarden kruik den reuzigen, met runen omranden drinkhoren vol wijn gegoten. Adelgiseel, de majordomus, reikte dien Radolf, den nieuwen hertog van Thuringen, tegenover hem aan de tafel het dichtst bij het verhoog.

Was deze plichtpleging door de musicijnen verbeid? Meteen stemden ze op hun snaren en pijpen dien kwellenden deun, aanstonds ernstig overgenomen door de leuden en nabegauwd door de grinnikende antrustionen.

Den fijnen mond in een spotlach vertrokken, zat Grimoald het aan te hooren, met een verachtelijk handgebaar den vischschotel afwijzend, dien een der slaven hem toedroeg. Hij had meegeschimpt met de drie op de lompe, dompe Metzser hofhouding en het barbaarsch Austrasië. Maar in zijn innerlijk gistte alleen de ergernis over den veel geerden Radolf! Nu zou aanstonds die rondgaande drinkhoorn ook hem naderen. Zijn lippen er aanzetten om minne te drinken met dien gelegenheidsheld? De drie aan zijn tafel zaten als uitgelaten knapen te trappen en te klappen met de leuden mee, die zoo op zijn oud-germaansch de maat sloegen bij hun

heldenzang. Natuurlijk zouden ze zonder bedenken dadelijk aan dien beker zwelgen, en eer 't een uur verder was, in den roes van wijn, honingbier en vetten eetwalm, meerumoeren, voluit overgegeven aan de vreugd van het feest. Hij kende ze! Maar voor hem was die tijd voorbij! Het zorgeloos meejolen had hij verleerd, sinds hij altijd verward zat in zijn gedachten. Walg en wrok, dat was het eenige sinds maanden. Hoe kon het anders?

Den dronk Radolf weigeren? 't Zou opzien baren. En vooral voorzichtig moest hij zijn. Maar . . . neen, nooit die dronk op één, dien hij met het uur meer' minachtte, en die hier weg moest, hoe eerder hoe beter.

Vóór het zelf te weten, zonder woord of blik, was hij opgestaan, snakkend naar ruimte en rust, om zijn woelige gedachten te ontwarren, om licht te zien voor zijn eenig levensdoel.

Achter de laatste zuilen ging hij het terras over en de treden af naar het lager gelegen binnenhof.

Tusschen de groenbeslagen, doorkorven oude lindestammen schreed hij, speurend naar een uitgang tot wijder en veiliger eenzaamheid, aldoor bezig over het wat en hoe. Dit was zeker: machteloos zat hij onder een druk, die hem verziekte en van het leven vervreemde. Genezen zou hij eerst, door

zich zelf te kunnen zijn. Geen bijlooper maar een heerscher. Niet één onder de velen, maar de eenige boven allen uit! Dan eerst zou hij leven! Wat wonder, dat hij tot dan zijn armelijke leege dagen als een looden last moest na zich sleepen.

Door de open nisbogen van de zuilengang, die de achterzijde van den hof afsloot, blauwde de verte van heuvels en bosschen, en over de marmeren balustrade heenbui-gend, zag hij vlak onder zich den breeden omgang der walmuren, die den paleisheuvel omgordden, een randtuin overhuifd door het wiegepriëel van verstrengelde rozelaars. Bezijden gaf een zestredige trap er toegang. Dáár voelde hij eerst de verademing alleen te zijn, en hij liet zich neer op de verweerde steenen bank, die hij er ontdekte tegen het knoestige en kronkelige martelhout der roze-laars. Vooroverbuigend, het hoofd in de handen. Tegelijk schrok hij op. Stemmen? Vanwaar? Het lied van Radolfs roem? Zelfs hier . . . Speurend zag Grimoald de ijl overloofde dreef af, meende tegelijk dien helderhoogen meisjeslach te herkennen, en zag wit bewegen aan den hoek. Begga? Maar wie waren er dan bij haar? De snaren tinkelden weer en een mannenstem zong . . . Dat kind had altijd grillige invallen gehad, en vond hier natuurlijk volle gelegenheid om ze vrij

spel te laten . . . Hij zou het haar anders leeren . . . zijn zuster! Grimoald stond reeds voor de treden van het terrasje, opgebouwd op het hoekrondeel der omwalling, en zag daar waarlijk Begga, die met een lichten kreet van verrassing opsprong van de met zijden kussens belegde marmerbank, toen ze hem ook herkende.

Maar met een gebiedenden handwenk weerde hij haar begroeting af. Eén blik had heel de groep overzien. De marmervloer van het terrasje was met anjers en rozen bestrooid, de borstwering behangen met fluweelige tapijten, de vazen op de hoeken fleurig gevuld met neerhangende bloemranken. Op lage schemels in den hoek zaten Aya en Meroflede met de handen in den schoot van hun linnen kleed gevouwen, een glimlach van verheuging over de argeloos-goedige gezichten, eerbied in de oogen. En naast Begga op de bank keek het koninkje. Aan hun voeten op zijn vouwstoeltje zat, met het palster op de knieën, weer en nogeens die gelukzoeker . . . Otton! Achter hem leunde een donkere knaap lenig tegen de balustrade. Grimoald voelde diens blik tintelend van spotlust en leedvermaak, even, als in herkenning en verstandhouding, in den zijnen flitsen.

Had die jongen ook bemerkt hoe Otton ontstelde? Hoe het bloed hem naar het hoofd

vlamde, en zijn hand verlamde op de snaren, die met een schrillen wanklank het lied afbraken.

„Ha zoo!” Met de armen overeengeslagen bleef Grimoald daar staan, uitdagend en grimmig.

„Grimoald . . . .” Begga's groet werd een vragend verwijt. Ze stond bij de bovenste trede licht neergebogen; het waas van haar sluier over het zacht zeegroene overkleed en de blonde vlechten; de handen uitgestrekt, dat de soepele wijde mouwen openvielen.

„We vieren hier het feest op onze wijze”, wilde ze verklaren, in plotsen schrik zich afvragend: „wat misdoo ik, dat hij daar staat en kijkt als een dreigende rechter?”

„Vergeet en vergooit Pepijns dochter vrouweneer en geboorte-adel?” stootte Grimoald haar toe. „Wat moet dat hier?”

„Vrouweneer?” herhaalde Begga verbijs-terd, en toen ze hulpeloos omkeek naar Meroflede en Aya, of zij begrepen, zag ze Otton opspringen, de oogen vlamdend van woede . . . „O,” wist ze opeens, en den arm strekkend, bedwong ze hem met een smee-kenden oogopslag.

„Dit is Siegberts bajulus, die ons het nieuwe lied leert,” wendde ze zich kalm tot Grimoald. „Ik begrijp niet” . . .

„Het voegt mijn zuster niet in verborgen

hoeken samen te komen met een slavenzoon."

„Grimoald"... wilde ze verweren. Maar Otton voorkwam haar. Bleek, zijn toorn beheerschend, stond hij naast haar:

„Jonkvrouw, daar ik hier te veel ben voor iemand, die zeker meer recht heeft op uw bijzijn dan ik, wil me oorlof geven om heen te gaan."

Hij boog diep, en zooals immer in den laatsten tijd, strekte ze hem minnelijk de hand toe, die hij eerbiedig met zijn lippen beroerde.

Grimoald mat hem van het hoofd tot de voeten, toen hij recht en zonder groet of blik de rozendreef inschreed. De donkere knaap volgde Otton schoorvoetend, het gezicht strak, alleen de wenkbrauwen bedenkelijk opgetrokken. „Nu kunnen we tenminste spreken" zette Grimoald, als de strenge wijzere, het strafgericht door. Onwillig staarde Begga over hem heen, de witte gestalte na, zag de woeste haast van die steeds sneller passen. Er was ineens iets verstoord en verbroken, en het scheen haar of er voor haar oogen een nieuw licht opging, waarin ze begon te onderscheiden, wat ze eerst niet wist.

Maar het koninkje was van de bank gekropen, en kwam zich luid schreiend tegen

haar knieën verbergen. „Hij is bang van je,” voegde ze verstoord Grimoald toe, die nu met de armen tegen de borst, hoog en hoonend tegenover haar op het terras stond. In nooit gekenden afkeer vroeg ze zich af: „Is dit dus mijn broer? . . .”

„Laat het kind met de vrouwen weggaan”, gebod hij barsch, „ik wil je onder vier oogen.”

„O neen,” verweerde Begga zich waardig. „Waar Siegbert gaat, volg ik, en hij blijft waar ik ben.”

Grimoalds spotlach stootte hard en hoonend: „Leerde de bajulus je die taal?”

Het kind klemde zich aldoor vaster, drong steeds banger en dieper zijn hoofdje tegen haar aan. Voorovergebogen stond ze, de handen teeder geruststellend op zijn schouder-tjes.

„Grimoald,” zei ze bijna schreiend, „ik had een betere begroeting verwacht na zes maanden.”

„En ik een blijder weerzien, jonkvrouw. Mijn eerste werk zal zijn, vader te verwittigen dat zijn dochter . . . och, misschien te onervaren is, om hier zonder toezicht . . .”

„Dat zul je niet!” riep Begga gegriefd, „van alles wat ik hier doe en laat, durf ik openlijk voor God en de menschen verantwoording te geven.”

„Te onervaren, zeg ik,” suste Grimoald, die zijn vastheid verloor, maar tot zijn zelfvoldoening tegelijk den milder toon vond, die hier nu noodig was. „Zeg op — wat weet jij van het leven? Je meent alle menschen even argeloos en onschuldig als je zelf,” matigde hij zich nog meer, want het was hem door de gedachten geflitst, dat het gelukkig toeval hem onvoorziens zijn eerste werk aanwees: een dwarskijkster als Begga hem in dit paleis zou zijn, hier weg. En dien Otton fnuiken . . .

„Misschien voel ik meer, dan ik weet,” mijmerde Begga, steeds met haar streelende handen het ontruste kind bedwingend. „Ik onderscheid tenminste heel goed en zonder me ooit te bedriegen, wie naar hart of geest mijn verwanten zijn,” overwoog ze om zelf tot klaarheid te komen. De uren met Otton waren van den eersten avond af een goed geluk voor haar geweest in het eenzame koningshuis, ook zijn liederen, die den kleinen stillen Siegbert tot lachen en dansen brachten als een levendig en vroolijk kind. En om palster en lied en den kinderlach heen: hun steeds vertrouwelijker praten. Verwonderd had ze telkens opnieuw ervaren, dat die knaap haar eigen ongevormde gedachten uitsprak en bevestigde, woorden vond voor wat het diepst in haar hart leefde

of ontwaakte. Tot hij dien Paaschmorgen vertelde over zijn droom van het Godsrijk, zóó heel en al het eigene, dat ze verrast vroeg of haar vader ook met hem gesproken had. Het was een wonder herkennen geworden, het geluk van ziel en ziel die elkaar vinden. Alles zonk weg wat hen ooit belemmerd of gescheiden had, in vergetelheid van tijd en plaats bleven ze spreken, een tranenglans in de oogen.

„Hij is immers meer mijn broer dan deze,“ zei ze zich zelve, nu ze dit alles in één oogeblik herdacht.

Maar Grimoald herhaalde bitter haar laatstgesproken woord: „Verwanten? En je bedoelt dien Otton? Zie je dan niet, dat hij een onbetrouwbaar mooi-prater is, een gelukzoeker?“

Weer zag ze hem aan, met den sterken diepen blik, die hem ook zoeven verrast had. „Wat was er in haar gegroeid sinds Reuilly?“ Ze stond met opgeheven hoofd, haar lippen trilden. Maar rustig stelde ze voor: „Laat ons over iets anders spreken,“ en tegelijk vindend: „Moeder zal blij zijn om je behouden weerkomst.“

„Behouden — ja,“ spotte Grimoald. „De gevaren waren anders niet groot! Die Radolf won gemakkelijk genoeg zijn roem en herzogstitel! Zeg me eens,“ hervond hij weer

zijn meerderheid, „wie heeft dien dwazen heldenzang eigenlijk verzonnen?”

„Meeen je het nieuwe lied, dat Otton dichtte?”

„Daar heb je 't al! Kuiperijen, gekruip, geflikflooi, om de gunst van wie een tijdlang bovendrijven. Dat heb je van opkomelingen en fortuinzoekers,” drupte Grimoald zijn venijn.

Schijnbaar onbewogen hoorde Begga hem aan. Ook toen hij voortging, weer tastend naar den broederlijken toon: „Geloof me, wees voorzichtig.” Maar verteederd dacht ze aan Ottons schuwen eerbied, die eerst in de vervoering van het spreken, altijd weer verdween. „Je kent hem niet,” wilde ze zeggen, maar toch hield ze dat in . . . waarom de vreemde nieuwe verteedering, die ze steeds dieper en warmer in zich bewegen voelde, prijsgegeven aan smaad en spot? Onverhoeds kwam haar vraag:

„Hoorde je al, dat koning Dagobert onze kleinen Siegbert met heel zijn gevolg en rijksraad naar Parijs heeft ontboden? Nu hem een tweede zoon geboren is?”

„Sinds wanneer?” schrok Grimoald op, zich herinnerend dat hem reeds te Keulen de dagen bedorven waren, alleen door het gerucht van Neustriës hoop op een eigen troonopvolger.

„Eergisteren kwam hier de tijding.”
„Dat vervloekte ras van Merovingers,” . . .
maar hij zweeg voor Begga's blik, ontsteld
dat hij zich daar bijna had verraden. „En
nu?” hernam hij zoo onverschillig mogelijk.
„Nu willen de Neustriërs, even afgunstig
op de Austrasiërs als deze op hen, om alle
overmacht te voorkomen, de rijksverdeling
en opvolging geregeld en beëdigd tusschen
Dagoberts beide zonen. Binnen veertig nachten
een nieuw Maartveld te Parijs . . .”
„Is er zoo'n haast? Loopt het mis met
Dagobert?”

„Hij schijnt ziekelijk te blijven.”
„Geen nood, zoolang de Merovingers
voortwoekeren als onkruid dat niet vergaat.”
Begga boog zich over het kind, dat onder
het rustiger vlottend praten stil was gewor-
den, maar zich bleef verbergen in de plooiën
van haar overkleed. Ze tilde hem op haar
arm „Onkruid, Grimoald?” vroeg ze met
bijna moederlijken trots.

Als overrompeld blikte Pepijns zoon naar
den kleinen koning, die hem met zijn groote
wijze oogen aanzag of hij hem wilde door-
gronden, en dan eensklaps weer hevig uit-
schreiend zich omwierp tegen Begga's schou-
der.

„Nog nooit zag ik hem voor iemand zó
angstig,” verwonderde Begga zich.

„Dan zal ik plaats laten voor den Merovinger, zooals de slavenzoon voor mij,” viel Grimoald uit, en met het hoofd in den nek stapte hij weg, tot Begga's nieuwe verbijs-tering.

Toen hij bij de treden naar de bogengang kwam, verwenschte hij reeds zijn onbeheerschte drift . . . Nog niet rijp genoeg voor zijn rol? Wat had hem eigenlijk zoo beleedigd, Begga's woord of het angstgeschreeuw van het koninkje? En wat bleef er nu, wat gaf hem die heele opwinding? Nu ja, dát zou hij doorzetten, zijn vader ontrusten over Begga — zij terug bij haar moeder en zusters — en die Otton moest dan maar omkomen aan zijn ongelukkige liefde, de laffeling . . . Een fijn spel met hem tot zijn ondergang? O, dat kreeg hij klaar. Tusschen de zuilen van den omgang, zag hij nog eens om naar Begga's terrasje. Nu waren de dienstvrouwen met het kind bezig en zij stond licht geleund aan de marmeren urn op den muurhoek, het gelaat gericht naar het groene land vóór haar. Het pinksterlicht van de wijden omvloot haar hoofd.

„Ze is mooi”, peinsde Grimoald, en spij-tiger nog: „een trotsche sterke vrouw zal ze worden . . . Maar mij zal ze hier in Metz niet lang meer in den weg loopen!” En dan weer moest hij aan Siegbert denken, met verwon-

dering en onbestemde vragen . . . „Het koninkje?" Terwijl liep hij voort, den eenigen weg dien hij nog wist: terug naar het feest. Hij moest die wonderlijke, diep lichtende, alwetende kinderoogen ontkomen, die hem aldoor nog in dezelfde ontzetting schenen aan te staren . . .

„Alle goden, wat raaskal nu weer? Dacht hij dit werkelijk: een macht tegen de zijne in? Begga en dat kind? onnoembaar, geheimzinnig . . . en tóch? Zóó dat hij er ondanks zichzelf door teruggedreven was hier!"

Hij liet zich bij de drie aan het tafeltje neer, en riep om wijn, en wenkte om den schotel met zwijnsharts, en joelde mee met de anderen in het roezig feestrumoeren.

VIII

„Nee, Meroflede, houd de poppen en rinkelbellen uit de koffers. We zullen ze, met mijn luit, de vogels, de vruchten en bloemen, bij ons in den wagen nemen. Ge weet immers hoe lang en eentonig de reis is voor den kleinen koning".

Met Siegbert aan de hand, stond Begga toe te zien: Aya lag midden tusschen half volgeladen kisten, leeren reiszakken en teenen manden geknield voor den open koffer, en Meroflede reikte haar het reisgoed aan,

kleeren en kleinooden over tafels en banken verspreid. Er waarde een geur van oostersche specerijen en dorre zomerbloemen uit zijde, brokaat, sindaal, samijt en byssus, dat daar glansde en golfde in kostbare tinten, waarover de goudkleur van het borduursel en de edelsteenen glinsterden.

Met een roep van blij herkennen, greep Siegbert de pop uit Merofledes handen; de kleine gouden schelletjes langs het roodfluweelen poppenkleed tinkelden fijntjes, terwijl hij zijn schat met beide armen tegen zich aandrukte.

„Ze is hem meer waard, dan zijn kroon,” lachte Begga, neerkijkend in het wit gevoerde ivoren schrijn naast haar op tafel, waar als tot speelgoed verkleind, de flonkerende tweebandige diadeem lag op den glanzigen koningsmantel.

„Jammer, dat we de verrassing van het weervinden niet tot in den wagen konden bewaren.”

„Maar jonkvrouw”, verwonderde Aya zich, nu nog eens het opzien tegen de reis in Begga's woorden zorgelijk doorschemerde, „de tijd zal onzen koning immers onderweg wel gekort worden. Zijt ge vergeten, hoe de honderdmannen voor hem speelden met hun wapens en schilden? En zeker zal de bajulus ditmaal wel iederen morgen met nieuwe lie-

deren komen, misschien zijn scholieren meenemen met hun speeltuigen."

Het was de eerste maal in deze lange week na hun laatste gestoorde samenzijn, dat de gedachte aan Otton door een andere stem, dan die van haar eigen innerlijk, voor Begga werd opgeroepen.

„Wie zegt, dat heer Otton de reis zal meemaken, Aya?" vroeg ze, verwonderd dat het haar weldeed over hem te praten. Maar als Aya de trouwe teedere oogen met een stillen glimlach van verstandhouding naar haar opsloeg, ontroerde haar een lichte schrik: „Hoe weet ze?" Onmerkbaar, even een weifelende lach om de lippen, schudde ze het hoofd, en boog dan, met een warmen blos, naar den met ijle zilverdraden doorweven sluier, die over een stoelleuning wolkte. Hem in beide handen heffend, begon ze mee te vouwen en te ordenen.

Siegbert was onderwijl met de pop naar zijn gouden parkietenkooi gegaan, het geschenk van den Byzantijnschen gezant. Met haar flonker-groene vogels achter de glimmende spijltjes, stond die op een der banken, midden tusschen de kleine platte korven, opgehoopt met kersen en aardbeien, en de zilveren schalen vol zoetgeurige honingkoeken. Gelokt door zijn streelend stemmetje,

kwamen de parkieten met hun krommen bek naar de belletjes pikken.

Er duurde een zwijgen in de koele zaal, waar de glans der avondzon zacht-rozig, in bevend-rimpelende lichtplassen over den mozaïekvloer waasde, langs de marmeren kolonetten en de zacht bewogen fulpen gordijnen, die den achterwand vormden. Met het suizelen der bladers woei de milde reuk van jasmijn en lindebloei uit den paleistuin door de hooge open nisvenstertjes binnen. Een merel float, ergens ver-weg in een ongezienne groene bloeiende wereld...

En almaar weefde Begga aan haar gemijmer voort, zooals het begonnen was dien middag na Grimoalds komst. Almaar die ver-teederling en het verwonderen:

„Waarom vanaf de blijdschap der eerste ontmoeting dat diepe en steeds dieper welbehagen in Ottons bijzijn? Een ander leven, dat alles licht en schoon liet schijnen, zoodat telkens weer bij hun samenzijn het sombere wintersche koningshuis doorzaligd was geweest van zon en vreugde, en de eenzaamheid daarna doorzongen bleef van zijn stem en van haar verlangen naar zijn weerkomst...”

Nu eerst begon ze al dit argelooze innerlijk gebeuren te zien; ze beleefde het opnieuw en voelde in het herinneren het geluk er van zooveel inniger. En langzaam drongen ook

andere vragen zich op: „Hoe had hij dit alles beleefd? En mijmerde hij thans zooals zij? Wat deed en dacht hij? Waar bleef hij?” Alles kon ze weten, wanneer ze hem weer liet roepen zooals eerst. Maar dan zou ze hem immers opnieuw blootstellen aan den smaad van haar broer! Want ze voelde het: Grimoald bleef haar bespieden, was haar nog tweemaal deze week hier in de zaal komen overvallen, met een gezocht bericht over de naderende reis, over het feest dat voortduurde in paleis en stad, en dat hij redeloos noemde. Kalm had ze hem te woord gestaan, en zooals de eerste maal, grepen de opwinding en de verwarring haar eerst aan na zijn heengaan.

Almaar bleven haar vingers onder dit gemijmer stroken en streelen over zijde en samijt en het borduursel van de kleeren, die Aya telkens stil onder haar handen wegnam. Maar nu onderbraken ze ineens de regelmaat van dat vouwen en inpakken. Luisterend zagen ze elkaar aan. Er naderde een voetstap door de gang. Grimoald? Of zou Otton toch...?

De lijfwacht bij den ingang lichtte het gordijn op, en riep de zaal in: „Heer Ansegis vraagt toegang.” Naar voren tredend, zag Begga de breedgeschouderde stoere gestalte van Arnulfs zoon.

Zij, die tegen beter weten in, toch op

Otton had gehoopt, dezen laatsten avond in Metz! Ze moest haar teleurstelling verbergen, toen ze den onverwachte begroette. Een verontschuldiging prevelde ze voor de wanorde in de zaal, de onvermijdelijke voorbereidingen tot de reis.

„Daarover kom ik u, namens den majordomus, de laatste inlichtingen brengen,“ begon Ansegis moeilijk.

„Van den aanvang af zijn trouwe bode,“ glimlachte Begga, maar ze voelde het gewilde van haar minzaamheid. Ze noodde hem binnen haar cel, „waar tenminste geen koffers en kisten in den weg stonden, al lag de tafel volgehoopt“. Het voorhang viel dicht en hem den zetel wijzend, liet ze zich zelf vluchtig neer op haar spinstoeltje.

Hij zweeg, het hoofd neer, streek met de hand vaag langs de oogen, als zocht hij nog verward een antwoord op haar scherts, een verontschuldiging om zijn herhaalde komst hier, of een verklaring van zijn vreugde er om. Het was voor het eerst dat Begga zijn beschroomdheid opmerkte. Of was het traagheid van gedachten? vroeg ze zich af. Zijn stugge Germaanschheid, die zich niet kon plooiën tot een gesprek met een vrouw? Hoe heel anders dan Ottons eerbiedige schuchterheid, die na het eerste toenaderen altijd weer verdween als morgennevel voor de zon.

„Dus ga ik van u hooren over het uur van vertrek, de samenstelling van den stoet, de richting der reis”, hielp ze hem goelijk.

„Het derde uur na zonsopgang zal de ossenwagen u met den koning voor de paleispoort wachten,” vond Ansegis dan zijn woorden. „De bisschoppen Goëric en Cunibert, de paleisraad en heel het hof volgen hem te paard. Hoofdman Bobbon leidt den stoet als voorrijder met de antrustionen”.

„Een honderdschap vóór en achter, en onze eerste rust in Adouëns jachthuis”, vulde ze hem lachend aan. „Ook verder terug over de wegen, waarlangs we hierheen kwamen . . . Ik voorzie, dat de onstuimige ruiters ons weer juist als toen overlaten aan ons vervelend geschommel . . . En dan blijft u ons weer trouw, heer Ansegis”.

Ze haperde. Er was bij haar woorden een vreemde blijheid komen opleven in Ansegis' oogen, die haar gretig luisterend aanzagen. Ze betrapte zich, nu reeds voor de tweede maal in die weinige oogenblikken, van zijn trouw te gewagen. Het zwijgen, dat zich zoo onverhoeds tusschen hen drong, benauwde haar, zooals eerst zijn verlegenheid het deed. Zenuwachtig tastend greep haar hand, die achteloos op de tafel had gerust, naar een kralensnoer, dat daar tusschen boeken, bloemen, doozen en opgetaste juweelen lag. In

hemelsnaam, kon hij hen beiden dan niet redden uit deze zonderlinge blooheid? Wat ging er gebeuren?

„Jonkvrouw”, vermande hij zich. Maar zoo plechtig nadrukkelijk dat ze schrok. „Ik voel het mijn plicht met u te spreken.” Hij zag haar aan en scheen te wachten op toestemming.

„Wie belet u dat, heer Ansegis?” vroeg ze ongeduldig. En alsof de spottinteling in haar oogen hem plotseling zóó prikkelde, dat hij zich zelf terugvond, begon hij vast en kalm:

„Deze reis zal voor Austrasië en Neustrië van groote beteekenis zijn, wegens het vreedzaam regelen der verdeeling en de bevestiging van beider zelfstandigheid. Maar ook over ons tweeën, over u en mij, over onze toekomst zal ze beslissen”.

„Hoe zoo, heer Ansegis?” ontstelde Begga, in plotse helle aandacht wachtend.

„Welke hechte band uw vader en mijn vader zooveel jaren verbond, ge weet het als ik. Is het niet vanzelfsprekend, dat ze dien band in hun kinderen bestendig en gewijd wenschen te zien? Arnulf en Pepijn bestemden hun oudsten zoon en liefste dochter voor elkaar. Wijselijk hebben ze het ons verzwegen. Eerst toen ik onlangs in een brief aan vader sprak van mijn gevoelen voor u, was

het antwoord in vreugde en zegening deze bekentenis. Hij noemde het de vervulling van zijn innigsten wensch voor ons, voor Pepijn en hem. Maar vóór ik naar de oude zede van ons volk, u bij uw vader met de gouden munt door mijn broer tot mijn bruid laat werven, wil ik u zelf hiertoe oorlof vragen”.

„Nooit!” riep Begga heftig. Haar oogen vlamden. Er doorvoer haar een bewogenheid als ze nimmer had gevoeld, schrik of toorn? Ze wist alleen dat haar leven haar doorschokte en overstortte, en dat ze tóch stil moest blijven. Ze neep de kralen, dat ze haar vingers pijn den.

Verslagen was Ansegis tegen de zetelleuning teruggedeinsd. Het bloed sloeg ook hem naar het hoofd, een waas nevelde voor zijn oogen. „Maar” . . .

„Uw vader en den mijnen, eer ik evenveel als ik Gods heiligen eer,” hervond Begga haar zelfbeheersching. „En ook u eer ik, heer Ansegis. Maar als vrije Frankische behoud ik me het recht voor, zij het dan tegen de Germaansche zede, om zelf te beschikken over mijn eigen hart. En dat laat zich met de gouden munt niet koopen”.

„Ook niet als die munt het zinnebeeld is van heel een leven, dat zich ten volle wil overgeven aan u?” prevelde Ansegis, haar diep aanziende. Er was iets zoo teeder-dee-

moedigs in zijn blik, dat ze ook weer deernis voelde, ondanks haar straffe taal.

„Ik blijf u dankbaar, dat u me van uw voornemens sprak”, trachtte ze te vergoelijken. „Zooveel pijnlijker nog zou het zijn geweest, als ik mijn goed recht tegenover mijn vader had moeten verdedigen.”

„Dit te voorkomen, is dus het eenige wat ik voor u doen mag?” klaagde hij weemoedig. En als ze haar blik vol woelige gedachten van hem afwendde, terwijl de kralen bleven ritselen in haar onrustige hand, waagde hij, nog zachter: „Zeg me tenminste, kom ik te vroeg of te laat?”

Ze zag niet op, uitte het antwoord niet, dat stormde in haar hart... „Otton!” Ze wist het in dit eigen oogenblik: „Was Otton hier, zóó tegenover haar, geen woorden zelfs zouden er noodig zijn... Hun leven één, ook zonderdat ze het wilden of wisten.” Dit nieuwe besef doorduizelde haar als licht en warmte... Hoe zou ze durven opzien? Merkte Ansegis toch den gloed over haar gezicht? Weer sprak hij met die half verstikte stem.

„Ik, die zoo duidelijk den wil Gods voelde in alles wat mij tot u bracht... Maar, het is mijn eigen schuld, ik heb u overrompeld. Vergeef het me. Ik weet het minnespel niet te spelen. Een ruwe reus ben ik, en gij als

een lelie. En hoe zoudt ge het ook kunnen weten, hoe week en teer het hier binnen is voor u. Door u. Dat kan niet weg. Dat blijft eeuwige trouw."

Hortend en smartelijk stootte hij elk woord uit. Het klonk als een reutelend snikken. Begga werd bang. Ze was opgestaan, en stak hem plotseling haar hand toe. „Het doet me leed om uw leed."

Hij raakte haar vingers niet aan, maar stond ook recht in zijn hooggebouwde stoerheid meteen weer haar meerdere. „Het is al véél, dat ge mijn leed begrijpt. En misschien ooit . . . Mijn overtuiging is niet bij den eersten slag dood."

Ze schudde het hoofd met een trillend lachje om de lippen en haar oogen staarden verwazend in het onbestemde.

„Nooit sprak ik zooveel woorden om te winnen wat me geweigerd werd," zei Ansegis dof.

Was het een zelfverwijf of een aanklacht? Even zag ze hem verwonderd aan, terwijl hij neeg en ging met een stil gepreveld: „Vrede zij u."

Nadat het voorhang achter hem weer terugviel in zijn soepele plooiën, stond Begga met de handen tegen het hart gedrukt, te luisteren naar zijn wegstervende voetstappen. Tot ze zuchtte, de wimpers sluitend en met

de vingers over de juweelen tastend naar de kilte en kantigheid der geslepen edelsteenen. Haar mond vertrok pijnlijk, en als ontwakend in een rilling schudde ze het hoofd . . . „Grimoald, Grimoald!“ Want met fel inzicht begreep ze in dit oogenblik, dat zijn bitse aanval gewekt had in haar de noodzaak, de welbewuste vastberadenheid van dit verzet tegen iets, wat ook háár kortgeleden mischien als van zelfsprekend zou zijn voorgekomen: Eer ze wist, dat haar hart, al haar gedachten, heel haar leven riep om Otton! Eer het geluk om hem haar doorzwaamd had, zooals thans opnieuw onweerstaanbaar. Een jubel . . . En toch, bang om het uit te snikken, zocht ze een steun, borg ze zich tegen den steil van het weefgetouw. Haar vingers streelden over het gespannen webbe, en er welden gloeiende tranen uit den nooit gepeilden, allerdiepsten afgrond van haar innerlijk . . . O God, hoe ze hem liefhad! En waarom haar armen leeg? Waarom dat hoofd niet aan haar hart? waarom? waarom? . . . Ze lag op haar knieën en drukte het voorhoofd in het kussen van den zetel. Ze beefde en kreunde, en wist niets meer. Hij haar geluk en haar leven! Zij voor hem! O, opheffen zou ze hem tot eer en grootheid . . . samen één voor het Godsrijk . . .

Nu dit bedenken neerdaalde over den

storm van haar verrukking, werd ze ineens stil. 't Was of van alle zijden gestalten en stemmen zich opdrongen aan haar gedachten. Siegbert. Haar vader. Arnulf. Grimoald. En weer Ansegis. En hoorde ze niet tot hier het roezen en woelen van het feest? Ook dichterbij: Merofledes stem, die voor het koninkje het sluimerliedje neuriede van alle avonden?

Ze zag op. „Hoe kon het reeds duister zijn? Was ze dan weg geweest in een vergetelheid zonder tijd of duur?”

Opgerezen trok ze haar overkleed recht, streek over de verwarde haren. Ze onderscheidde op de tafel alleen nog de donkere gloeiing der turkoozen en emeralden, waarin het laatste licht leek samengevloeid.

„Wat was er omgegaan, dat ze hier stond, voor zich zelve een vreemde? Ansegis? Zeker, hij had met haar gesproken over dat huwelijk. En Otton? Maar dan toch, toch de verwezenlijking en de volheid van de liefde, het levenswonder, waarnaar ze tot onlangs alleen maar het heel vage, altijd onderdrukte verlangen kende . . .”

Radeloos stond ze met de overmacht van haar nieuw leven. Geluk of smart, ze kon het niet onderscheiden. Maar een schrik was haar het bedenken, dat ze morgen hier weg zou zijn! Zonder het minste meer te weten

van Otton. De mogelijkheid te missen van hem weer te zien . . . . „Of zou hij toch meegaan naar Reuilly?“ begon ze twijfelen. En meteen overweldigde haar de eigen forsche wil: „Hij moest en zou mee! Hij wachtte natuurlijk een oproep van haar. Wat sufte en talmde ze nog?“

Haar schemerduistere cel leek haar plots een benauwende gevangenis. Onverhoeds schoof ze het voorhang weg en trad de zaal in. Ze vond er alleen Aya, geduldig wachtend neergezeten op den gesloten koffer, midden tusschen zakken en manden. Over haar handen, rustig in den schoot gevouwen, waarde het schijnsel der twee waslichten bij de reliek van het Heilig Kruis, door Heraclius, den Kruiskeizer, aan Siegbert geschonken. De gouden pixis rustte op een uitstek aan den voet van het groote houten crucifix, dat tegen den wand donkerde.

Met een treurig verwonderen in de oogen, zag Aya haar komen. „Koning Siegbert slaapt“, wees ze naar het gesloten voorhang aan het andere zaaleinde, waarachter Mero-flede nog haar sluimerliedje voortzomde bij zijn bed.

Maar Siegbert en heel de werkelijkheid scheen Begga zoo vreemd en ver als een vergeten droom.

Ze wenkte Aya dichterbij en prevelde:

„Neem onze mantels en kom.” Alleen het nieuwe leven was er, dat haar hief en drong.

Verhuld in de wijde grijze plooien, gleden ze langs de lijfwachten de gang in, de smalle achtertrap af, naar den omgang der paleiswallen.

De eerste sterren glansden aan den opalen hemel en in de laagte achter de borstwering lag het landschap in een dieptonigen schemer, waarin de vormen en lijnen van heuvels en boomgroepen vervloeiden, en alleen de Moezel in haar wijde bochten het laatste van het avondrood had vergaard en blonk als stroomend robijn. Geur van gras en grond, van bloeien en rijpen, van zon-doorwarmd water en bosch, streeelde Begga zoel langs voorhoofd en oogen, en diep ademde ze.

Weggewischt in haar zwijgen, ging Aya naast haar. In een opwelling van dank en verteederling om haar begrijpende en gewillige bescheidenheid, zag Begga neer op dat gebogen hoofd en prevelde vertrouwelijk: „We gaan naar de scola.”

„Het is het goede uur,” stemde Aya in, zonder verwondering. En weer zwegen ze. Zacht als schaduwen kwamen ze langs de treden onder de zuilengang.

Over den paleistuin glansden vernevelende lichtbundels uit het triclinium, en galmden

onbestemd het rumoeren van het maal. Aya gleed vooruit en hield het nispoortje open in den hoek van den voorwand. In de uitgestorven gang, krochtachtig kil en vunzig, verademde Begga.

„Hier moet het zijn”. Ze zagen zijgangen en deuren in diepe nissen, en Aya, zich herinnerend, dat de bajulus vertelde over zijn kelderachtige schoolzaal vlak bij den uitgang naar tuin en wal, liep recht op de voorste toe, draaide het hartvormig handvat van de klink om, en zag naar binnen. Aanstonds wenkte ze Begga haar te volgen.

In de diepte der laaggewelfde zaal pinkte een roodige sterrevlam, en bij haar wazigen schemer onderscheidde ze de tengere witte gestalte van een knaap in de nis van een der hooge venstertjes, open tusschen de slanke marmerkolonetten. Met den rug tegen het eene, de voeten steunend tegen het andere muurkozijn zat hij, de knieën opgetrokken, nog met de fluit aan de lippen. Verwonderd keek hij uit zijn hoogte neer op de schemerverschijningen bij den ingang.

„Heer bajulus?” vroeg Aya, meenend dat haar blik haar bedroog, en daar tóch de gezochte zat, blank tegen de stervende klaarte.

Maar Begga was reeds dichterbij voren getreden en groette herkennend: „Lotar! waar is je meester?”

„Ergens onder de sterren,” wees de knaap met de ivoren fluit naar buiten. „Dien zoudt ge ver moeten zoeken.”

„Wanneer komt hij terug?”

„Wel of niet, laat in den nacht of vroeg in den dag, als de hanen nog of weer kraaien. Kan ik den tijd weten, als de zonnewijzer het niet meer weet?”

„Maar Lotar, je bromt als een ouwe beer.” Begga zocht den vroolijk-gemoedelijken toon, waarmee ze gewoon was hem toe te spreken, elken keer als zijn meester hem meebracht, wanneer hij voor Siegbert kwam spelen en zingen.

„Ik floot zoeven nog als een nachtegaal. Waarom komt u me vragen, wat ik zelf zoo graag wou weten? Ik verveel me nu al een week lang, avond aan avond, en overdag in de school zit ik waarlijk niet alléén te gapen”.

„Je meester zal het te druk hebben met de toebereidselen voor de reis?” vorschte Begga. Ze ontgaf het zich, dat zoo'n kind alles raadde of wist wat er in haar omging.

Lotar klapte met de vingers.

„De reis! Hij laat me fluiten naar de reis. Toebereidselen? Zeker ginds in 't bosch! Want daar kruipt hij weg. Mos kleeft aan zijn mantel, blad en bloesem klist hem in het haar, en zijn sandalen zijn doorweekt van beekwater. Nam hij mij tenminste mee op

zijn wandelingen, als hij me niet gunt Reully weer te zien!" Lotars hooge stem verdofte tot klaaglijk verwijt.

Begga herinnerde zich, hoe Otton haar soms geklaagd had over dien al te sluwen en al te gladden Lotar, wiens ware wezen hij telkens meende te grijpen en hem ook telkens weer ontglipte, en die hem verbijs-terd liet staan door zijn listen en leugens, door zijn radde taal.

„Kun je boodschappen overbrengen?“ zocht ze raad. Ze begon zich onrustig te voelen hier.

„Als ik iets krijg, dat me er aan helpt denken.“

„Kom dan eens omlaag, muuruil of vensternachtegaal, en geef me schrijfgerief.“

„Nooit iets voor niets“, hunkerde hij hebzuchtig. „Wat is schrijfgerief u waard?“

„Straf en slaag van je meester, deugniet,“ kwam Aya verontwaardigd tusschenbeide. Maar Begga, die aldoor gejaagder werd, suste:

„Komaan, weiger geen kleinen dienst.“

„Ik weet een fijn glad wastafeltje en een scherpe rieten stift, ik weet ook inkt, perkament en ganzeveeren“, tergde de kwelgeest uit zijn verhevenheid.

„Geef het was en de stift onmiddellijk“, gebod Begga nu streng, met een kort hand-

gebaar, dat haar mantel deed openvallen.

Het leek te helpen. Behendig liet hij zich van het kozijn neerzakken en wees haar het in hout gevatte wastablet, op den kathedr vlak naast haar.

„Licht me bij”.

Gedwee hief hij het olielampje en zag toe met nieuwsgierig flikkerende oogen, terwijl zij overboog en met bevende hand haastig haar letters in het was grifte.

„Vergezel ons naar Reuilly. We moeten spreken. Begga.”

Even nog staarde ze nadenkend op haar onvast schrift. „Moest er méér staan? Of minder? Bevreemd meende ze heel Ottons ziels-toestand te doorzien — zijn lijden om háár. Haar daad, haar eigen oproep alleen, zou hem immers alles zeggen.” Ze zag op, recht in Lotars slimme oogen.

„Blijf je wakker, tot je meester komt?”

„Ik zou niet graag.”

„Maar ik moet zeker zijn, dat hij dit zal vinden en lezen vóór hij zich te slapen legt.”

„Wacht u dan zelf.”

Gehinderd en tegelijk beschaamd, wendde ze het hoofd af voor dien sluwen spot. „Had ze haar eerste geheim, het wonderlijkste geluk van haar leven, meteen overgeleverd aan ontwijding? O zeker, ze moest Otton waarschuwen voor dien knaap . . .”

Maar Lotar boog zich snel tot haar over en fluisterde: „Voor middernacht zal hij het hebben, mits ge me uw armband tot bodeloon geeft.”

„Deugniet!” stiet nu ook Begga hem toe. Er kwam een aandrift in haar, om het was-tablet op den grond in stukken te gooien, dien verdorven knaap voor de voeten. „Maar hoe? Bij den eersten tegenslag prijsgeven, wat ze zoeven zoo opgetogen en overtuigd als haar levensgeluk zag? Haar onontkoombare bestemming, waarvoor ze zeker wel méér zou moeten verduren dan Lotars onbeschaamdheid! En ze moet, moet Otton weerzien, hem spreken, hem raad vragen . . . Hoe zou ze heel den zomer in onzekerheid kunnen blijven? En Grimoalds beschuldiging weerstaan bij haar vader. „Ik heb Otton lief,” zal ze zeggen, en daarmee alles en allen overwinnen. Grimoald. Ansegis. Haar vaders weerstand zelfs als het moet, Arnulfs aandrang ter wille van zijn zoon. Maar dan moet ze sterk zijn door den steun van Ottos wederliefde, door de kracht van hun geluk...”

Driftig heeft ze den met smaragden bezetten goudband van haar arm losgehaakt, en terwijl ze hem Lotar in de grissende handen wierp, voegde ze hem schrill toe:

„Volbreng je de taak naar behooren, dan krijg je later den anderen ook.”

„We komen! We gaan mee morgen!” riep Lotar met een sprong om en om draaiend, de hand met den veroverden schat in de lucht wuivend.

Aya had het lampje van de kathedr genomen en hield het omhoog, tot Begga bij den uitgang was. Dan voegde ze zich naast haar. Ze durfden elkaar niet aanzien.

Met neergebogen hoofd gleden ze langs den wand der zuilengang, nog schuwer dan ze kwamen. Eerst op den wal, onder de overhuiving der rozendreef, waagde Begga te zien naar de verdoken schaduw naast haar. „Deed ik verkeerd, Aya?”

Sprakeloos haalde Aya de schouders op.

„Was het beter, als ik Otton nooit gekend had?”

„Liefde is evenveel pijn als geluk,” mijmerde Aya voor zich heen.

„Maar ik had Lotar dien armband niet moeten geven, zeker hem dien anderen niet moeten beloven . . . . Hoe kon ik het toch doen?” Het leek Begga alsof de stille schim aan haar zijde haar eigen ontrust geweten was.

„Zeker werd hij alweer wat verder geholpen om een schelm te worden,” moest Aya wel zeggen.

„Als Otton nu mijn boodschap maar

krijgt... ik zal daarna alles wel goed maken, alles, alles, Aya."

„Laat ons hier even rusten," stelde Aya voor, die Begga's koortsige opgewondenheid gewaar werd. Zacht leidde ze haar het hoekterrasje op, haar lievelingsplekje met Siegbert.

„Hier begon ik te weten," bekende Begga. „Door Grimoald!" Met afkeer schudde ze de gedachte aan haar broer van zich af. Ruimte verlangde ze, stilte, de eindeloosheid van den sterrennacht. Om ver uit te zien, gingen ze recht op de borstwering aan. Toen Aya reeds lang schuin op het muurtje zat, ook zij droomig uitstarend, stond Begga daar nog, roerloos de handen steunend op den steenen rand. De nacht met zijn zaden en trossen van eeuwige sterren was zoo overweldigend groot, — haar hart werd wijder en wijder, zoo machtig doorgolfd door de oneindigheid, dat het haar was of zijn broze wanden zouden breken. „Wat ging er met haar om? Werd ze nieuw geboren tot een leven, waartoe haar ziels- en lichaamskracht nog niet volgroeid was? Kon dit geluk zijn, wat zoo'n pijn deed?" Tot ze met een diepen snik het gelaat tegen Aya's schouder verborg... „Hij zal komen."

„En als hij niet komt?" vroeg Aya, angstig door deze vervoering boven mate.

„Dan kan ik niet verder leven.”
„Is er dan ineens niets meer buiten dien ééne?” waarschuwde Aya bedrukt.
„Is liefde dan zóó?” klaagde Begga's vraag ten antwoord.

IX

Toen Otton zich door struiken en dorens omhoog had geheschen langs de steilte van den Moezelheuvel en hij eindelijk op den hoogen rand weer vasten grond onder de voeten voelde, stond hij daar ademloos, met starren blik, te wachten tot het bonzen van zijn hart en slapen weer zou bedaren.

Terwijl hij langzaam de rust voelde luwen door zijn leden, ontwaarde hij eerst de bloeiende kamperfoelie, die neerhivend over vlieren en hazelaars, den boschkant versperde. Reeds grepen zijn handen naar de bleekgouden bloemtrossen, als ijle sterrenkronen opstekend tusschen de sappig-groene bladers. Voortschuifelend langs den bergrand hield hij den kruivigen bos van het geurig bloeisel aan het hart gedrukt. Telkens moest hij met zijn vrije rechterhand tasten naar een steun in de heestertakken en bij elken stap zoeken, waar den voet te planten, want op zij, door den ruigen wirwar van het hellinggroeisel, bleef de diepte gruwen.

Maar verrast hield hij opeenmaal in, toen

vóór hem onverwacht ruimte en verte weer openweken. Hij was gekomen op den beëindenden uitstek van dezen heuvelrug, die in het groene land vooruitsprong als een reuzig rondeel. Uit de belemmering van struiken en engte bevrijd, zag hij rond naar alle zijden. Wijd lag het zomersch dal met graslanden en boomgroepen, één welige bedding voor de rivier, die nu was teruggestroomd binnen nauwer bochten, mee-rondend met de rij der lagere heuvels aan den overoever. Achter hun duisterigen wal leek zooeven de zon neergedoken. Haar nagloed waarde als een ijle rozigheid over het insluitmerend landschap. Alleen uit het rivierwater straalde nog de loutere dag. Tusschen beemden en boomen, overal eender, herkende Otton bocht en kreek, waar hij in het voorjaar den abt had gevonden. Het stelde hem teleur, tóch niet zoo ver tusschen de heuvels te zijn doorgedrongen, als hij meende. Nog zag hij de torens van Metz schemeren, als waakten ze daar waarschuwend aan den dalingang. Wars er zich van afwendend, liet hij zich neer op den harden bergbult, waar tijm en de schriële bloempjes van de rolklaver tusschen het gladde heigras prikkelden.

Nauwelijks zat hij daar, doelloos en weer geheel overgelaten aan zich zelf, of de gedachten, die hij uur na uur ontloopen was

in de worsteling tegen de moedwillig gezochte hindernissen, kwamen op hem losstormen uit alle verten en diepten van vallei, boschheuveld en avondhemel. Het sloeg in hem, onverhoeds, als een golf van welige warmte, en vóór hij het wist of wilde, had hij zich omgewenteld en het overgloeide gezicht kreunend gedrukt in zijn bloemen.

„Begga,” zuchtte hij uit, en opnieuw beleefde hij heel dat laatste met haar, zinnend over elk woord en iederen stemklank, over haar gebaar en bewegen, en de milde uitstraling van haar oogen. Alles in hem werd tot gissing en gretige beaming: „Ze voelt immers voor mij, zooals ik voor haar!” En hunkerend naar de volle overtuiging, riep hij ook al het eerdere op, daden en gezegden, de geluksstemming van elk weerzien en samenzijn, het aaneenschakelend tot een verhaal van teere wonderheid.

Alaan stoutmoediger, verzwierf zijn gemijmer in nieuwe onderstellingen: „Is het niet duidelijk, dat wij tweeën voor elkaar zijn geboren? Liefde voor elkaar is ons gegeven als genade . . . Waarom weerstreven?”

En zijn ontruste verbeelding vond weer als eenige uitkomst: „Stil samen heengaan, ver weg van alle bijkomstigheden, geheel overgegeven de een aan den ander en ons geluk . . . Grimoald zou komen voor den der-

den keer. Maar wat nood? Verslagen te worden in de zaligheid van hun eerste omhelzing, die nooit zou eindigen, sterven hart aan hart . . .”

Daar hief Otton zich opgeschrikt van den grond. „Toch weer?” Als doodzonde had hij zich verboden, ook maar één gedachte te laten verdolen naar Begga of naar iets van hen samen.

Onder de lesuren in de scola gelukte het hem wel, star zijn aandacht te richten op de letters van zijn boek of op de stemmen der leerlingen. Daarna echter bleef het een aanhoudende tweestrijd, de avonden en de nachten door . . . Zoo was het begonnen na Grimoads overval, den dag van Radolfs inkomst. Toen het feest ruischte door het sombere paleis, en zij tweeën met Siegbert, met de dienstvrouwen en Lotar, op het terrasje zaten, zorgeloos en opgetogen, ziel en zinnen vol zon en zomer. Hevig en ontstellend duurde van toen de innerlijke opstand voort. Telkens weer het bezwijken in overgave aan de zoete bekoring, en telkens ook weer zijn verwoed verzet er tegen, in fel inzicht, dat het hem innerlijk ontkrachtte. Maar het vermoeden van Begga's wederliefde, dat zich voortdurend aan hem opdrong, almaar door zijn herinnering bevestigd, verzwakte te gauw elken weerstand.

Tot er opnieuw niets van leven of omgeving overbleef, dan alleen Begga. Dan strekten zijn armen zich uit in leege omhelzing, of smoorden zijn lippen hun kussen in bloemen. Als zoeven . . . Terwijl door alle wisselende woelingen heen, bij overgave of verzet, iets in hem bleef toezien, dat angstig leek te wachten. Iets, dat alles nog verhevigde, omdat het hem aanklaagde tegen zich zelf.

Maar goed: alleen aan Grimoald wilde hij van nu af denken. Het eenige dat hem mischien zou helpen om iets van zijn kracht terug te vinden. Grimoald, die niet gissen kon, hoe hij onbedoeld zijn leven richtte, alsof God hem daarvoor gebruikte als Zijn werktuig. Want dit was zeker: Grimoalds uitval tegen hem in Dagoberts zaal te Reuilly was de eerste oorzaak, dat hij hier te Metz terecht kwam. Dat hij hier dit halfjaar van zelfbedrog had doorleefd, den waan, dat hij sterk en vrij leefde voor zijn plicht en doel: Siegbert en het Godsrijk . . .

Grimoalds onverhoedsche tweede aanranding, een week geleden, had hem wakker geschud uit die begoocheling. Moest hij er hem niet dankbaar voor zijn? Het ware was nu begonnen: dit alles wat hem bedrong en doorstormde! Heimelijk was dit in hem voortgegroeid, tot het hem nu te machtig bleek. Wat in Reuilly zoo schuchter-teer ontkiemde

als een zoet gemijmer in dwepend staren naar het onbereikbare, was — waarom het zich verhelen? — tot een hartstocht geworden, zóó woest, dat het hem dreigde te overweldigen.

En dan? willens of onwillens zich overgeven? Begga tot zich trekken? Hield ze waarlijk ook van hem, dan zou dit immers vanzelf gaan . . .

„Alsof je dat zou kunnen, zonder levenslange twijfel en wroeging!”

Vast en duidelijk hoorde hij in zich die uitgesproken tegenwerping. De stem van het onnoembare, dat toezag en wachtte. In het eigen oogenblik betrapte hij zich, de diepte aan zijn voeten te peilen, en voelde hij den drang om zich met het hoofd voorover en de armen open, neer te storten, den afgrond in . . . „Alles vergeten, alles uit . . .”

„Alsof je dat zou durven!” hoorde weer de stem in zijn innerlijk.

Terugdeinzend sloeg hij een kruis. Tegelijk schichtte hem Eloy's gezegde door de herinnering: „Als je begint met je zelf te vormen tot een man Gods.”

Zijn tanden knarsten opeen, terwijl hij door de struiken terugdrong en de takken hem in het gezicht striemden en schraamden. „Hij? Voor God noch menschen had hij kracht, voor genade noch genot, voor hemel noch

aarde, niet tot het leven en niet tot den dood! . . . Zou het de doem worden voor zijn nietswaardigheid, eeuwig te staren in den duisteren chaos van dit innerlijk van hem, en nooit te kunnen?"

Reeds stond hij een poos buiten het kreupeelhout, eer hij gewaar werd, hier door een breed korenveld te worden tegengehouden. Achter die zee van zacht golvend graan, rijpend en ritselend, zag hij tegelijkertijd hagen, hutten, kerkdak en kruis van Colombaans klooster.

Verbijsterd bleef hij er naar uitschouwen. Had een wonder het voor hem opgeroepen, juist in het oogenblik, dat hij zichzelf bij de eeuwig verlorenen verwees?

Hier vlakbij zat zijn oude vriend Fedolius dus rustig en gelukkig in zijn Evangelieboek te lezen . . . of misschien te bladen in de Penitentie om een straf te zoeken voor een der broeders, die zich door praten of opzien aan den kloosterregel had vergrepen. Want heel dat andere bestaan van zelftucht en strengheid, van werken en bidden duurde daar onverstoord . . . En het wenkte hem als met een stillen, alles begrijpenden en vergevensgezinden blik! Wat ging er uit van die groep schamele hutten met haar plaggendaken? Een noodzaak werd het hem, een weg daarheen te zoeken, achter het korenveld om, een

greppel over, een haag en een wei door. Verwonderd was hij zoo, onverwacht en overtuigd dat doel te weten. Maar eensklaps bezon hij: „Het is alleen omdat ik biechten moet!”

En hij begon reeds woorden te zoeken om aanstonds alles uit te zeggen, heel zijn zielsellende maar, zoo hij afzonderlijk zijn zonden niet kon onderscheiden.

Begon de rust van Colombaans besloten hof hem reeds te doordringen? Hij glimlachte droevig voor zich heen, toen hij bedacht, deze week lang in zijn vertwijfeling almaar in wijde kringen om dit klooster te hebben rondgedoold, zonder er ook maar een oogeblik aan te denken.

Toen hij eindelijk aan Fedolius' kluisdeur had aangeklopt, stond hij met het voorhoofd tegen de planken te wachten op het „binnen”. Neerblikkend op zijn hand die den klopper bleef vasthouden, werd hij gewaar hoe mager en dor ze was geworden, en nu eerst voelde hij, dat deze acht dagen hem ziek en oud hadden gemaakt, zijn hoofd en hart zoo zwaar en moe. Die afmatting doorzank hem nog loomer, nu hij achter het planken deurtje stemmen hoorde, een mompelend bidden. Vader Fedolius was dus niet alleen! Zijn hoop dan vergeefs! Want eindelijk kende hij zich zelf genoeg, om te weten, dat

twijfel en nieuwe verwarringen hem zouden tegenhouden van die voorgenomen biecht, zoo hij ze niet onmiddellijk spreken kon.

Ontmoedigd wilde hij maar weer weggaan, terug de bosschen en zijn wanhoop in, als hij opschrikte. De deur werd geopend, en daar stond vader Fedolius zelf op den drempel, de mouwen hoog omgeslagen, en de opgeschorte pij omgord met een linnen dwale. „Wie klopt hier, en hoort niet als er geroepen wordt: „kom binnen”?”

„Ik vreesde te storen.”

„Otton nog wel! Weet ge dan niet, dat mijn deur als mijn hart, altijd voor je openstaan? Ook al vindt ge hier een paar vermoeide reizigers onder mijn dak . . . Kom in! En deel onze vreugde over den weerkeer van onze broeders Oswald en Wilfred.”

De abt wees hem op de twee witte monniken, nog jonge mannen, maar verweerd en uitgemergeld, de armen voor de borst gekruist, zwijgend en ernstig tegen den linkerwand, op den boomstam, die hier tot bank diende.

„Zet u naast hen neer,” noodde de abt hem. Maar schuw teruggetrokken tegen het beschoot, bleef Otton bij den ingang staan.

Door het hooge ronde venstertje in den achterwand, viel het teere purper van den kwijnenden dag over Fedolius' hoofd, terwijl

hij zich neerboog op de plek, waar hij zoo-even leek opgestaan. Hij knielde bij het aarden waschbekken voor Oswalds voeten, nam met moederlijk mild gebaar den rechtervoet in zijn schoot en droogde hem in het koele linnen.

Het somber-streng donkere gelaat neergewend, liet de witte monnik hem doen, terwijl hij zijn gezelschap Wilfred, den grootere, met den getaanden beenigen kop en de grove, goedige trekken, in wisselgebed antwoordde op de eentonig gemompelde woordenreeksen, die Otton niet kon verstaan.

Door tranen zag hij neer op het drielal, want in dit deemoedig doen van den grijsaard en in het geduldig toelaten der twee jongemannen, was iets zoo innig-menschelijks en een tegelijk zoo verheven overgave aan de heilige stilte, die de kluis vervulde en die hij van kind-af zoo alleen gekend had in de kerken, als de tegenwoordigheid Gods.

„Ik behoor hier niet,“ pijnde het in Ottons hart. Hij moest denken aan de woorden uit Matheus' evangelie: „Vriend, hoe zijt ge hier binnengekomen zonder bruiloftskleed?“ en hoorde opnieuw zijn eeuwigen doem, in dat vervolg: „Werpt hem in de uiterste duisternissen, daar geweest is en geknars der tanden. Want velen zijn geroepen en weinigen uitverkoren . . .“ Verstart stond hij als

in een kwaden droom en het koud zweet besloeg zijn voorhoofd. „Geroepen en niet uitverkoren.”

De gedachte mokerde zich vast in hem, dat zijn hart en zijn hoofd als versteenden tot dit ééne. Niet meer verroeren kon hij, niet meer ademen.

De gedaanten vóór hem schemerden weg in een onwezenlijken nevel. De stemmen schenen van heel ver tot hem door te klinken. Hij luisterde. Was het waar, dat het bidden hem telkens omruischte, met dat aanhoudend weerkerend woord: „liefde”? . . . Zijn aandacht spande zich tot luisteren, en begon te onderscheiden: „Deze drie mogen in u blijven: het geloof, de hoop en de liefde. Maar het grootste van deze drie is de liefde.”

Als een weergalm schreide het in zijn hart: „Deze drie, ik heb ze verloren. Tot twijfel is mijn geloof geworden, hoop tot wanhoop, liefde tot begeerlijkheid . . .”

Toen zag hij, dat Fedolius hem opnieuw wenkte tot neerzitten. En ineens begrijpend, dat de oude abt ook hem thans de voeten wilde wasschen, week hij ontdaan achteruit, krachtig het hoofd schuddend: „O, neen!”

Steeds op de knieën had vader Fedolius zich echter nog dieper neergebogen en gespte Otton de schoenriemen los.

Mandatum novum da vobis, her-

vatten de twee monniken de antiphon der voetwassching. Ze waren thans opgerezen van den boomstam en hadden zich terzijde tegen den wand teruggetrokken. Weer moest Otton luisteren, en hij verstond:

„Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkan-der liefhebt, zooals Ik u heb liefgehad, zegt de Heer.”

Ontroerd zag hij neer op den aan zijn voeten gebogen ouderling, die, in diepsten eenvoud, ook aan hem zijn liefdewerk wilde vervullen.

„Al riep ik: „een zondaar ben ik, een uitgeworpene”, met nog inniger overgave immers zou hij die zinnebeeldige handeling aan mij voltrekken”, bedacht Otton. En hij durfde niet langer wijken en weigeren. Maar durfde evenmin zich neerlaten op den stam.

Fedolius, die zijn tweestrijd scheen te door- zien, prevelde geruststellend: „Als Jezus de voeten van zijn jongeren waschte, waarom ik dan de uwe niet? Een dienaar is niet grooter dan zijn Heer. Wel deedt ge me bij uw „neen”, Petrus’ weigering gedenken: „Nooit in eeuwigheid.” Maar laat ons ook denken aan Jezus’ antwoord: „Wanneer ik u niet wasch, hebt ge geen deel met mij” . . . „In Jezus’ naam”, overreedde hij hem.

„Heer, niet alleen mijn voeten maar ook mijn handen en mijn hoofd,” vervolgde Otton

de Evangeliewoorden, en rouwmoedig zich neerlatend, voegde hij er met verstikte stem aan toe: „Ik, die hier gekomen ben, om weer deel te hebben met Hem”. Met een pijn van verlangen dacht hij aan de voorgenomen belijdenis.

Weldoende voelde hij het water over zijn schrijnende voeten, en terwijl vader Fedolius behoedzaam de wonden uitwiesch en in het linnen bettend streefde, hoorde hij de beiden naast hem, het slot der wisselbeden prevelen:

„Waar liefde en genegenheid is, daar is God. Laat ons dan, o Christus onze God, met de zaligen in heerlijkheid uw aanschijn aanschouwen; laat ons smaken die onmetelijke en echte vreugde, door alle eeuwen zonder einde. Amen.”

Otton luisterde met gesloten wimpers. 't Was hem of er een zacht licht voor hem openglansde en een stille teere blik hem aanzag, rein en open als kinderoogen. Siegberts oogen? Met de weerspiegeling er in van Gods aanschijn? Nog nooit had hij dien wonderen diepen glans van Siegberts kinderoogen zoo gevoeld en verstaan, als hier, vèr van hem weg, en in een oogenblik, dat hij in het minst niet aan hem dacht. Wat ging er om?

Hij zag op, daar vader Fedolius zich ophief, en tegelijk voelde hij het zwijgend vor-

schen van den grijsaard hem doorgronden:
„Waarom wonde voeten? Waarom uitputting
en ellendigheid? Waar zijn moed en bezieling
heen? Waar bleef de vervoering om die roe-
ping, ons in hetzelfde oogenblik geopen-
baard: „Siegbert vormen tot den Christen-
koning”?

Beschaamd kromp Otton weg, schuwer nog
dan eerst, en tegelijk wist hij toch, als door
ingeving van den Geest: „Alleen in de liefde
waarvan ze bidden, zou ik die roeping kun-
nen vervullen”.

Fedolius had zijn vragen niet uitgesproken,
geen woord voor hem. Vaderlijk wendde hij
zich tot de beide broeders.

„Alzoo zijt ge weergekomen, om u door
rust opnieuw uit te rusten tot de levenstaak”.

Bedaard en waardig tot toehooren bereid,
geheel nu de abt en hun meerdere, had hij
zich neergelaten in zijn zetel, en noodde de
twee tot neerzitten op de schraagbankjes aan
de tafel. Het evangelarium en het boeteboek
lagen tusschen hen in.

„Weergekomen zijn we, om u en onze
broeders de bevinding mee te deelen van
onzen zwerftocht onder de heidenen en onze
gesprekken met de priesters en bisschoppen
in de steden, die we op onze terugreis be-
zochten,” leidde broeder Oswald bijna plecht-
tig het reisverslag in.

Maar Wilfred, levendiger en kortbondiger, vulde hem meteen aan:

„Het een zoowel als het ander, vader, heeft onze meening versterkt, dat er nooit genoeg gearbeid kan worden voor Christus, en gebeden voor de vestiging van Zijn rijk op aarde”.

„Ik weet het”, zuchtte Fedolius „de velden, wit voor den oogst, zijn tot wildernissen geworden”.

„Omdat er arbeiders te weinig zijn”.

„En omdat de Booze zijn spel drijft tegen het werk van die enkelen”, nam Wilfred weer het woord. „De poorten der hel bestoken het rijk Gods, — dat blijkt in het groote en in het kleine. Telkens weer stort alles ineen wat werd opgebouwd. De booze geesten hebben den naam en de gestalte der afgoden aangenomen en zijn niet alleen in Austrasiës wouden onuitroeibaar. Christelijk Gallië heeft voor zes jaar God gedankt, toen Dagobert de Friezen en Saksers had teruggedreven achter den Rijn, en er het veroverde Wiltenburg versterkte tot een grensvesting voor Gods rijk en het zijne. Zijn bedoeling was, om het eene rijk door het andere uit te breiden over de Noorderlanden. Maar we weten, helaas, dat Dagobert zijn vestingenvoor-God vergat en dat het zwaard is neergezonken uit zijn verslapte hand... Slechts

puinen hebben we gevonden van burcht en kerk, die de hoop der Gallische Christenen waren. En we ondervonden het: harder dan steen zijn de harten van de Noordsche barbaren voor Gods woord. Ze beschouwen de Christenen als hun gevaarlijkste vijanden. Niet met onverwinbaren weerstand, maar met verdelging dreigen ze. Want sterk zijn ze als geen ander volk. Strijd is hun leven, hun Wodan een krijgsgod, en hun droom en levensloon het Walhalla, waar ze allen als helden met hun helden zullen samen zijn. Enkel met een zegevierend koningszwaard, een alles-beheerschenden koningsscepter zou het Kruis hun gebracht kunnen worden. En het moet. Noodig en tijdig! Want de macht van die noorderlingen groeit. Wat hier in Gallië zoo langzaam en moeilijk voor Christus weer opbloeide na de eerste verwoesting, ze zullen het met hun horden komen vertrappen, als we hen zelf niet voor Christus winnen!"

„Altijd weer die eenige noodzaak: het verbond van krijgsman en prediker, van koning en paus", overdacht de abt.

„Dat Gallië zich hoede voor de Friezen!" ging Oswald onheilspellend voort. „Reeds nestelden ze zich tot aan de Scheldeoevers. In het noorden vereenigen ze zich met de Saksers. Ten Zuiden der groote rivieren vin-

den ze nog woester strijdgenooten in de wouden van Taxandria en langs de zee kust. Amandus doolt daar rond met Evangelie en Kruis, wreeder vervolgd en mishandeld dan wij bij den Rijn. Wat vermogen de Merovingische koninkrijken in hun innerlijke verdeeldheid, in hun eigen verwildering, niet langer barbaarsch en toch niet Christelijk, willoos en laf, daar ze de bezieling voor Christus niet kennen? . . ."

„Zond God den ééne, den groote, die ze hun instort,” verzuchtte Wilfred.

„Den Christenkoning!” vulde Fedolius aan, en zijn blik zocht Otton „den ééne, den groote, den alles-beheerschende en allen-bezielende . . . God zal hem immers zenden, als de tijd gekomen is, broeders. Misschien leeft hij reeds onder ons, een uitverkoren kind!”

„Mocht het waar zijn, dat onder ons de koning opgroeit, die het Frankrijk zal maken tot den onwankelbaren burcht Gods, waartegen de opdringende machten der duisternis zich te pletter loopen. Want het zijn niet alleen de Noordsche barbaren, die het Christendom bedreigen. Van bisschop Cunibert hoorden we te Keulen kwade mare. Keizer Heraclius, — we weten hoe hij het H. Kruis dat hij aan de Perzen verloor, terugwon in hetzelfde jaar, dat Dagobert de Chris-

tenkerk bij Frieslands grens bouwde, — hij, de Kruiskeizer, heeft thans te strijden tegen een veel machtiger vijand dan de Perzen. En het H. Kruis wordt bedreigd, niet door heidenen die het schuwen, er het in gouden schrijn bewaarden, bang voor de geheime macht van der Christenen heilig palladium. Er is in het Oosten eert man opgestaan, Mohammed, die zich Gods profeet noemde, en een geloof predikte aan den éénen God, maar Christus' godheid loochende, Zijn leer en Zijn Kerk. Tallooze volgelingen vond hij reeds bij zijn leven. Voor den Bijbel gaf hij hun den Koran, voor het Kruis de halve Maan, en tot hoofdplicht: den heiligen oorlog. Heel de wereld moeten ze veroveren „voor Allah en zijn profeet Mohammed". En ze strijden met de odsverachting, want hun Koran leert: „Het is beter den heiligen krijg te voeren, dan zeventig jaar thuis te bidden. Wie in den heiligen oorlog valt, diens zonden zijn hem kwijtgescholden; op den oordeelsdag zullen zijn wonden glanzen als vermiljoen en geuren als muskus; en voor de afgehouden ledematen zullen hem de vleugelen van engelen en cherubijnen aangroeien . . . . ." Mohammeds opvolger, Omar, heerscht als opperpriester en koning reeds over alle nakomelingen van Ismaël. En ze dringen op, door Perzië, Egypte, Syrië, door

de bezittingen van Byzantium. Jeruzalem willen ze veroveren, het H. Kruis vernietigen... Hoe zal Heraclius hun weerstand kunnen bieden? Het is met zijn rijk gesteld als met dat van Dagobert. Ginds hebben de ketterijen gedaan, wat hier het voortwoekerend heidendom doet: de innerlijke kracht is verwormd...

„'t Is ginds en hier het ééne werk van den Booze, den wegbereider van alle bederf,” mompelde Fedolius, als Oswald na zijn vergelijking donker-zoekend bleef zwijgen.

Maar Wilfred nam zijn woorden over: „Met Heraclius' Jeruzalem zal het vergaan, als met Dagoberts Wilt-nburg. Met Byzantium als met Gallië. Ginds de Mohammedanen, hier de heidenen, het zijn twee woeste zeeën, die tegen elkaar opwringen om ineente vloeien tot een nieuwen zondvloed. Ze willen het Christendom verzwelgen en gewisschen van de aarde. Wee, de wakers en dragers van het Godsrijk!”...

Een verstomming drong zich tusschen de drie monniken. Somber staarden ze voor zich, als zagen ze in den raggen avondschemer alle gedaanten van Christus' vijanden schimmig dooreenwoelen.

„De wakers en dragers van het Godsrijk?” herhaalde Fedolius langzaam en diep. „Roe-

pen moeten ze: „Waakt! Wapent u tegen de machten der duisternis. Weert u!”

Zijn handen lagen tot vuisten gebald op het boeteboek, zijn borst zwoegde.

Het leek Otton of die dof-dreunende woorden hem tegen het hart stompten. Schuwzichtigend bleef hij aldoor in zijn hoek schuilen, gepijnigd door zijn jammerende zelf-aanklacht, die de weerslag en weergalm was van wat hij hoorde en zag. „Aangetast mijn ziel door voos bederf! In mij de machten der duisternis. Ik, die ook worden wilde een waker en drager van het Godsrijk . . . ik, geroepen, maar verworpen . . .”

„Weert u!” stootte Fedolius' uitroep hem op. En zonder voorgedachte, of iets van eigen wil en bezinning, stortte Otton zich vooruit, op de knieën naast den abt: „Gij, vader, verlos me! Verlos me van den kwade! De machten der duisternis hebben ook mijn ziel overrompeld. Het heilige ontwijdde ik. Het reine hebben mijn gedachten onteerd. Aan mijn levensplichten verzaakte ik. God heb ik vergeten en mijn wanhoop begeerde den dood . . . Maar ik wil, wil waken met u, en me wapenen. Red me, vader!”

Hij had de armen uitgestrekt en stootte de woorden uit, hard en vast. Zijn oogen blikten star naar iets onzichtbaars, hoog en ver.

Eerst als zijn stem verstikte in een snik en

tegelijk zijn hoofd neerboog op de armléuning van den zetel, legde Fedolius hem stílend de hand op het hoofd.

„Vriend, wat moet dit beduiden in dit uur?”

„Het is mijn biecht,” kwam Otton tot bezinning. „Ik smEEK u, leg me een boetedoening op zóó zwaar, dat heel mijn leven er in moet opgaan.”

„Wat is u geschied?”

„Een vrouw heb ik lief.”

„Dat hoeft geen zonde te zijn”.

„Zonde wordt het mij”.

„Waarom?”

Otton hief het hoofd op en zag Fedolius aan met oplichtende oogen. Dit „waarom?” trof hem met een openbaring.

„Omdat ik een hooger roeping heb,” weet hij en zegt hij. Zijn stem kreeg haar levenden klank terug.

„Wat voor roeping?” liet vader Fedolius hem dieper zoeken.

„De uwe en die van uw broeders,” prevelde Otton. En allen schroom overwinnend, ging hij voort, overtuigd en vast: „De tucht van uw boeteboek! Het pantser van uw kloosterregel: armoede, zuiverheid, gehoorzaamheid. Neem me op, vader. Kastijd me. Vernietig me. Dood wil ik, maar om te leven voor Christus.”

Fedolius schudde het hoofd. „Uw tijd is nog niet gekomen, mijn zoon. Beproof u zelf, in wat ge verlangt van het klooster en zijn tucht. Laat uw roeping rijpen in den zonnebrand van het wereldsche leven ginds, van uw werk en uw plichten daar. Zijt ge Siegbert vergeten?”

„Om iets voor hem te vermogen, moet Christus' kracht in me zijn. Meester Eloy hield me dit voor vanaf het eerste oogenblik. En vinden noch vasthouden kan ik Christus, zonder me aan Hem ten volle over te geven”.

„Dat kunt ge tóch!”

„Neen, neen . . . ik kan het niet, niets kan ik. Ziet ge dan niet, wat er van mij is geworden?”

„Bedenk, dat het klooster geen toevluchtsoord is voor lafaards,” bestrafte de abt hem streng. „Wankel niet van het een naar het ander. Volhard!”

Beschaamd is Otton ineengekrompen. Het is hem alsof de grond onder zijn knieën wegzinkt en de wanden der cel op hem gaan neerstorten. Zonder woord of zucht wacht hij. Maar alleen de klank van Fedolius' stem komt over hem, milder weer en warmer. „De hoop der Frankische Christenen zal u worden toevertrouwd. Vergeet dit geen oogenblik. Bid om Christus' kracht en volstrijd

dezen strijd der voorbereiding. Uw dag is nog niet gekomen."

De vaste metaalklankige stem wekt in Otton een stilte, die luistert en bezint. „Vader, hoe zou het mij sterken, zo ik dan alleen maar door de gelofte me offeren mocht aan God, hier, in uw tegenwoordigheid, door een heiligen eed me binden en boeien aan Zijn dienst."

„Dit is niet uw uur," schudt Fedolius het hoofd. „Niets kan ik voor u doen, dan u de zonden kwijtschelden, die wellicht tijdelijk uw wil verlamden en u beroofden van de genade. Verwek als een deemoedig kind het berouw in uw hart."

Al kleiner voelt Otton zich worden, maar ook steeds stiller. Warm echter doorwelt hem de gedachte: „Met de genade moge al het verlorene terugkomen, hoop en moed, en zelfvertrouwen, en de bezielde liefde voor Siegbert..."

Bij den zegen der kwijtschelding Ego te absolute, heft Otton de oogen glanzend van tranen, en zijn lippen prevelen den naam van het koningskind als een gebed.

Hij is opgestaan en zou de hand willen leggen op Fedolius' Evangelieboek, om tóch den eed te zweren, die als een jubel opstormt in zijn hart: „Gods priester in eeuwigheid".

Maar Fedolius' woord klinkt na: „Dit is niet uw uur.”

O, hij begrijpt: „met geen woorden van een onstuimig oogenblik moet hij dezen eed zweren, maar zich er toe voorbereiden door de geduldige, gestadige daden van zijn leven, dag na dag . . . tot hij voelt, dat God zelf het van hem wil en vraagt . . . als het uur is gekomen.”

Bij de opklaring van dit inzicht, wendt hij zich tot de twee jonge monniken en wil hun vragen: „Bidt voor mij”. Maar Oswald voorkomt hem, treedt op hem toe, legt hem de uitgestrekte armen op de schouders en buigt het gelaat aan het zijne tot den vredekus. *Pax tecum* prevelt hij als in de Mis, en Otton antwoordt *Et cum spiritu tuo*. Dan herhaalt Wilfred dit priesterlijk gebaar en de bede, die Otton voelt als een goedkeuring en bevestiging van zijn nieuwen levenswil. De tranen vloeien hem uit de oogen, als hij zich neven hen stelt, wachtend als zij. Want ze zien, dat de abt licht heeft ontstoken en in het *Evangelarium* bladert. Hij vangt aan te lezen:

„Broeders! wordt versterkt in den Heer, en door de kracht zijner sterkte. Doet aan de wapenrusting Gods, opdat gij tegen de listige lagen des duivels staande blijft; want onze strijd is niet tegen vleesch en bloed,

maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de meesters van de duistere wereld, tegen de booze geesten in de lucht. Neemt dus de wapenrusting Gods aan, opdat gij in den kwaden dag moogt weerstaan en in alles volkomen staande blijven. Staat vast, omgordt uwe lenden met waarheid, gekleed met het harnas der rechtvaardigheid, en uwe voeten geschoeid, opdat gij tot het Evangelie des vredes zijt voorbereid. Neemt aan het schild des geloofs, waarop alle vurige pijlen van den vijand zullen uitdooven; neemt ook den helm der zaligheid aan, en het zwaard des geestes, dat is het woord Gods.''

Paulus' woorden tot de Ephezen doorzingen de schamele kluis als een wonderwekkende hymne. Het is Otton of hij in het heilige der heiligen de geheimen van heden en toekomst hoort verkondigen. En hij gebiedt zich zelf sterk en streng, staande te blijven, waar hij nu staat, vrij van zinnelijke begeerten, al het lagere vertrapt onder zijn voeten, reikend naar het hoogste, dat alleen van God en van den geest is.

De abt heeft het Evangelieboek opgeheven en de lippen gedrukt op het blad, waar hij las. En als hij Otton opnieuw naast zijn zetel ziet knielen, vragend om den afscheidszegen, heft hij de hand en prevelt: *Benedicat te omnipotens Deus, Pater et Fi-*

lius et Spiritus Sanctus. Zoo diep en lichtend zien de oude wijze oogen Otton aan, alsof ze heel zijn innerlijke bewogenheid doorgrondten. „Staat vast”, herhaalt de abt Paulus' woord tot laatsten groet.

Eerst toen Otton dien avond de nisseur van zijn eigen schoolzaal openstiet en Lotar op hem toesprong met een blij overrompend: „Gelukkig dat ge komt”, verzwoond met een schok al het gebeuren, al het gehoorde en doorleefde bij Fedolius, voor het eerst uit zijn gedachten. Zóó werden ze er door bezig gehouden, dat hij nauwelijks wist, langs welke wegen hij tot hier was teruggekomen.

Ontsteld vroeg hij: „Wat is er?” de handen tot afweer opheffend. Zijn eigen stem hoorde hij onwezenlijk en van ver af. Alleen de opwinding en het roerig ongeduld van zijn lijfknaap waren de oogenblikkelijke werkelijkheid.

„We moeten mee naar Reully”.

„Wie zegt dat?”

„Iemand, die ge zeker wilt gehoorzamen”, tergde Lotar, het wastafeltje hoog opzwaaiend in zijn hand.

„Geef hier!” De vroegwijze spot in Lotars oogen, dien hij er zoo dikwijls reeds als een valsch licht zag flikkeren, beangstte Otton

in dit oogenblik heviger, dan hij er vroeger door gehinderd werd. Bijna ruw rukte hij hem het wastablet uit de hand, en trad er mee naar het lampje op den kathedr. Voorovergebogen las hij, spelde hij de letters, tuurde hij op dien naam: „Begga” . . .

„Maar het staat er immers”, drong het eindelijk tot hem door als een schrijnende en toch zoete smart, een wellust van pijn. „Ze roept me. Zou zij toch, ook zij, geworsteld hebben tegen dat lieve, dat lokkende gevoel, den geluksdroom voor ons tweeën, voor haar en mij? Ze heeft me lief en weerstaat het niet, en wil alles offeren voor mij” . . .

„Zal ik de koffers inpakken?” vroeg Lotar, die, ongedurig tegen het gestoelte gedrongen, hem glurend heeft bespied.

Maar die arglistige stem riep Otton tot de werkelijkheid terug. „Je gaat slapen”, beval hij barsch als nooit, plotseling duidelijk beseffend, dat de bekoring, die hem wilde terugtrekken in de moeizaam overwonnen verwarringen, in dien loozen knaap als lichaamd was.

Behoedzaam legde hij het wastablet op den lezenaar. „Nee, niet opnieuw,” dacht hij star.

„Zal ik u wekken bij zonsopgang?” dreinde de kwelgeest.

„We zullen op het gewone uur de Mis hooren.”

„Een uur vroeger vertrekt de reisstoet”, grimde Lotar verontwaardigd.

Ottons oogen vlamden op; hij stampte met den voet op den grond. „Ga! zeg ik je . . . van hier! En dadelijk!” Zijn stem galmde hard tusschen de wanden. Er was een woede in hem opgesteigerd, als hem nog nooit doorschokte.

Verschuwd één oogenblik, had Lotar zich omgewend, den elleboog opgeheven als om slagen te weren. Begga's juweel flonkerde tusschen zijn gekromde vingers. Maar bij de deur keerde hij zich om en krijschte razend van wraakzucht: „Ik zal er wel komen zonder jou en verder dan jij, vrouwengek”.

Toen de deur achter hem was dichtgesmakt en zijn stap weggestorven, boog Otton zich opnieuw over Begga's schrift, wischte de letters uit met teedere voorzichtigheid, en begon kalm en zorgzaam Paulus' woorden aan de Ephezen in het was te griffen, die hij opnieuw en alleen wilde hooren en overdenken en doorvoelen: „Doet de wapenrusting Gods aan”, en alles wat er volgt, zin na zin. 't Was of elk woord hem sterkte en opstuwde naar de overwinning, die jubelde in dat laatste en eigene: „Alles voor het

Godsrijk!" den zegeroep, dien zij zou verstaan ten volle!

En zonder bedenken wist hij, dat hij nu naar den maarschalk moest gaan en hem vragen dit beschreven wastablet te mogen neerleggen in den koningswagen op Begga's plaats.

„Ze zal het vinden en alles begrijpen", verzekerde hij zich, rustig.

X

„Ge gaat zeker naar Remiremont om er te blijven?" vroeg de Vogezenherder, toen ze dien Augustusochtend bij zonsopgang samen zijn hut verlieten.

„Was dat waar!" verzuchtte Otton. „Een pelgrim ben ik, meer niet, die weer terug moet vanwaar hij kwam."

„Heimwee kent ge dus niet," vorschte de herder naar meer, „zooals mijn schapen en ik tegen den winter naar de Rijnhoeve, waar we eigenlijk thuis hooren. Enkel van verlangen roepen ze dan nog harder dan nu."

Hij wees op de kooi van dennetakken en plaggen, met het bleek verweerd paardenbekkeneel boven den lagen planken ingang, tot schutse tegen de booze alven. Bij het gerucht van hun voetstappen was daarbinnen het eene schaap na het andere aan het blaten,

en ze hoorden nog hun hunkerend geklaag, toen ze achter hut en kooi om, op het pad waren gekomen, het ravijn in. De herder, die hem gisteravond zoo gastvrij onder zijn dak had opgenomen, zou hem nu op den goeden weg berg-op brengen. „Hij is immers enkel goede zorg voor me,” bedacht Otton. „Moet ik zoo'n eenzame in ruil en dank niet gulweg vertellen, wat hij zoo graag zou weten?”

„Ziet ge,” poogde hij hem te verklaren, „ik geloof vast, dat het klooster mijn eigenlijk thuis is . . . . Maar als men buiten het klooster moeilijke plichten te vervullen heeft, kan men er die niet ontvluchten, zonder zich onwaardig te maken juist tot dat kloosterleven. Mijn tijd is nog niet gekomen.”

De herder, een stoere vijftiger, stronkig als een eikenstam, maar met de klare oogen van een kind, luisterde bevreemd.

„Wat zijn dat dan wel voor plichten, heer, en waar? Zoo jong nog . . .”

„Ginds,” wees Otton naar het Noorden, „binnen de muren van Metz, de stad van den koning.”

„Zag ik niet aanstonds, dat ge een groot heer zijt!” riep de herder uit. „Een die heelemaal niet noodig heeft, hard te werken in de wereld en barrevoets in een bedelpij te gaan.”

„Niemand heeft dat meer noodig dan ik,

vriend. Ik heb en ben niets, leef van gegeven, en moet alles nog volbrengen."

Het pad begon te klimmen langs een smalle snel-spoelende beek, de steeds nauwere en dichter begroeide kloof in, waar de nevel van den nanacht goud-doorschenen verwaasde tusschen het struikenloover. Vogels fladderden tusschen de takken, waar het ritselde en kraakte, en telkens het kwetteren en het gekweel weer zweeg bij hun stap en stem.

De herder, die voorop was gegaan met den tragen tred van den bergbewoner, stond weer eens stil en zag hem ongeloovig aan: „Ge zijt de zoon van een rijken man, maak me niets anders wijs”.

„Zooals gij en alle menschen zonen van een rijken Vader zijn,” wees Otton met een wijden zwaai van zijn rieten reisstaf naar het bosch te weerszijden, en achter en vóór hem. „En rijk is zeker, die zooals ik, dagreis na dagreis, mocht loopen door de zon en de oogstlanden en nu de bosschen en bergen in. Rijk, wiens hart en de ruimten en diepten van Gods schepping één zang zingen.”

Zijn gids verstond niet meer, en ging zinnend verder, terwijl Otton zijn ontboezeming overdacht, die hem het eigen innerlijk belevens der laatste negen dagen hadden geopenbaard. Want dit was immers de tiende dag van zijn tocht. Oogstmaand moest dus

half om zijn, en zoo meester Eloy den tijd goed berekende, zou hij hem vandaag wel reeds vinden daarboven. Het werd dus dringend noodzakelijk om zijn gedachten, die dagen lang in de eindeloosheid der zondoorzinderde zomerlucht waren vervloten, terug te stuwen binnen de bedding der werkelijkheid.

„Goede vriend,” riep hij den herder aan, „ge moet naar uw schapen terug. Zeg me enkel, of ik kom bij Romarics klooster, als ik deze beek volg tot haar bron?”

„Volg ze tot waar de andere er in uitmond. Dat vindt ge wel: 't is daar een heilige plek en er staat een kruis. Laat ze dan alle twee, rechts en links, en klim rechtdoor. De middagzon zal vlak boven het klooster staan, als ge er komt. Ik kan den tijd meten aan mijn kerkgang. Dan klim ik van lang vóór middernacht tot den eersten hanekraai. God zegene de goede monniken, die me Hem leerden kennen daarboven. Vroeger, toen ik een jongen was, klom ik niet verder dan bij dien tweesprong, en riep er Wodan aan om hem hardop mijn wensch te zeggen. Altijd weer: om een even rijk man te worden als mijn meester, de hoevenaar. Nu ben ik nog evengoed zijn slaaf, maar de monniken zeggen: tóch veel rijker dan hij! Want hij heeft

houten goden in huis en wichelt met de runen."

Otton knikte: „Zeker zijt gij het rijkste, als ge Christus kent. Zoon van den rijken Vader, begrijpt ge nu wat ik u zoeven zei?"

De man weifelde even, en bekende dan vertrouwelijk: „Heer, ik weet altijd nog niet goed, of het soms tòch Wodan is, die me verhoorde bij den tweesprong en de monniken naar me toestuurde."

Een oogenblik stond Otton verbluft over die verwarring, lachte dan vroolijk: „'k Zal eens zien daarboven dien goeden ouden Wodan bij de slip van zijn sterrenmantel te trekken, om hem te vragen of hij waarlijk een verbond heeft gesloten met de monniken." Met een angstig argwanen in de oogen zag de herder rond bij dien spot. „Denk aan de alven," mompelde hij, en dan het gezicht bij dat van Otton buigend, prevelde hij met den eeltigen vinger voor de lippen geheven: „De monniken hebben er een kruis geplant om al dat kwade goedje weg te jagen. Elken keer als ik over Wodan biecht, moet ik het Onzevader en het Credo bidden bij dat kruis. Ik durf bijna niet. Ik hoor altijd weer den hoefslag van het paard met de acht pooten in de verte, en dichtbij het krielen en kriuwen van die leelijke alven, alsof ze me uitlachen achter de struiken... Zou het zijn,

omdat ik het dankoffer, dat ik Wodan eigenlijk schuldig ben, niet durf brengen?"

„Laat ze toch lachen," stelde Otton hem gerust „en laat Sleipner maar draven! Stoor er je niet aan. Ze durven niets, als je bidt in vast geloof aan Christus alleen, den éénen waren God."

„Heer, ge zult dat beter kunnen dan ik. Doe het voor mij daar op die kwade plek."

„Voor je bidden? Met alle liefde. En niet alleen om je te betalen voor nachtverblijf en mondkost."

„Geld vraag ik niet voor Christelijke naastenliefde," zegt de herder met een groot-hartig gebaar. „Bidden is alles."

Alleen voortklimmend bleef Otton zinnen over dit vreemd dooreenhaspelen van heidenen Christendom: „zoo voeren de engelen van het licht en de machten der duisternis dus ook hun strijd om deze ziel", zegt hij zich, dankbaar beseffend, dat de booze geesten hem met rust lieten, sinds hij in Fedolius' kluis hun wezen en toeleg ontdekte en ze krachtig van zich afschudde. En zich heen worstelend door den wirwar van takken en dorens, keek en luisterde hij naar de beek, die hem aldoor verwonderd leek te vragen, waarom hij terugging, vanwaar zij zoo wild van blijdschap wegliep. Het bergpad, aldoor steiler, zoodat hij zich aan takken of stron-

ken moest ophijschen, scheen hem te willen tegenhouden. 't Ging al te langzaam!

Steeds ongeduldiger popelde in zijn hart het verlangen om meester Eloy te vinden, om in diens bijzijn het nieuwe leven dat in hem is, te toetsen aan de loutere waarachtigheid daarboven op de toppen. Hij weet het: vrank en vrij zal hij Eloy onder de oogen durven komen, na deze lange weken van eenzame volharding bij sterkende geest- en wilsinpanning, met den lijfstalenden tocht van Metz naar Remiremont tot voleinding. „Versterkt in den Heer en door de kracht zijner sterkte”. Den weifelenden dreamer, die hij zelf nog niet lang geleden was, is hij ontgroeid. En hij voelt het, de wasdom dien God hem geeft, is nog niet voleind in hem. Daarom: wat zal er in hem omgaan bij Eloy, in het aanschijn van Romaric en Arnulfus, zoo dicht den hemel nabij?

Weer moet hij het zich herhalen, dat hij dit blij-verwachte nieuwe gebeuren eigenlijk den weggelooopen Lotar dankt, zooals aan Grimoald heel het voortbewegen van zijn leven langs deze nooit voorziene banen. Het blijft de oorzaak van zijn altijd weer nieuwe verwondering: de twee eenige menschen ter wereld, die hij zou kunnen haten zooals zij blijkbaar hem, ze hebben enkel zijn leven ten goede gericht. „De twee, die nu samen

zijn, zoo duidelijk tot elkaar gebracht juist door dien haat tegen mij". Het lijkt hem nog even vanzelfsprekend als in het eerste oogenblik, toen de scholieren dien Junimorgen van Siegberts vertrek naar Reuilly, hem opgewonden het nieuws kwamen vertellen: ze hadden Lotar te paard gezien in den stoet, Lotar met een glimmend nieuw kolder en kleurige hozen, die hun triomfantelijk had toegeroepen, nu een beteren meester te hebben, den voornaamsten en rijksten van heel Austrasië, Pepijns zoon. Met een onverschillig handgebaar had hij de knapen tot zwijgen gebracht: „Laat hem!" Toch ging die dag niet om, zonderdat het zelfverwijt zijn opluchting kwam bederven: „Eloy heeft me dien Lotar toevertrouwd. Allereerst daarom mag ik hem zoo maar niet opgeven." Hij zag in, dat hij Lotars eersten meester, hun beider vaderlijken beschermer, verwittigen en raadplegen moest, en zond den volgenden dag een bode te paard naar Reuilly, met een brief over Lotar. Eerst na een maand bracht deze bode Eloy's antwoord, niets anders dan den oproep: „Kom half Augustus ook op Remiremont, dan kunnen we spreken." Zijn hart was toen opgesprongen van vreugde:

„Dit was het, wat alles zou volmaken! Een pelgrimstocht naar den Heiligen Berg: Eloy weerzien; Arnulfus en Romaric, Austrasië

heiligen, nabij zijn; zich zonnen en warmen in het licht van het Godsrijk, dat immers nergens ter wereld zóó stralen kon als daar. „Daarheen en naar hen, dragen den aanvang van mijn nieuw leven!”

Toen zijn leerlingen, bij de toenemende warmte, toch alle waren weggetrokken, de een na den ander naar land- of jachthuis in de bosschen of bergen, het zomerverblijf waar hun moeder hen wachtte en hun vader, na het Maartveld, van Parijs zou terugkeeren, — was hij op weg getogen, van Metz naar het zuiden, duizelend door zon en ruimte, dwars door het feest van den koren-oogst. Drie keeren had hij meegedaan bij het garven binden en was hij met de jolende slaven en laten, die zich hun heidenschen tijd en Hertha's praalwagen heugden, tegen zonsondergang mee hoefewaarts getrokken achter de versierde ladderkarren. Bidden en beevaart was hij veelal vergeten, maar zijn heele wezen en bestaan bleef deze dagen door één jubel van dank om het leven . . .

Verloren in het herdenken, was hij verrast hier eensklaps te moeten stilstaan, tegengehouden door den welvormigen samenloop der twee beken, waarover de schaduw viel van een groot en zwaar houten kruis. Vlak voor den overwoekerden reuzigen voetstronk van een gevelden of gevallen boom stond

het, alsof het twee werelden scheidde: het woeste warrige struikenbosch, waaruit Otton geklommen kwam, en de zon-doorwemelde hallen van het statig beukenwoud, dat diep en breed, als zonder grenzen, de hoogere helling belommerde. Zijn belofte aan den herder indachtig, knielde Otton aan den rand van het ruischend water en bad voor den door Wodan gekwelden Christen, daar beneden bij de schaapskooi. Terwijl hij met de oogen dicht het Onze Vader bemijmerde, omsuizelden beek en bosch en de stilte hem met een gonzenden droomzang, waarin hij allengs wijze en woorden hoorde zingen van zijn eigen lied, eenmaal naast den koningswagen . . . „Morgenster, die wonderbaar opging voor mijn oogen in dat uur, toen mijn ware leven begon . . .” Het wàs niet Siegbert toen! En nu? Nu? Buigt zich een zonneshoon aangezicht over hem neer, strekken zich armen verlangend naar hem uit? Hij voelt zijn hart week worden, voor het eerst weer na zoo lang, zijn oogen warm van tranen. Zooals bij den koningswagen, toen hij opzag naar Begga . . . Hij ziet op. Het kruis staat er. Hij heft zich recht. Er is niets dan het kruis. Hij kreunt. „Dood moet dit. Dood! Kruisig mij, God, om hààr te zegenen. Laat mijn offer haar tot overvloed worden.”

Voort moet hij, weg uit dit gemijmer!

Het klimmen valt niet moeilijk hier in de open dreven tusschen de stille stamzuilen. Hoog staat hij reeds, als hij eindelijk nog eens omziet naar dat kruis op Wodans tweesprong, waar ook hem de bekoring weer omslopen had. Hij ziet de aders van levend water van omhoog hun slingerende voren trekken naar dat hart van het bosch, twee stroomen van louter licht daar dieper, mild tot één stralende zonnebron vervloeid aan den voet van het kruis. Ave, spes unica groet hij het, en verder klimmend voelt hij zich al stiller en stiller worden. Hij bidt het Vexilla Regis, en is niet meer in het beukenbosch, maar in Dagoberts troonzaal: Hij staat voor den lezenaar en zingt meer dan hij ze leest, bidt meer dan hij zingt, Fortunatus' kruishymne, terwijl hij door den glans van zijn tranen neerziet op den koning, die met neergeslagen oogen, mat en bleek, toelustert. Wat met hem, als in dat heilig oogenblik die stoornis niet gekomen was? Een lang tusschenspel is het geworden van beproevingen, eer hij hier de hymne vol-eindt, die hij ginds begon:

Keur, wie door 't Kruis verwon op aard,
Eens ook het loon des Hemels waard.

„Het Godsrijk” noemt hij zelf dat loon...
Zandig is de grond geworden; het zijn geen

beuken meer om hem heen, maar oude den-
nen, dor en kaal. Er hangt een broei-geurige
lauwte tusschen hun stammen, zóó benau-
wend dat hij haastend hunkert naar de open
hoogte, die hij reeds klarend ziet oplichten.
Maar nu hij eindelijk buiten het bosch is,
moet hij door brem- en braamstruiken heen
naar een steilen wand van rotsblokken,
boven wiens kartelenden kam alleen nog de
eindeloosheid is der stralend blauwe zomer-
lucht. Hij schort de pij op en begint te klau-
teren tusschen de roodachtige steenbonken,
tot hij ademloos neervalt op den rand, waar-
naar hij heeft opgezien. Vóór hem ligt een
vlakke steenige strook, bewald en overscha-
duwd door een nieuwe opstapeling van rotsen
en ruige heibulten, die daar ontzaglijk op-
torent, omvloed door het zuivere zonne-
blauw. Hij gaat er recht op aan, tot verder
klimmen bereid, maar halverwege de breedte
van het voorterras staat hij stil voor een
gebaand zandpad, dat bleek-blond tusschen
het donkergroene heigroeijsel, met een wijde
bocht zich omhoog windt om dien hoogsten
top heen.

„Het is de weg van Remiremont naar den
Heiligen Berg!” begrijpt hij verheugd. Zelfs
ieder kind in Austrasië weet van dezen weg,
dien Romaric uit zijn hoog klooster en Arnulf
uit zijn nog hoogere kluis door de barre berg-

wildernis baanden om elkaar te kunnen bereiken. Wil hij dus het eerst in Remiremont komen, waar Eloy verblijft, dan moet hij den hoogsten top links laten en het pad afdalen. Het leidt hem lager om de spits heen, een nieuwe dennenaanplanting door, een dor-droog grasland in, waar rijpende appels blinken aan schrale jonge boomen, in wier ijle schaduw ettelijke koeien loom liggen te herkauwen. Dan daagt onvoorzien en verrassend, op de diepere breede inzinking vóór het beukenwoud, heel een dorp van kleurig gestreepte tenten! Enkele heffen op haar spits een zijden banderol, die slap neerhangt in windstilte en zonnebrand. Schamele hutten en lage loodsen gaan schuil tusschen de blanke schittering van die weidsche kampwoningen. Het breed houten zaalhof, het verste tegen den woudzoom, is alleen te onderscheiden door zijn hooger rieten dak. Als middelpunt boven alles uit echter rijst, geheven zeker door de nok van een ongeziene kerk, een klein donker kruis, zwart in de ijle klaarte.

„Het moet, ondanks de praal der tenten, toch het klooster zijn”, gist Otton, zich te binnen brengend dat het gesticht werd op Romarics bergzate, het oude jachtgoed Habendum.

En de onderstelling dringt zich aan hem

op, dat Remiremont koninklijk bezoek heeft: Dagobert en zijn hof, die hier hun tenten opsloegen? „Maar daarom is meester Eloy immers ook hier,” gaat hem ineens een licht op, terwijl hij kamp en klooster nadert over een breed zandplein. Dichter naar het lage bergsteenen walletje toe, dat den kloosterhof lijkt te omringen, staan de eerste breede tenten tegenover elkaar, vóór de lange rijen uitgespannen reiswagens en karren. Onder het op koperen staven breed gespannen doek, klinkt gehinnik en hoefgestamp.

„Het zijn de stallen”, gist Otton, en ook stemmen hoort hij, vroolijk en jong. In de schaduw van een der opgehuifde ingangen ziet hij een kring knapen neergehurkt, die uit houten nappen hun noenmaal nuttigen. Nadertredend meent hij sommige der jongens te herkennen.

„Ik zie het al, Reully is hier,” groet hij hen opgewekt. „Dus ook de koning?”

„De twee koningen,” roept een der paleisjonkers, die hem allen reeds vergeten schijnen. Met een vreugdeschok begrijpt Otton: „Siegbert, door zijn vader hier gebracht!” „Ik kon een kwader kans treffen”, lacht hij tot de knapen. „De bloem van Neustrië en Austrasië hier te vinden, zóó hoog... Zeg me nu alleen nog, waar ik meester Eloy moet zoeken.”

De knapen zien elkaar aan, maar geen weet iets anders, dan: „Zeker niet ver van koning Dagobert,” en ze wijzen onbestemd binnen het walletje. Otton stapt er op toe, langs de gehelmde speerdragers bij den ingang heen, die nauwelijks acht op hem slaan, zeker veronderstellend dat hij in het klooster thuis hoort.

Op het erf staan de tenten zóó dicht opeen, tusschen de kluizen en afdaken, dat Otton al gauw in den doolhof der nauwe tusschengangen verward raakt, en niet wetend waarheen, wil hij den eerste den beste opnieuw naar Eloy vragen. Maar hier binnen de omheining is het zóó leeg en stil overal, tenten en kluizen zijn zóó zorgzaam gesloten, of alles, door warmte en licht overmand, in slaap ligt verzonken. Afgaande op het eenige gerucht, dat ten laatste tot hem doordringt, komt hij aan den achterkant van een houten loods, waaruit keukendamp en fornuizenwarmte hem tegenslaan. Het lijkt daarbinnen woelig vol, en eerst langzaam kan hij, in het gewemel van zon, schaduw, wasem en rook, de werkbroeders onderscheiden, met omgestroopte mouwen en opgeschorte pijpen en hun sloven van kalfsvel, tusschen paleisslaven en kamerlingen, in bont gezoomde linnen lijfrokken. Er loopen er met emmers, er staan er voor dampende teilen, andere drogenscho-

tels en schalen met grove linnen doeken, en zitten er neergeknield voor kisten en korven, die ze voltasten met tafelgerief, of waaruit ze vruchten diepen en goudgele honingkoeken voor het volgend maal. Toch is er, ondanks alle bedrijvigheid, alleen het gemammel der schotels en het schuifelen der voeten te hooren. Geen stem. Zonderdat iemand acht op hem slaat, is Otton reeds in het midden der keuken gekomen. Nu eerst ziet hij, tusschen aanrechten en fornuizen, op een hoogzetel tegen den wand, Dagoberts welgedanen keukenmeester Gondeland, dien hij aanstonds terugkent. Innerlijk één lach om dien plechtig tronenden dikzak, treedt hij toch met een strak ernstig gezicht voor zijn voeten, en hem den spot van een knieval sparend, alleen eerbiedig buigend als om hem te huldigen, vraagt hij, de stem dempend in dit blijkbaar bevolen stilzwijgen:

„Zeg me toch, heer, waar ik heen moet? Is Romarics klooster betooverd? Ik ben in een doolhof verward, waar iedereen lijkt te slapen”.

„Waar twee koningen hun middagslaap doen, slaapt iedereen, die niet doet of hij slaapt,” antwoordt de keukenkoning met zijn vetten mond en glundere glimoogen. Vereerd door de erkenning van zijn heerschappij, ziet hij Otton nieuwsgierig aan, ter-

wijl hij er waardig aan toevoegt: „Te meer daar ze kracht moeten verzamelen voor de terugreis morgen!”

„Morgen terug! Ik ben dus bijna te laat. Uit Metz kom ik om meester Eloy te spreken. Weet ge iets over hem?”

„Ik weet alleen, dat hij het nieuwe altaarkruis smeedde, dat onze koning aan de kloosterkerk heeft geschonken. Zoo zagen ze er nog geen in Austrasië. Wilt ge hem vinden, jonkman? Wacht dan liever tot na de vespers.”

„Dat is nog lang,” klaagt Otton. Waarop Gondeland hem met een genadig gebaar een der muurbanken aanwijst en met de koperen schuimspaan, die zijn sceppter is, een der slaven een wenk geeft. Aanstonds begrijpend begint deze uit den ketel, die nog te vuur staat op het gemetselde fornuis, een schotel vol geurig dampende soep te scheppen, dien hij Otton toeschuift.

„De klieken van één koningsmaal zijn een week lang genoeg voor heel een klooster,” pocht de keukenmeester. „Tast toe”...

Na het overvloedige maal blijft Otton loom van warmte en vermoeienis op de bank leunen. Hij wil aan Eloy denken, aan Siegbert, maar de keuken, met allen die er bewegen, met alles wat er blinkt en broeit, begint te duizelen en te schemeren voor zijn oogen.

Onbestemde geluiden lijken van heel ver hier te komen wegsterven . . . De oogen vallen hem dicht. Hij weet niet meer, dat hij het hoofd als een gerust kind op den arm vlijt, voorover op de tafel . . .

Als hij opschrikt uit een woelig gedroom met veel dooreenwemelende onbekende gestalten, om een middelpunt, dat hij ook bereiken moet, maar niet bereiken kan, kijkt hij verwezen de nu leege keuken in, broeiwarm achter de gesloten deuren. Groote koperen pannen op muurschappen en spindelen spiegelen de koperen pannen op fornuizen en aanrechten. Door de hooge oog-gaten in den smallen achterwand nevelen bundels goudschijn. Het gonzen en snorren van veel vliegen, het razen en borrelen van kokend water, stemt samen met een zwaar en diep gesnurk. Op zijn hoogen zetel zit Gondeland te dutten, de mollige witte handen gevouwen op den gordel, waar tusschen, boven den reuzigen sleutelbos, schuimspaan en slijpstaal steken als glimmende pronkwapens.

Met een helder wakker van schrik, dat hij den kostbaren tijd heeft verslapen, staat Otton op om behoedzaam de keuken uit te sluipen. 't Moet laat zijn, dat er niets meer te bespeuren is van heel dien zwerm van Gondelands onderdanen!

Zoo gauw hij buiten de deur komt, gonst en woelt het ontwaakte leven hem tegen. Bij groepjes en paren drentelen kamerlingen en paleisjonkers in de steegjes tusschen de tenten, waar de goudgloed en de hitte nog blikkert, al vallen de zonnestralen ook schuiner. Meer dan één monnik verdwijnt juist in zijn kluis, en laat het planken deurtje openstaan, als hopen op de eindelijke avondkoelte.

„Ze komen uit de vespers!” beseft Otton, den slaap verwenshend, die hem beschaamt als een zwak onderdoen voor het lichamelijke. Hij, die zoo sterk wil zijn! Krachtiger dringt hij tegen den menschenstroom in, die steeds dichter wordt en hem vanzelf den weg wijst naar den lagen ingang der houten basiliek. Daar speurt hij tusschen de laatste en dichtste groep, die voor den drempel zeker koning Dagobert wacht.

En al aanstonds ontdekt hij tusschen de leuden en hovelingen de stoere gestalte en het open blozende gelaat van meester Eloy. Zonder bedenken springt hij op hem toe, blij zijn naam roepend. Hem dadelijk terugkennend, slaat Eloy verheugd de hand op zijn schouder. „Mooi zoo, mooi zoo!” Ze zien elkaar diep in de stralende oogen. Eloy knikt voldaan. „Het gaat dus goed? Je bent waarlijk meer mans geworden. Juist begon ik me

bang te maken, dat je te laat zou komen. Want morgen vertrekken we weer”.

Ze hebben zich losgemaakt uit de vreemd kijkende en luisterende omstaanders en wandelen zij aan zij achter de tenten om, in de richting van den zaalhof. Voet voor voet gaat het, en zonder het te merken staan ze telkens stil, heel en al opgenomen in hun ontboezemend praten.

„Er is weinig tegen te doen, en waarom ook? Lotar is Grimoalds lijfknecht. Ze zijn in Reuilly achtergebleven. Ik hoor dat Grimoald de villa Lauriacum wil betrekken in de buurt van Metz en een uitgebreide dienaarschap en bezetting bijeenbrengt. Lotar zelf heeft het me verteld, die hem met raad en daad schijnt bij te staan. 'k Had den deugniet bij me ontboden, en 't viel me mee dat hij kwam. Heel onderdanig. Hij beweerde: het is tusschen boeken geen leven en een krijgsman is iets heel anders dan een geleerde”... Die geleerde ben jij, vriend!”

Otton schudt spijtig het hoofd: „Hij was als water tusschen mijn vingers, nergens vond ik houvast. Zeker, hij deugde allerminst voor boekenwurm. Maar met dat al ben ik te kort geschoten, het meest nog tegen u, meester, die me hem toevertrouwde”.

„Nu ja”, vergoelijkt Eloy. „Beter, dat je ook in dit bijkomstig was geslaagd. Maar het

eigenlijke is de hoofdzaak — en dat gelukt immers boven je verwachting. Ik weet alles over de school. En ook over jou, door vader Fedolius. Je beschaamt mijn vertrouwen niet, al had je zeker veel moeilijks te overwinnen, en zal het misschien aldoor moeilijker worden. Ik heb begrepen, dat je je waarlijk met God voorbereidt voor je taak aan Siegbert. O, hij is prachtig, het koninkje, alles belovend. Troostend om te zien, dezen prillen bloesem aan het dorre hout! Austrasië lijkt alleen reeds door zijn aanwezigheid een vreedrijk te worden. En had je als ik van nabij kunnen waarnemen, wat een gezegenden invloed het bijzijn van dit kind nu weer heeft op Dagobert! Hij zat al die maanden verstrikt in de somberste zwaarmoedigheid, zonder wil of kracht tot de geringste daad. Van het oogenblik dat hij Siegbert weezag, leefde hij op. Reeds den derden dag kwam hij bij me — en weet je wat hij zei? . . .”

Eloy houdt plotseling in, en ziet rond, als betrapte hij zich op te luide openhartigheid. Ze staan voor den ingang van den zaalhof. Achter de opengeschoven gordijnen schemert en flonkert de binnendiepte der sala en schimmen gestalten van paleiswachten en van slaven, neergehurkt bij de reukschalen. „Dit is de gasterij, waar Dagobert verblijft. Ze heeft al het kloosterachtige voor een paar

dagen verloren, omdat hij niets van zijn weelde kan missen . . . Kom mee naar mijn eigen kluis. Een der broeders heeft ze me voor zolang afgestaan. Ik zou er liefst willen blijven."

„U dus ook!" zegt Otton blij verrast.

„Nee, vrind, neen. Zooals jij voor Siegbert, moet ik voor Dagobert leven, in het werk dat ons is aangewezen. Zoo'n veilig thuis, God geve het me, wanneer ik volbracht heb, wat eerst moet."

Hij wijst op de schamele leemen hut, die ze naderen, een wrak stalletje, meer niet. „Kom, ik zal verder vertellen. Je dient alles te weten wat het koninkje betreft."

Eloy gaat hem voor, met vlugge passen nu. 't Lijkt Otton of hij is opgenomen door den machtigen stroom van dit kloeke doelvaste leven. Bij den ingang, zoo laag en smal dat zijn forsche gestalte hem gansch verspert, wacht Eloy hem, en als had hij zich bezonnen, hervat hij, met gedempte stem: „Dit is het, wat Dagobert me zei, voluit zijn eigen woorden: „Ik zie in Siegbert veredeld herboren het beste wat er ooit in me leefde. Zouden de Kerk en de koninkrijken van hem mogen hopen, wat ik niet volbrengen kon?" . . . Zelf bezielde door die hoop, heeft hij met zijn zoon den tocht ondernomen naar hier. „We gaan zijn koningswijding vieren

op den Heiligen Berg", zei hij me . . . En ik dank God, dat alweer het goede in hem zegevierde over de machten der duisternis."

In eerbied heeft Otton toegehoord, en opgetogen vraagt hij: „Is ze niet wonderlijk, de hoop die dit kind wekt, die iedereen bezielt en zelfs de zwaksten sterk maakt tot daden en offers?"

„God is met hem," prevelt Eloy, en de zon die steeds milder doorgloeide tinten uitstraalt, spiegelt hem in de blijblauwe oogen en omschijnt het krullig donkerblond haar: „Kom" wenkt hij, „we hebben nog even tijd. Eerst bij zonsondergang wil Dagobert daarboven zijn, om Siegbert door Arnulf te laten zegenen."

Hij wijst naar den top van den Heiligen Berg, die als verwaasd is in de glorie van het licht.

„Vandaag nog!" juicht Otton. „En ik die de laatste weken van niets wist of hoorde in het verlaten Metz, kom nog juist op tijd om dit mee te leven."

„'t Is zeker meer dan toeval," knikt Eloy ernstig. „Dagobert stelde tot dit laatste uur uit, omdat hij zich na de reis te uitgeput voelde. We gaan met weinigen. Maar als mijn gezelschap zal niemand je weren".

Ze zijn de halfduistere kluis binnengegaan. Eer ze er iets kunnen onderscheiden, hooren

ze een licht gerucht in den diepsten hoek, alsof iemand zich opheft met geritsel van zijden gewaden.

Met de hand boven de nog zon-verblinde oogen, ziet Eloy het holle vertrek in. Een ranke meisjesgestalte staat daar in grijzen sluier verhuld. Twee jonge blanke handen slaan dat nevelige hulsel over het licht paarse kleed in plooiën open en zoeken steun op den rand der ruw-houten schraagtafel. „Ik moest u spreken, meester, en wist u nergens alleen te vinden, dan juist hier.”

De stem is verstikt in ontroering en ingehouden tranen. Maar Otton herkent ze onmiddellijk en wijkt ontdaan achteruit. „Begga! . . .” Hij voelt dat ze naar hem ziet, verstarrend van schrik als hij zelf.

„Wie zijt ge?” vraagt Eloy, gehinderd door dit vreemde doen.

Bij zijn stem lijkt Begga plotseling haar zelfbeheersching terug te vinden. „Kent ge Pepijns dochter niet meer?” glimlacht ze treurig. „Ben ik zoo veranderd?”

„Is het waarlijk jongvrouw Begga? Welkom dan! Vraag al wat ge te vragen hebt. Zijn het geheimen — dan weet ik zeker, dat mijn gezel graag zoolang zal heengaan buiten in de zon, tot ge mij hier gezegd hebt, wat u op het hart ligt”.

Otton buigt zwijgend en wendt zich reeds om naar de deur.

„Laat heer Otton blijven”, beraadt Begga zich snel. Het klinkt bijna gebiedend, al moet haar stem zich schrill door een storm van tweestrijd heen wringen. „Ook hem beschouw ik als mijn vriend. Alles mag hij hooren. Misschien weet ook hij me raad te geven,” zoekt ze voor Eloy een verklaring van haar verzoek.

Onder het spreken overgloeit een blos haar gezicht, dat Otton eerst zoo bleek en vermagerd voorkwam. Het is hem of ze veel ouder is geworden, teerder en zwakker tegelijk, en al te ernstig. Bekommerd moet hij almaar haar aanzien. „Als ge toestaat”, stamelt hij, zich terugtrekkend tegen den houten wand, dicht bij den ingang, de armen overeen, het hoofd achterover, pijnlijk. Eloy heeft Begga den eenigen schemel toegeschoven, laat zich zelf neer op zijn eigen koffer tegen den wand.

Even weifelend ziet Begga hem aan, en begint dan met een zucht: „Ja, meester, geen wonder dat ge me niet meer terugkent. Dit is niet meer het vroolijke kind, dat overgelukkig in de handen klapte, toen ze de smaragden gemme van u kreeg. Er is veel met me en in me omgegaan. Zóó stil en verborgen, dat ik er zeker geen woorden voor

vind. Alleen dus maar het wezenlijkste en het ergste!" weifelt ze. En dan kortaf en gejaagd: „Ik ben de oorzaak, dat mijn vader diep verdriet heeft."

„Het kan bijna niet," schudt Eloy ongeloovig het hoofd, „zijn lievelingskind, dat zóóveel op hem lijkt."

„Leek ik waarlijk maar op hem! Dan kon ik zeker me zelf zóó verloochenen, dat ik zijn liefsten hartewensch volbracht. Misschien kent ge dien?" vorscht ze.

„Pepijns hartewensch voor u?" glimlacht Eloy. „Zeker, zeker . . . ik ken de geheimen van véél harten. Maar ge zult me toch niet gaan zeggen, dat ge u verzet tegen uw eigen geluk? Want dat zult ge ten volle vinden in het verbond, dat Pepijn en Arnulf voor hun kinderen hopen en bidden".

„Alles wil ik doen voor vader, dag en nacht — maar Ansegis' vrouw kan ik niet worden," leeft Begga op in trillende ontroering. „Nee, ik wil me niet in raadselen verhullen voor u, zooals het moest voor mijn ouders. Ik heb een ander lief, meester . . . Ik weet, wat liefde is."

„Waarom hebt ge dat voor Pepijn en Itta niet even openhartig bekend als hier?" vraagt Eloy streng.

„Ik mocht niet spreken, juist terwille van dien ander."

„En die ander?”

Zenuwachtig haalt ze de schouders op. „Hij weet misschien niets. Ik leef over hem in een verwarring van twijfel en overtuiging. Neen, ik wist niet, dat het leven zoo moeilijk kon zijn. Het weerzien, heel het samen-zijn met mijn ouders en zusters te Reuilly is verbitterd door het verzwegene. Bedroefd en ontgaan ben ik uit Metz teruggekomen. En al aanstonds liet vader me bij zich roepen. Och, ik vrees dat Grimoald hem ergdenkend over me gesproken heeft. Ik vermoed dit maar, want geen woord heeft vader me er over gezegd of gevraagd. Alleen me, als immer wijs en zachtmoedig, gewezen op de wenschelijkheid van mijn huwelijk met Ansegis. Arnulf had hem in een brief ingelicht over de voornemens van zijn zoon. Alles was tot de verloving voorbereid en wachtte enkel nog op mijn instemming, want mijn ouders wilden niet eigenmachtig over me beschikken, zooals toch eigenlijk hun recht is volgens zeden en wetten. „Je tijd is gekomen,” zei vader alleen maar. Toen moest ik hem bekennen, dat ik Ansegis geërgerd heb afge- wezen, nog te Metz, meester. Op al vaders bekommerd vragen daarna, kon ik niet anders antwoorden dan: „Ik kan Ansegis mijn liefde niet geven, nooit.” Ik mag hem, dien ik wèl liefheb, immers niet stellen tot een steen des

aanstoots voor heel onze maagschap en die der Arnolfingen, die ik allen erger en beleedig met mijn weigering. En zeker niet hem blootgeven aan den haat en wraak van Grimoald, dien ik leerde doorgronden in zijn harteloozen trots. Hij, dien ik liefheb, is in aanzien hun aller mindere, ach meester, een arme knaap maar, dien ze zouden kunnen verjagen van het hof van Metz, voor goed weg van zijn mooie hooge roeping daar . . . Hij moet er nog alles volbrengen."

Verdrietig schudt Eloy het hoofd, bij dit al maar vloeien en overvloeien van Begga's woorden, die haar hart schijnen te verlichten, maar het zijne bezwaren met raadselen. „Mijn kind," bekennt hij, „in de doolgangen der liefde ben ik allerminst thuis. Vertel me alleen, wat ge mij eigenlijk voor raad wilt vragen?"

„O!" stoot ze uit „zeg me, of ik mag weerkeeren naar Metz, om er weer in zijn bijzijn te leven, of dat ik mijn taak bij Siegbert moet overdragen aan mijn zuster Valdrade, alle geluk, alles, alles moet opgeven en teruggaan naar Reully bij moeder en Geertrudis. Het is me of vader aldoor wacht op mijn eigen beslissing, vóór me iets te gebieden. Zwijgend ziet hij me telkens aan, vragend, en zoo treurig, zoo treurig . . . Maar ik kan niet door mijn twijfel heen. Nu is het de laatste

avond en ik weet nòg niet. Te ver ben ik door dit alles van God vervreemd, dat Hij me een teeken zou geven. En toch, hier, zo-even, misschien" . . .

Otton voelt, dat ze zich naar hem zou willen oprichten en vragen: „Is het geen wonder der Voorzienigheid, dat wij elkaar in dit oogenblik hier ontmoeten?” Bleek, star, het hoofd neer, weert hij het door zijn roerloosheid. „Het is de bekoring, gedreven tot het uiterste,” weet hij „voorbereid door die andere vanmorgen bij het kruis, door mijn loomen middagslaap urenlang in de keuken. „Neemt dus de wapenrusting Gods aan, opdat ge in den kwaden dag moogt weerstaan en in alles volkomen staande blijven”, waarschuwt hij zich zelf beslist.

„Meester Eloy,” heeft Begga over haar weifeling heengesproken, „ik wist geen uitkomst, en dacht aan u, die voor iedereen immers raad en daad weet. Wat moet ik doen?”

„Ik geloof,” overdenkt Eloy met gefronst voorhoofd, „dat het zeker raadzaam is voor u, voorloopig bij uw ouders te blijven en het goede oogenblik af te wachten om hun uw hartsgeheim toe te vertrouwen.”

Begga hoort gebogen toe. Als ze eindelijk het gelaat opheft naar Eloy, staan haar oogen vol tranen, en stil, kinderlijk beangst, bekent

ze het allermoeilijkste: „Hoe kan ik het ooit, zoolang ik niet weet, of hij, die ander, verlangt wat ik verlang? Wat, als mijn liefde, waarvoor ik zooveel trotseer, onbeantwoord is? Van schaamte zou ik sterven. Zekerheid moet ik hebben, niet alleen door mijn innerlijk gevoel, dat volop overtuigd is. Want we zijn voor elkaar geboren, meester, samen zouden we zoo sterk zijn en zoo gelukkig, levend voor het ééne heilig doel, dat vader, na zijn eerste teleurstelling wel zou moeten zegenen. O! ik weet zeker, hij zou hem liefkrijgen meer dan zijn eigen zoon, die hem zoo vreemd is.”

Eloy ziet haar aan, alsof er eindelijk een licht voor hem opgaat. „Goed,” zegt hij op zijn eigen bondige wijze, „ik ben een man van de werkelijkheid, en versta het nu zóóver, dat ge een droom tot waarheid wilt zien worden, dat dit verlangen sterker is dan gij zelf en dat mogelijk al uw levensgeluk in de verwezenlijking ligt. Wat het u kost, dit alles hier uit te spreken, zie ik. Maar vóór ik weet, of ik iets voor u doen kan of mag, moet ge nog verder gaan, en me rechtuit den naam noemen van dien jongeman, alles wat ge weet van hem”.

„Zijn naam? Alles wat ik weet van hem?” aarzelt Begga, en dan eensklaps wendt ze zich als in volle opleving van haar wilskracht

tot Otton: „Heer bajulus, wat dunkt u, zou het mij geoorloofd zijn dien naam te noemen?“

Hij. juist treurig aan het overdenken hoe haar te helpen en te genezen van de ziekte, die zoo zienlijk haar lichaam en ziel heeft aangetast, staat een oogenblik overrompeld door haar vraag, die hem toeklinkt als een wanhoopsroep om redding. Hij, de oorzaak van al dit leed, van deze verwoeste zonnige mei-jeugd? Wat dan toch, wat kan hij doen voor haar? Moeilijk komt zijn stem, daar alles op zijn antwoord wacht.

„Was ik in uw plaats, jonkvrouw, ik begroef deze liefde diep in mijn hart, tot ze van zelf stierf, en gaf me volledig aan Gods wil over.“

Ze ziet hem aan met opgeschrikte oogen, de lippen in smartelijken trek oopen, de handen in elkaar gewrongen op haar schoot. Langzaam beweegt ten laatste haar hoofd, op en neer, als begint ze overwegend allengs te verstaan.

„Ge hoort het, jonkvrouw, een dichter is beter ervaren in zulke vragen dan een plumpe arbeidsman“, wil Eloy het bange zwijgen oplossen. Maar Begga schijnt hem zelfs niet te hooren. „Waarom?“ ademt het van haar lippen, en Otton voelt haar angst ook zijn leven omklemmen, verstikken bijna.

„Wat? Neerzinken aan haar knieën en die arme bange handen grijpen in de zijne, en door de starre ontzetting van dien blik weer de zon zien breken, 's levens volle verwezenlijking, ook voor hem, en zonder strijd verder, alleen door háár: rijkdom, aanzien, liefde, alle aardsche zaligheid? . . . Neen, na alles!”

Hij schrikt van zijn eigen vaste, sterke stem:

„Ik weet, jonkvrouw, dat de knaap, dien ge liefhebt, zich alleen mag toewijden aan zijn levensplicht en aan God.” En in stilte zegt hij zich: „Dit is mijn uur, dit, dit,” zonder jubel en zonder droefenis, onbewogen maar vastberaden in deze zekere zegepraal van zijn geest en wil over alle menschelijke verlangens.

„Wordt hij priester?” wil Begga voluit haar vonnis weten, en hij twijfelt er niet aan, dat haar stem door God den eed oproept, dien Fedolius weerhield.

„Priester wil hij zijn door de gelofte, om zoo de kracht te vinden voor den heiligen plicht, dien hij eerst moet volbrengen en die hem moge waardig maken tot dat priesterschap.”

Langzaam, met plechtigen nadruk, zegt hij het, zijn eed voor eeuwig, en zijn blik rust onafgewend, stralend sterk, in haar wijde starre oogen. Als in wakenden droom heft zij zich op. „Moge het Godsrijk zijn deel

worden," prevelt ze in denzelfden plechtigen toon. „Zooals het uwe", bidt Otton ten antwoord.

Begga schijnt er zelfs niet meer aan te denken zich te sluieren of Eloy te groeten. IJl gaat ze langs Otton heen, het hoofd geheven, de oogen ver weg, en verdwijnt in den laten zonnenschijn.

„Zoo is dus de liefde, die een maagdenhart breekt," mompelt Eloy eindelijk, bevreemd en medelijdend meteen.

Otton staat nog met de gebalde vuisten tegen het hart, om de plotselinge hevige pijn daarbinnen te onderdrukken, het bonzen te bedaren. „Het moest", stoot hij uit. Het klinkt als een korte doffe snik.

„Wat moest?" Ontsteld zien Eloy's heldere oogen hem aan.

„Nu is het volbracht. Maar, o God, zij... arme".

„Vriend," roept Eloy uit. „Toch? jij, die verkorene van haar hart? Ik heb dat even vermoed, maar het me weer ontgeven... Hoe is dit zoover gekomen?"

Otton schokt droevig de schouders. „Mischien door machten, die onze jeugd te sterk waren. God moet ik danken, dat ze mij niet hebben omgebracht, maar me de handen deden uitstrekken naar de eenige redding. Zoo als ik het voor haar hoop."

„O, wees er van verzekerd, Pepijns dochter zal zich zelf terug vinden.”

Adelgiseel en Pepijn gaan in hun simpel reisgewaad voorop, over den zandweg naar Arnulfs bergtop. Hen volgen Dagobert en abt Romaric, die het koninkje tusschen zich in leiden. Eloy en Otton sluiten den kleinen stoet, die voet voor voet vordert, de schreden regelend naar de kleine stappen van het kind. De avondgloed schijnt over hun gezichten, omvliet hun hoofden, glijdt over hun schouders, alsof ze een weidschen mantel na zich sleepen van zonneglorie.

Stil stapt het koninkje met de handjes geheven in de groote handen, die ze in teederen druk omsluiten. Ernstig, bijna strak, laat hij zich leiden. Zijn hoofd, dat in het vlos krullig blondhaar te zwaar lijkt op de teere schoudertjes, houdt hij wat achterover in het uitkijken naar dat heel kleine kerkje, waarover de abt hem onderweg vertelde. Een heilige man woont er in een donker kamertje achter het altaar, om op de hoogste spits van den allerhoogsten berg toch maar heel dicht bij den hemel te zijn.

Otton kan de oogen niet afwenden van het driet al voor hem. Dagobert is in zijn grijzen reismantel gehuld, maar deze verbergt niet dat zijn borst nog meer is ingedoken, heel

zijn gestalte vermagerd is. Temeer valt dit op naast den forschen bouw van den abt, een verouderend man reeds, maar stoer en veerkrachtig, en ondanks zijn schamele pij, zwiërig door zijn tred en houding, nog geheel de rijksgroote. Zoo moeizaam is Dagoberts gang, of elke voetstap hem een bovenmatige inspanning kost, en door het klimmen lijkt hij te amechtig om nog te praten. Zijn zwijgen doet allen zwijgen, en Siegbert die maar niets ziet opdagen van het beloofde kerkje, dat misschien speelgoed voor hem zal zijn, waagt het bij de wegbocht eindelijk eens om te kijken naar de andere mannen achteraan, die hem goelijk toeknikken. Schichtig ziet hij aanstonds voor zich, maar niet lang of hij draait het kopje weer om, en het leven bloeit open in zijn oogen, als Otton hem toeknikt met een gelukslach, omdat het kind hem zoowaar schijnt terug te kennen. Het wordt tusschen hen een stil spelletje van kijken en weggijken, dat duurt tot ze boven komen, op het ronde topterras, waar dan toch eindelijk en werkelijk, omringd door lage hutten van opgetaste rotssteenen, het hemelkerkje staat. Nietig en donker in de eindeloosheid van de pvre licht-ruimten, steekt het zijn doorzichtig torentje op met het schaduwzwarte kruis.

Nu de kleine stoet opdaagt aan den berg-

rand, begint tot Siegberts blijde verbazing in dat noktorentje een kleine bronzen klok te luiden, diep en klankvol, die weer zwijgt, nu daar door de open deur een rijzige oude priester te voorschijn treedt in albæ en stola, het zilvergrijs van het neergolvend haar en den langen breeden baard om het even doorbloosde, gegroefde en verweerde gelaat. Achter die edele hooge gestalte schemert de binnendiepte van het kerkje, doorklaard van de waslichten op het altaar.

Hij heeft de hand ten zegen opgeheven en ze zijn neergeknield, allen, het zestal van den koningsstoet en de schimmige gedaanten in de schaduw der spelonkachtige hut-ingangen: de zieken en verminkten, de allerellendigsten van Austrasië, die Arnulf zich hier tot genooten heeft verkoren, die hij verzorgt en spijzigt en tot God brengt.

Siegbert alleen is blijven staan om te kijken naar de lichtjes achter den heiligen man. Gaat hij ze zijn vader wijzen en vragen of het de sterren van den hemel zijn? Dagobert heeft zich opgericht en buigt zich tot hem neer, om hem op te heffen van den grond, recht toetredend op Arnulf, die het kind van hem overneemt in zijn uitgestrekte, groote dor-bruine handen. En het vergeestelijkt zachtmoedige gelaat van den ouden priester leeft op, om zijn lippen beeft een teedere

lach, en ook zijn oogen lachen mild en vullen zich langzaam met groote glanzende tranen. Het koninkje beweegt niet, weerstreeft niet als de heilige man hem nog hooger opheft, tot voor zijn aangezicht, zoodat de gronde-loos diepe oogen hem recht en vlakbij in de oogen schouwen, waar licht in licht verglanst.

De omstaanders wachten ademloos, en geen enkele is verwonderd, als zich vervult, waaraan ze allen denken, en Austrasiës eerbiedwaardige ouderling Simeons lofzang begint te bidden.

Nu laat Ge uwen dienaar gaan, o Heer, volgens uw
[woord, in vrede,
Want gezien hebben mijne oogen uw heil,
dat ge bereid hebt voor het aanschijn aller volken.
Een licht tot openbaring aan de heidenen en tot luister
[van uw volk . . .

Dan wendt hij zich om en heft Siegbert naar het altaar, en opnieuw toegekeerd naar de loutere verten van zonsondergang, heft hij hem naar links en naar rechts, de ruimten der hemelen tegen, waaronder door purperglansen overstroomd, het koninkrijk van dit kind verzonken ligt te wachten. En hem leggend in zijn vaders armen, zegent hij hem voorhoofd, mond en borst, zegent zijn kleine handen een voor een, zegent zijn voetjes, die over zijn vaders arm neerhangen, en het eerst ongeduldig beginnen te bewegen. Hij wil niet

langer gedragen zijn, maar staan, maar loopen. Hij heft zich recht en spartelt zich los, tot zijn vader wel genoodzaakt is hem neer te zetten op den grond. En dan ziet hij om zich heen, zoekt, en loopt onverhoeds op Otton toe, die hem dicht aan zijn hart sluit, schokkend en het uitsnikkend van geluk, als de kinderarmpjes zich om zijn hals slaan en het stemmetje streel-zoet vleit: „Weer liedjes”.

EINDE VAN HET EERSTE DEEL

